

Økonomiske analyser

Nr. 4 — 1986

**Konjunkturtendensene
for Norge**

Lysere utsikter for verdensøkonomien

Database for kommunal økonomi

Statistisk Sentralbyrå

Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo 1 – Tlf. (02) 41 38 20

Økonomiske analyser

utgis av Forskningsavdelingen i Statistisk Sentralbyrå og kommer normalt med 10 nummer i året. Første nummer i året vil inneholde Økonomisk utsyn over året som gikk. Publikasjonen vil ellers inneholde konjunkturten- densene og aktuelle konjunkturtall for norsk og internasjonal økonomi. Kvartalsvise og årlige nasjonalregnskapstall vil bli publisert og kommentert etter hvert som de foreligger. Publikasjonen vil også bringe kortere artikler med samfunnsøkonomisk innhold og oversikter over publikasjoner fra forskningsvirksomheten i Statistisk Sentralbyrå.

Statistisk Sentralbyrå ønsker videst mulig spredning av data og analyser som offentliggjøres i Økonomiske analyser. Gjengivelse er tillatt uten restriksjoner. Av hensyn til leserne ber imidlertid Statistisk Sentralbyrå om at kilde blir oppgitt – publikasjonsserie og årgang/nummer – og at forfatterens navn framgår der det er aktuelt. Synspunkter i artikler med navngitt forfatter kan ikke uten videre tas som uttrykk for Statistisk Sentralbyrås oppfatning.

Redaksjon: Olav Bjerkholt, Ådne Cappelen, Per Richard Johansen, Olav Ljones, Svein Longva, Lorents Lorentsen.

Redaksjonssekretærer: Kirsten Hansen (artikkelstoff), Lisbeth Lerskau Hansen (konjunkturoversikter mv.).

Forsknings- avdelingen

ble opprettet i 1953 og er i dag organisert i fire enheter:

- o Seksjon for nasjonalregnskap
- o Økonomisk analysegruppe
- o Sosiodemografisk seksjon
- o Seksjon for ressurs- og miljøanalyse.

Statistisk Sentralbyrå har lange tradisjoner som forskningsinstitusjon, og forsknings- og analysevirksomheten har etter hvert fått et betydelig omfang. Virksomheten omfatter blant annet:

- o Nasjonalregnskap
- o Samfunnsøkonomi, makroøkonomiske modeller, konjunkturanalyse, skatteforskning, kryssløpsanalyse og økonomiske studier
- o Befolkningsutvikling, fruktbarhetsstudier, arbeidsmarked og utdanning
- o Naturressurser, energianalyse, arealregnskap, miljøøkonomi, miljø og levekår
- o Petroleumsøkonomi
- o Regional analyse

Økonomiske analyser

Nr. 4 — 1986

INNHOLD

Side

KONJUNKTURTENDENSENE FOR NORGE

Sammendrag og perspektiver	3
Produksjon	10
Arbeidsmarked	13
Priser og lønninger	18
Privat Konsum	21
Investeringer	24
Utenriksøkonomi	25

VEDLEGG: UTSIKTENE FOR OLJEVIRKSOMHETEN	29
---	----

ØKONOMISK-POLITISK KALENDER	36
-----------------------------------	----

DATABASE FOR KOMMUNAL ØKONOMI

Av Bjørn Bleskestad og Håkon Mundal	39
---	----

LYSERE UTSIKTER FOR VERDENSØKONOMIEN

Av Knut N. Kjær og Arild J. Lund	42
--	----

TABELL- OG DIAGRAMVEDLEGG	55
---------------------------------	----

Statistisk Sentralbyrå

Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo 1 - Tlf. (02) 41 38 20

KONJUNKURTENDENSENE

Arbeidet med Konjunkturtendensene utføres ved Økonomisk analysegruppe i Statistisk Sentralbyrås Forskningsavdeling. Forespørsler om konjunkturutviklingen i utlandet kan rettes til Kjell Wettergreen og om utviklingen i Norge til Adne Cappelen eller Per Richard Johansen.

Arbeidet med denne rapporten ble avsluttet tirsdag 22. april.

Oversikt over publiseringstidspunkter

Konjunkturtendensene	Utlandet	Norge
- forrige publisering	ØA nr. 3 - 1986 (mars)	ØA nr. 4 - 1986 (april)
- neste publisering	ØA nr. 6 - 1986 (juni)	ØA nr. 7 - 1986 (august)

MERKNAD TIL DE KVARTALVISE NASJONALREGNSKAPSTALLENE.

I dette nummer av Økonomiske analyser presenteres kvartalsvise nasjonalregnskaptall for 1984 og 1985. En har bevisst unnlatt å summere kvartalstallene til årstall ettersom de årsanslag en da kommer fram til vil avvike fra de reviderte årsanslag som er publisert for 1984 og som er under publisering for 1985. Årstallene vil bli presentert og nærmere omtalt i neste nummer av Økonomiske analyser som publiseres i begynnelsen av mai. Byrået har, på tross av at de kvartalsvise seriene ikke er av stemt mot nye årsanslag for 1984 og 1985, valgt å publisere kvartalsanslagene for disse årene for å kunne belyse konjunktur-utviklingen i perioden. Kvartalsvise nasjonalregnskaptall som er avstemt mot de nye årsanslagene, vil bli publisert i Økonomiske analyser nr.7 - 1986 i august.

KONJUNKTURTENDENSENE I NORGE

SAMMENDRAG OG PERSPEKTIVER

Konjunkturoppgangen i norsk økonomi forsterket seg mot slutten av 1985 og inn i 1986. Veksttakten for BNP utenom oljevirkksomhet og sjøfart var om lag 8 prosent i andre halvår 1985 regnet som årlig rate. Den høye veksten i annet halvår skyldes delvis et uvanlig sesongmønster gjennom året som førte til at produksjonen i første halvår unormalt lav.

Sammensetningen av samlet etterspørsel endret seg radikalt gjennom 1985. Mens tradisjonell vareeksport viste tegn til stagnasjon, og mot slutten av året også en viss nedgang, økte privat konsum og etter hvert også private bruttoinvesteringer kraftig. Den svært høye veksttakten for privat konsum gjennom hele 1985 synes å ha fortsatt i 1. kvartal 1986. Veksten i bruttoinvesteringene har tatt seg kraftig opp etter den forbigående svikten rundt årskiftet 1984/85.

Den høye etterspørselsveksten innenlands har ikke bare ført til høy produksjonsvekst, men også til en meget sterk importvekst. En viktig faktor bak den spesielt store importveksten er vridningen i sammensetningen av innenlandsk etterspørsel mot varer med særlig høy importandel som f.eks. biler og investeringsvarer.

Utviklingen på arbeidsmarkedet kjennetegnes av en uvanlig sterk sysselsetningsvekst målt ved antall utførte timeverk. Arbeidsløsheten er betydelig redusert og på enkelte delmarkeder er det knapphet på arbeidskraft,

særlig på kvalifisert arbeidskraft.

Pris- og lønnsveksten sett under ett synes å endrer seg lite. Etter årskiftet økte prisstigningen svakt, men tallet for mars peker mot en underliggende nedgang i prisstigningen, særlig når en tar i betraktning at økte avgifter og reduserte subsidier hittil har bidratt med 0,4 prosentpoeng til økt prisstigningstakt i 1986. Foreslåtte økninger i mai vil øke dette bidraget til 0,7 prosentpoeng fra 1985 til 1986. Synkende oljepriser og lavere vekst i importpriser forøvrig vil bidra til at konsumprisveksten kan bli om lag som i 1985.

Skal en dømme etter de deler av vårens lønnsoppgjør som er avsluttet ligger det an til en viss økning i lønnsveksten i 1986 i forhold til i fjoråret i deler av industrien, særlig i visse lavtlønnsbransjer og i verkstedsindustrien. I utekurrerende næringer, hvor lønnsglidningen var spesielt stor i 1985, må en kunne regne med noe lavere lønnsvekst. Et strammere arbeidsmarked vil generelt føre til at lønnsveksten holdes oppe og kanskje øker noe i mange næringer sammenlignet med i 1985. På den annen side kan det forhold at det ved vårens oppgjør ble gitt generelle tillegg, i motsetning til i 1985, føre til lavere lønnsglidning.

Driftsbalansen overfor utlandet viste antagelig et lite overskudd også i 1. kvartal 1986. Nedgangen i oljeprisene vil imidlertid gjøre seg gjeldene med full tyngde i 2. kvartal. Dersom streiken i Nordsjøen varer en måned innebærer det et

BNP etter anvendelse. Underliggende veksttakt fra foregående kvartal omregnet til årlig rate.

	84.3	84.4	85.1	85.2	85.3	85.4
Privat konsum	2	6	9	8	9	10
- varer	1	7	11	10	10	10
Bto.invest.i fast kapital						
ekskl.olje- og skip	9	2	-5	6	15	12
Eksport	3	2	4	11	15	-1
- tradisjonelle varer....	7	9	4	3	0	-8
Import	3	2	4	7	19	15
- tradisjonelle varer...	13	13	11	9	19	17
BNP	5	4	1	5	10	8
- fastlands-Norge	5	4	2	4	8	9
- industri og bergverk .	4	3	2	3	3	1

1)Basert på sesongjusterte serier med et sentrert, veid gjennomsnitt.

2)Omfatter ikke produksjon i oljevirkosomhet og sjøfart.

tap i eksportinntekter på om lag 5 milliarder kroner som det neppe er mulig å ta igjen ved økt produksjon gjennom resten av 1986.

Den høye veksten i innenlandsk etterspørsel og lønnsnivå vil sammen med lave oljepriser føre til en betydelig forverring i driftsbalansen i resten av 1986. En kan ikke se bort fra muligheten for et underskudd i størrelsesorden 20 milliarder kroner.

Fortsatt sterk konsumvekst

Veksttaket for både privat konsum ialt og varekonsumet har vært uvanlig høy og stabil gjennom hele 1985. Veksten har vært særlig sterk for kjøp av varige forbruksvarer som rundt siste årsskifte var mer enn 50 prosent høyere enn for to år siden. Foreløpige tall for de første måneder i 1986 kan tyde på at veksten er mer moderat. Tjenestekonsumet ekskl. boligkonsum vokser også sterkt, men

viser ingen tegn til lavere veksttakt.

Husholdningenes disponible realinntekter økte med om lag 6 prosent fra 1984 til 1985. Den store økningen i konsumentenes nettogjeld i 1985 sammen med høyere rentenivå, vil virke dempende på veksten i husholdningenes disponible inntekter. Med den sterke lønns- og sysselsettingsveksten en nå har kan imidlertid husholdningenes disponible realinntekter vokse nesten like sterkt i 1986 og dermed bidra til å holde konsumveksten oppe.

Tiltakende investeringsvekst

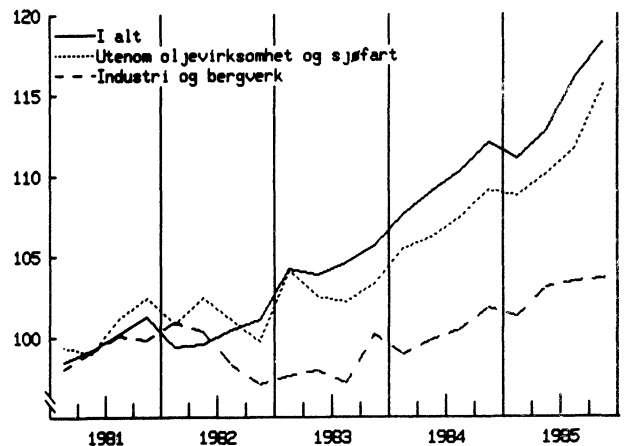
Mot slutten av 1985 var det en sterk vekst i bruttoinvesteringene utenom oljevirkosomhet og sjøfart. Særlig sterk var investeringsveksten i industrien og spesielt i konkurranseutsatt industri. Investeringsnivået var ved siste årsskifte på høyde med nivået ved forrige konjunkturtopp for fem år

siden. Ifølge industriens investeringsplaner for 1986 vil investeringsveksten fortsette gjennom 1986 og omfatte et vidt spekter av industribransjer. I andre vareproduserende næringer (særlig primærnæringer og kraftforsyning) er investeringsnivået stabilt og har ikke endret seg vesentlig de siste tre årene.

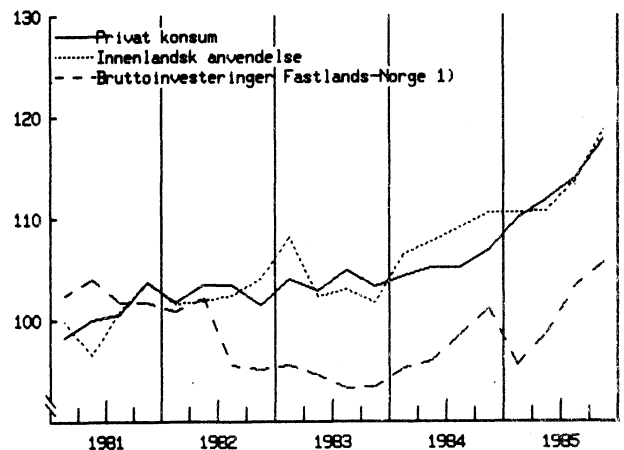
Boliginvesteringene viste tegn til en viss oppgang mot slutten av 1985 etter å ha ligget på et lavt og stabilt nivå i to år. Det er imidlertid uklart om denne økningen representerer noe egentlig oppsving for boliginvesteringene. Høy kapasitetsutnyttning i bygge- og anleggssektoren og høyere rentenivå, tilsier at en på kort sikt ikke kan vente noen vesentlig vekst i boliginvesteringene, mens den høye veksten i husholdningenes inntekter trekker i motsatt retning. Investeringene i privat tjenesteyting har vært i klar vekst de siste tre årene og det er foreløpig ikke tegn til lavere vekst. Den høye veksttakten i produksjonen i tjenesteyting kan være noe av forklaringen på utviklingen.

Bruttoinvesteringer i oljevirkosomhet har endret seg lite i de siste kvartalene, men vil øke betydelig i 1986 p.g.a. uttaging av plattformen. Påløpte investeringer er stadig i vekst og vil antagelig nå en topp rundt kommende årsskifte. Lavere oljepriser skaper usikkerhet om utviklingen i de deler av oljeinvesteringene som består av letevirkosomhet. Det er grunn til å tro at leteboringen kan bli redusert allerede i inneværende år og bli betydelig redusert i 1987 dersom ikke oljeprisene tar seg klart opp til høsten. Investeringsvirkosomheten i feltutbygging vil derimot neppe bli særlig berørt av oljeprisefallet i 1986 og 1987 med unntak av prosjekter som ennå er på tegnebrettet og hvor investeringene foreløpig består av tjenesteleveranser.

BRUTTONASJONALPRODUKT
1980=100. Sesongjustert.

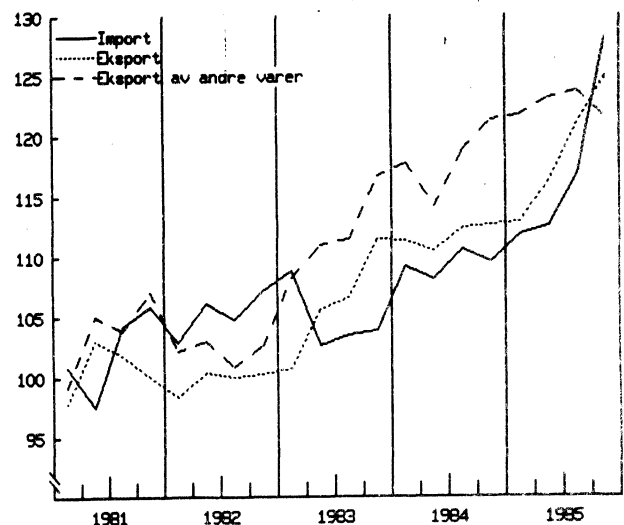

KONSUM, INVESTERINGER OG INNENLANDSK ANVENDELSE
1980=100. Sesongjusterte volumindekser.

1) Utenom lagerendring.

EKSPORT OG IMPORT
1980=100. Sesongjusterte volumindekser.

Stagnasjon i tradisjonell vareeksport

Eksportvolumet av varer ekskl. olje, gass, skip og plattformer falt mot slutten av 1985 etter å ha nådd et toppunkt i 3. kvartal. Det er usikkert hvor lenge nedgangen vil vare ettersom det nå er tegn til høyere økonomisk vekst hos våre viktigste handelspartnere. Dette kan tenkes å ville føre til økt eksport mot slutten av 1986. I motsatt retning trekker den høye kapasitetsutnyttningen i store deler av industrien, niktignok først og fremst i hjemmekonkurrerende industri, og at lønns- og prisveksten i Norge er klart høyere enn hos våre handelspartnere. Begge disse faktorene tilsier tap av markedsandeler både hjemme og ute i 1986.

Eksporten av råolje og naturgass endret seg lite i løpet av vinteren etter at Statfjord C-plattformen kom i drift fra 3. kvartal ifjor. Utviklingen i 1986 vil selvsagt bli påvirket av konflikten i Nordsjøen. Om vi ser bort fra denne, ligger det an til en viss vekst når produksjonen på Heimdal- og Ulafeltet tar til.

Svært sterk importvekst

Importveksten har vært usedvanlig sterk gjennom siste halvdel av 1985. Dette skyldes i stor grad den høye konsum- og investeringsveksten, men også økte importandeler. Det kan se ut som importveksten er i ferd med å bli noe redusert, særlig gjelder dette råvareimport til utekonkurrerende industri og bergverk. Dersom konsumveksten avtar må en kunne regne med noe lavere importvekst. Den høye investeringsveksten vil imidlertid fortsatt holde importveksten oppe. Uansett vil overhenget fra den høye importveksten gjennom 1985 bidra til en betydelig importvekst fra 1985 til 1986.

Sterk sysselsettingsvekst

Utviklingen på arbeidsmarkedet er nå preget av en uvanlig sterk vekst i sysselsettingen både målt i personer og i utførte timeverk. Arbeidsløsheten har fortsatt å falle, men i langt mindre grad enn sysselsettingsveksten skulle tilsi p.g.a. økt yrkesaktivitet. Ifølge arbeidskraftundersøkelsen (AKU) var tallet på utførte timeverk i 1. kvartal 1986 om lag 4 prosent over nivået i samme kvartal året før. Antall sysselsatte økte med vel 3 prosent i samme periode, mens arbeidsløshetsprosenten er redusert med 1 prosentpoeng til 1,8 prosent i 1. kvartal 1986. Den registrerte arbeidsløsheten, som var 39.000 ved utgangen av mars, sank spesielt mye i siste del av 1985. Hittil i 1986 har nedgangen i ledigheten vært liten, blant annet som følge av en nedtrapping av arbeidsmarkedstiltakene.

Fortsatt høy vekst i innenlandsk etterspørsel vil føre til høy sysselsettingsvekst i noen tid framover, men et strammere arbeidsmarked kan føre til at veksttaket blir redusert, med mindre arbeidstilbudet forsetter å vokse sterkt. Ledigheten er nå kommet ned på et så lavt nivå at en ikke kan regne med ytterligere nedgang i noe særlig omfang.

Høy lønnsvekst

Arslønnsveksten for voksne menn i industri, bygg og anlegg ble knapt 8 prosent i 1985. Vårens lønnsoppgjør så langt tilsier at det kan være grunn til å regne med en viss økning lønnsveksten fra 1985 til 1986 med mindre lønnsglidningen skulle avta merkbart. Det etterhvert stramme arbeidsmarkedet tilsier snarere at lønnsglidningen skulle tilta i styrke, mens lavere fortjeneste i deler av industrien kan virke motsatt. Det er imidlertid mulig at den høye

lønnsglidningen i 1985 delvis hang sammen med det forhold' at det ikke ble gitt generelle tillegg ved de sentrale forhandlingene. Tilleggene ved årets oppgjør kan derfor tenkes å virke dempende på glidningen i resten av 1986.

Fortsatt små endringer i prisstigningstakten

Veksten i konsumprisene fra 1984 til 1985 var 5,7 prosent, mens veksten fra 1. kvartal 1985 til 1. kvartal 1986 var 5,8 prosent. Som følge av mindre prisavslag ved sesongsalget for klær og skotøy i januar og februar i år sammenlignet med i 1985 og økt bidrag til prisveksten fra økte avgifts- og

reduerte subsidiesatser, var prisveksten 6 prosent i årets to første måneder regnet i forhold til samme måned året før. I mars falt prisveksten til 5,5 prosent. Økte avgifter som er foreslått å tre ikraft i mai, vil eventuelt igjen kunne øke prisveksten opp mot 6 prosent. Derimot vil fallende oljepriser og lavere importprisvekst motvirke avgiftsøkningene og prisvirkningene av den høye lønnsveksten. Alt ialt kan derfor prisveksten i 1986 bli av samme størrelsesorden eller noe lavere enn i 1985. Forskjellen i inflasjonstakt i Norge sammenlignet med våre handelspartnere vil derimot øke i 1986.

UTVIKLINGEN I NOEN MAKROØKONOMISKE HOVEDSTØRRELSER 1)

	Mrd. kroner 1984-priser 1984	Volumvekst fra samme periode året før			
		85.1	85.2	85.3	85.4
Privat konsum 2)	208,0	6,0	6,4	8,5	9,6
Varer	137,1	6,2	7,2	9,9	10,3
Tjenester	63,6	5,7	5,6	5,9	5,4
Nordmenns konsum i utlandet	13,0	9,5	7,5	6,0	26,4
- Utlendingers konsum i Norge	5,8	15,3	18,1	3,9	18,4
Offentlig konsum	84,0	3,3	3,3	3,3	3,3
Bruttoinvesteringer	111,3	1,0	-5,8	-2,9	5,4
Oljevirkosomhet og sjøfart 3)	32,6	-35,4	-44,8	-27,8	-46,5
Fastlands-Norge	76,8	0,2	2,6	4,5	3,6
Industri og bergverk	10,0	6,6	26,7	22,5	12,3
Annen vareproduksjon	15,4	3,3	6,1	-8,3	-0,7
Annen tjenesteyting	51,4	-1,9	-2,6	5,6	2,7
Varelagre (endringstallene i mrd. kr) 4)	1,9	(+3,0)	(+2,1)	(+0,5)	(+4,2)
Innenlandsk anvendelse	403,3	4,0	2,5	4,0	7,2
- etterspørsel fra fastlands-Norge	363,8	4,2	4,9	6,5	6,9
Eksport 2)	215,4	1,3	5,1	7,1	11,2
Andre varer	69,5	3,5	7,2	4,6	-0,2
Råolje og naturgass	73,3	1,6	3,0	12,5	-0,2
Skip og plattformar	9,2	-13,2	-4,1	27,8	344,2
Tjenester	58,3	0,7	7,6	0,2	7,4
Samlet anvendelse	618,7	3,0	3,4	5,0	8,6
Import	172,1	2,4	3,5	5,4	16,7
Tradisjonelle varer	106,6	14,0	7,3	11,1	17,3
Råolje	3,5	-19,0	-60,9	36,0	-33,8
Skip og plattformar	11,5	-57,4	11,9	-61,3	75,3
Tjenester	50,3	1,3	0,1	10,4	10,6
Bruttonasjonalprodukt (BNP)	446,6	3,3	3,4	4,9	5,6
- uten oljevirkosomhet og sjøfart	344,7	3,3	3,7	3,7	5,9
Oljevirkosomhet og sjøfart	101,9	3,2	2,4	9,5	4,4
Andre næringer	339,4	3,1	2,4	2,9	6,6
Industri og bergverk	62,2	2,3	3,2	3,0	1,8
Annen vareproduksjon	56,9	0,2	-0,8	-5,1	2,5
Annen tjenesteyting	220,3	4,1	2,8	5,6	5,9
Korr.poster (endringstallene i mrd. kr) 5)	5,3	(+0,2)	(+1,1)	(-0,7)	(+1,2)

1) Se teknisk merknad neste side. 2) Avgrensningen mellom de ulike grupper av varer og tjenester avviker fra inndelingen i årlig nasjonalregnskap/utenriksregnskapet. 3) Inkl. skip og oljeplattformer under arbeid. 4) Utenom skip og oljeplattformer under arbeid; plattform-moduler under arbeid er imidlertid ikke trukket ut. Endringstallene for 1985 er i mrd. kr. og regnet ut i forhold til lagerinvesteringene samme periode året før. 5) Korreksjon for frie banktjenester og visse avgiftsberegninger. Endringstallene for 1985 er mrd. kr. og regnet i forhold til verdien på korreksjonsposter samme periode året før.

PRISINDEKSER FOR MAKROØKONOMISKE HOVEDSTØRRELSER

	Prosentvis endring fra samme periode året før.			
	85.1	85.2	85.3	85.4
Privat konsum.....	6,1	6,3	5,9	6,0
Offentlig konsum.....	5,8	7,1	6,6	6,4
Bruttoinvesteringer.....	6,8	9,7	8,1	12,5
Innenlandsk anvendelse.....	6,2	7,5	6,8	7,9
Eksport.....	11,9	7,2	-0,2	-6,5
Samlet anvendelse.....	8,2	7,4	4,5	3,1
Import.....	11,3	8,6	5,2	0,3
Bruttonasjonalprodukt (BNP).....	7,2	6,7	3,8	2,6
- uten oljevirkosomhet og sjøfart.....	5,5	5,9	5,8	5,6

TEKNISK MERKNAD OM KVARTALSREGNSKAPSTALLENE

Kvartalsberegningene: Beregningene fortas på et mindre detaljert nivå enn de årlige nasjonalregnskapsberegningene og etter et mer summarisk opplegg. De kvartalsvise nasjonalregnskapstallene for årene til og med 1984 er avstemt mot de sist publiserte årlige regnskapstallene. Foreløpig har Byrådet bare begrensede erfaringer med å bedømme påliteligheten for beregningene; spesielt endringstall mellom kvartaler bør derfor tolkes med varsomhet. Det kvartalsvise nasjonalregnskapet utarbeides som et ikke-sesongjustert regnskap, der en søker å registrere de faktiske transaksjoner i hvert kvartal. Mange av tallseriene viser derfor klare sesongsvingninger.

Bruttoinvesteringer: Bruttoinvesteringer i fast kapital i alt er sterkt påvirket av de store svingningene i investeringer i oljevirkosomhet. Disse svingningene skyldes blant annet at plattformer som har vært under arbeid i flere år, regnes som investert i det kvartal og med den kapitalverdi de har ved utslepingen på feltet.

Offentlig konsum og investeringer: Byrådet har foreløpig ikke datamessig grunnlag for å fordele offentlig sektors innkjøp av varer og tjenester over året. Inntil slikt materiale foreligger, har en valgt å fordele disse utgiftene jevnt utover, med en firedel på hvert kvartal: I den grad det faktisk er en vekst i utgiftene gjennom året, vil metoden gi for sterk vekst ved årsskiftene og for svak vekst gjennom året.

PRODUKSJON

Olje- og gassutvinning

Olje- og gassproduksjonen var 12 mill. tonn oljeekvivalenter (toe) i årets to første måneder. Dette er en økning på 8,2 prosent i forhold til samme periode i fjor. Oljeproduksjonen økte med 21,7 prosent, mens gassproduksjonen viste en nedgang på 6 prosent.

For en nærmere gjennomgang av norsk oljeproduksjon henvises det til vedlegget "Utsiktene for oljevirkksomheten".

Industriproduksjon: Fortsatt vekst

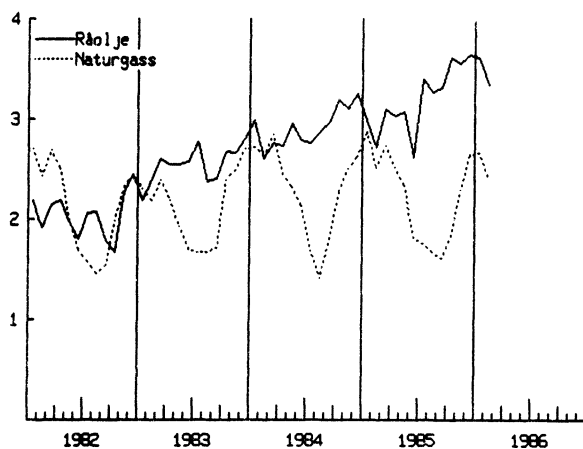
Industriproduksjonen er fortsatt i vekst, men muligens i et noe lavere tempo enn gjennom 1985. De to første månedene i år lå produksjonen riktignok hele 3,4 prosent over nivået i tilsvarende periode året før, men det skyldes bl.a. det ekstraordinært lave nivået i fjor p.g.a. streiken ved Norsk Hydro. Når oppgangen i industriproduksjonen nå fortsetter på det fjerde året, skyldes dette først og fremst produksjon av investeringsvarer, særlig maskiner. Samtidig er deler av konsumvareproduksjonen i

oppgang. Siden forrige konjunkturrapport er det imidlertid blitt enda klarere at eksportvareproduksjonen er i nedgang.

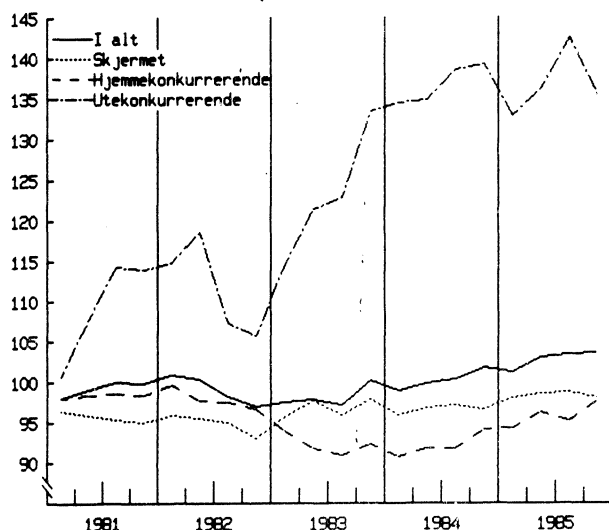
Det som vil bestemme utviklingen i industriproduksjonen framover er for det første i hvilken grad norske eksportbedrifter kan greie å nyttiggjøre seg den økte aktiviteten på verdensmarkedet som følger av fallende oljepris og dollarkurs. For det andre vil en forventet nedgang i investeringsetterspørselen fra Nordsjøen gi negative vekstimpulser, men dette vil antakelig først gjøre seg gjeldende i 1987. Et annet forhold som trekker i negativ retning, er den ukeslange lock-out'en i en del industribransjer. Med mindre forholdene er slik at bedriftene kan hente igjen tapt produksjon gjennom resten av året, vil dette gi et negativt vekstbidrag.

Produksjonen i utekonurrerende industri ble i begynnelsen av 1985 kraftig påvirket av en streik ved Norsk Hydros fabrikker. Korrijerer en skjønsmessig for dette kan det synes som om produksjonen for denne industrigruppen passerte en konjunkturtopp mot utgangen av 1984, etter en oppgang som hadde vart i om lag to år. Om den kraftige nedgangen i råoljeprisen og nedgangen i dollarkursen kan resultere i en forsterket internasjonal konjunkturoppgang kan dette føre til at de mest konjunkturømfindtlige delene av utekonurrerende produksjon, særlig aluminiumsproduksjonen, kan vise tegn til ny oppgang. Vekstsykelen for samlet norsk eksportproduksjon er imidlertid fortsatt avtakende, blant annet er våre andre eksportnæringer, særlig treforedling og produksjon av kjemiske råvarer, i klar nedgang. Også ordresituasjonen peker i retning av fortsatt nedgang i eksportproduksjonen. For metaller sank ordretilgangen i verdi gjennom hele fjoråret, mens ordretilgangen for kjemiske råvarer flatet

OLJE- OG GASSPRODUKSJON
Råolje (mill.tonn) og naturgass (milliarder S m³ (kubikkmeter)).
Ujusterte tall

BRUTTOPRODUKT I INDUSTRI OG BERGVERKSDRIFT. 1980 = 100.

ut i verdi i fjor, etter et par års sterk oppgang. For kjemiske råvarer bekreftes den svakere etterspørselsutviklingen av at lagervolumet har vist klar vekst gjennom fjoråret.

Innenfor hjemmekonkurrerende industri er produksjonsveksten fremdeles sterk. Verkstedsindustrien leder an i denne utviklingen, og det er typiske investeringsvarer som maskiner og elektriske apparater og materiell som viser sterkest vekst. Dette har sammenheng med oppgangen i industriinvesteringene samt at investeringsetterspørselen fra Nordsjøen trolig når en topp i år. Samtidig gir ikke lenger transportmiddelproduksjonen negative vekstbidrag, slik tilfellet var særlig i 1983; sesongjusterte tall tyder på at produksjonen i denne sektoren nå er på linje med nivået for ett år siden. Ordretilgangen for verkstedprodukter utenom transportmidler og oljerigger viste klar verdivekst gjennom fjoråret. Andre deler av hjemmekonkurrerende industri viser også klare vekst-tendenser, særlig produksjon av tekstilvarer og trevareproduksjonen. Tekstilvareproduksjonen har vært i oppgang i to år nå,

samtidig som lagervolumet ble bygget ned gjennom fjoråret. Ordresituasjonen indikerer gode utsikter for tekstilproduksjonen framover, idet også verdien av ordretilgangen har økt kraftig gjennom to år. Deflatert med produsentprisindeksen synes ordretilgangen mot slutten av fjoråret å ha vært større enn på flere år. Produksjon av klær unntatt skotøy viser en mer uklar tendens, men også her har verdien av ordretilgangen økt betydelig det siste året. Innenfor trevareproduksjon kan det nå se ut som om den klart største undergruppen, produksjon av trevarer utenom møbler og innredninger, passerte et bunnpunkt mot slutten av 1984. Siden da synes den underliggende trenden å ha vært i oppgang. Lagervolumet for trevareprodusentene er bygget kraftig ned gjennom to år, etter å ha ligget på et temmelig høyt nivå. Møbelproduksjonen viser for tiden ingen klar tendens.

De skjermede industrisektorene utgjøres hovedsakelig av næringsmiddelproduksjon samt grafisk produksjon og forlagsvirksomhet. Klarest vekst viser grafisk produksjon og forlagsvirksomhet. Denne næringen har vært i nedgang i flere år, men produksjonsnedgangen flatet ut i forbindelse med at siste konjunkturoppgang tok til. I 1985 viste produksjonen god vekst, og dette later til å fortsette inn i 1986. Produksjon av næringsmidler har vist en svak trendmessig nedgang de to siste åra, samtidig som det relativt høye lagervolumet er blitt betydelig redusert. De aller siste månedene har produksjonen vist kraftig vekst, men svingningene i produksjonsnivå er store i denne næringen og det er for tidlig å avgjøre om noe omslag har funnet sted.

Produksjonen i kraftforsyning har vist meget store svingninger det siste året. Produksjonsnivået var svært høyt ved inngangen til fjoråret, for så å falle kraftig

gjennom våren og sommeren. I annet halvår tok produksjonen seg opp igjen og ligger nå igjen på et relativt høyt nivå.

Bygge- og anleggsvirksomhet: Høy aktivitet

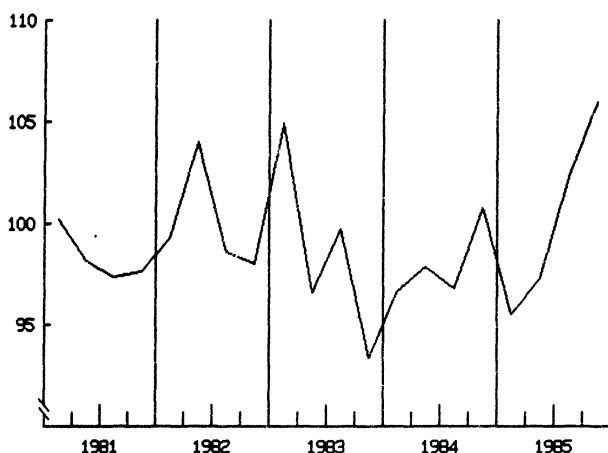
Bygge- og anleggsvirksomheten tok seg opp gjennom 1985 sett i forhold til den lave aktiviteten i 1984. Bruttoproduktet i sektoren viste riktignok en vekst på bare 2,4 prosent fra 1984 til 1985, målt i volum, men veksten kom i sin helhet mot slutten av året; gjennom året var veksten mer enn dobbelt så sterk. Noe av den sterke veksten gjennom året kan tilskrives et uvanlig sesongmønster i denne sektoren i 1985, med svært lav aktivitet i 1. kvartal og deretter en sterk vekst gjennom resten av året - antakelig p.g.a. av gjeninnhentingseffekter.

Veksten i bygge- og anleggsvirksomheten vil neppe fortsette med samme styrke. Sesongjusterte tall kan tyde på at det skjedde en utflating i produksjonen i denne næringen rundt årsskiftet. Dette motsvares av en tilsvarende utflating i tallene for boliginvesteringer og bygnings- og anleggsinvesteringer i industrien. Oppgaver over igangsetting av nye bygg gir derimot ikke

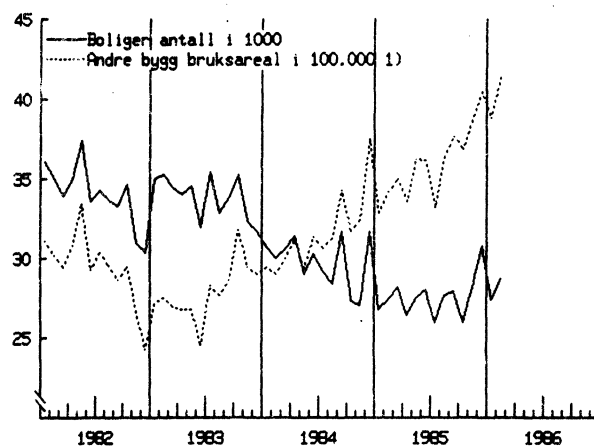
grunn til å forvente at oppsvinget i byggeaktiviteten ennå har nådd toppen. Ordretilgangen til bygge- og anleggsvirksomheten gjennom 1985 var god, og underbygger en antakelse om fortsatt god aktivitet i bygge- og anleggssektoren. Særlig viste ordretilgangen til anleggsvirksomheten sterkt vekst gjennom året - målt i verdi. Verdiindeksen for ordreserven i bygge- og anleggsvirksomheten nådde således ved utgangen av 1985 det høyeste nivå som er observert i perioden 1981-85.

Sesongjusterte tall for igangsetting av antall nye boliger fram til og med februar i år, viser en svakt positiv trend. Når det gjelder igangsatt areal, er oppgangen enda klarere. Vi må derfor anta at boliginvesteringene vil gi et positivt bidrag til produksjonen i bygge- og anleggssektoren i 1986, selv om det fortsatt er uklart i hvilken grad kredittinnstrammingsiltakene vil dempe boligetterspørselen. På den annen side har prisene på eksisterende boliger økt sterkt i deler av landet, og dette vil - etter hvert som relative priser endres i favør av nye boliger - kunne stimulere til økt boligbygging. Den relativt lave boligbyggingen i de to siste årene vil dessuten i

BRUTTOPRODUKT I BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET
1980=100. Sesongjustert.

BYGG UNDER ARBEID
Sesongjustert

1) Utenom jordbruk, skogbruk og fiske. Over 60 km. bruksareal.

seg selv etter hvert føre til et behov for økt nybygging.

Igangsettingstallene for næringsbygg viste vekst gjennom 1985 og denne utviklingen ser ut til å fortsette inn i 1986. Derimot vil investeringer i kraftforsyningssektoren neppe gi noe vekstbidrag til produksjonen i bygge- og anleggssektoren fra 1985 til 1986. Ifølge anslag for 1986 - gitt i februar i år - blir investeringene i verdi uendret fra 1985 til 1986. Disse investeringene ga imidlertid heller ikke noe vekstbidrag av betydning fra 1984 til 1985.

Det er fortsatt usikkert i hvilken utstrekning vårens lock-out i bygge- og anleggsfagene vil påvirke produksjonen. Antakelig er nå kapasitetsutnyttningen i sektoren så høy at produksjonstapet ikke i særlig grad vil kunne bli innhentet utover i året, slik at arbeidsstansen vil kunne gi et visst negativt bidrag til veksten i produksjonen i 1986.

ARBEIDSMARKEDET: FORTSATT STERK SYSSELSETTINGSVEKST

Utviklingen i arbeidsmarkedet var svært positiv igjennom 1985, og denne tendensen har holdt seg inn i 1. kvartal av 1986. Sammenlignet med situasjonen i begynnelsen av 1985 har sysselsettingen økt sterkt samtidig som arbeidsledigheten har gått klart tilbake, til tross for en viss nedtrapping av arbeidsmarkedstiltakene. Ifølge arbeidskraftundersøkelsene (AKU) lå tallet på utførte timeverk i undersøkelsesuken for 1. kvartal av 1986 om lag 4 prosent over tallet for samme kvartal året før. Dette er en svært kraftig økning.

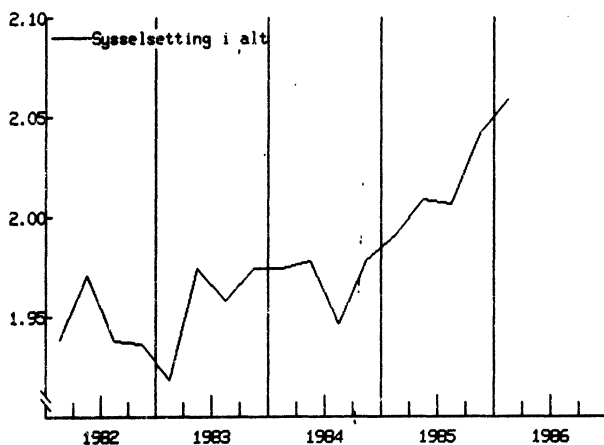
Den klare veksten i tallet på sysselsatte har vært den viktigste faktoren bak veksten

i timeverkene i løpet av det siste året. Opplysningene fra AKU sammenholdt med andre kilder tyder på at antall sysselsatte personer har vokst med mer enn 3 prosent eller mer enn 60.000 personer siden 1. kvartal 1985. Økt gjennomsnittlig arbeidstid har også bidratt til veksten i timeverkene, og denne tendensen ser ut til å ha fortsatt inn i 1986. Dette har nær sammenheng med økt arbeidstid for deltidsarbeidende kvinner og økt bruk av overtid i næringer med sterk vekst.

Personer i arbeidsstyrken, sysselsatte, arbeidssøkere uten arbeidsinntekt og utførte timeverk (1.000)

	1. kv. 1986	Endring fra 1. kv. 1985
Arbeidsstyrken	2.098	49
Sysselsatte	2.059	68
Arbeidssøkere ...	39	-19
Utførte timeverk i ukeverk à 40 timer	1.682	70

Sysselsettingsveksten har ført til at arbeidsledigheten har gått klart tilbake i løpet av det siste året, og ifølge AKU var det i 1. kvartal i år 39.000 arbeidssøkere uten arbeidsinntekt. Dette utgjorde 1,8 prosent av arbeidsstyrken mot 2,8 prosent i samme kvartal i fjor. Den registrerte ledigheten har også avtatt. Ved utgangen av mars var det ved arbeidskontorene registrert om lag 39.000 helt ledige, en nedgang på 22.400 sammenlignet med mars 1985. Justert for normale sesongvariasjoner gjorde nedgangen i ledigheten seg spesielt gjeldende i 2. halvår av 1985. Hittil i 1986 har derimot nedgangen i ledigheten vist tegn til å flate ut. Nedtrappingen av arbeidsmarkedstiltakene har trolig vært en medvirkende

TOTAL SYSSSELSETTING IFØLGE ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSEN.
1000 000 personer.

årsak til dette.

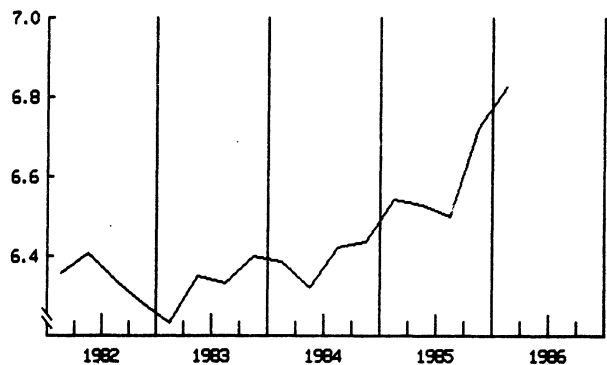
Ledigheten begynner nå å komme ned på et lavt nivå, også vurdert etter norsk målestokk. Ved en sammenlikning av dagens ledighetsnivå med nivået under tidligere høykonjunkturer må en ta i betraktning at bedre betingelser for utbetaling av ledighetstrygd har ført til at meldetilbøyeligheten nå antakelig er høyere enn før. I de siste kvartalene har det blitt registrert en mangel på enkelte typer av faglært arbeidskraft og arbeidskraft med høyere utdanning; mangelen på arbeidskraft er spesielt stor i Oslo-området.

Sysseissettingen

Sysseissettingen målt i antall timeverk har vært i klar vekst i løpet av det siste året, og justert for normale sesongvariasjoner har veksten vært spesielt sterk siden 3. kvartal 1985. Sammenlignet med nivået året før hadde tallet på utførte timeverk i 1. kvartal 1985 vokst med om lag 4 prosent. Veksten i antall sysseissette personer bidro med mer enn 3 prosent av dette, mens en økning i gjennomsnittlig arbeidstid bidro med resten.

Det er spesielt innenfor privat tjenesteyting at sysseissettingen har vokst sterkt i løpet av det siste året. Dette har nær sammenheng med den sterke veksten i privat konsum som har ført til en klar sysseissettingsvekst både i varehandel og hotell- og restaurantvirksomhet. Den relativt sterkeste økningen i sysseissettingen ser likevel ut til å ha funnet sted innenfor næringene bank- og forsikringsvirksomhet og forretningsmessig tjenesteyting. I tillegg til virkningen av økningen i privat konsum kan dette i stor grad tilskrives økt behov for tjenester i tilknytning til oljevirksomheten og generell vekst i det øvrige næringsliv.

På grunn av en økning i investeringsaktiviteten har sysseissettingen i bygge- og anleggsvirksomheten også vært i klar vekst i løpet av det siste året. Ifølge opplysninger fra arbeidstakerregisteret lå tallet på sysseissette innen denne næringen i 4. kvartal 1985 om lag 4 1/2 prosent over samme kvartal i 1984, og mye tyder på at sysseissettingen har steget ytterligere i løpet av 1. kvartal 1986. Opplysninger fra arbeidstakerregisteret for 4. kvartal 1985 tyder også på at tallet på sysseissette i industrien har vokst med mer enn 1 prosent det siste året etter å ha vært i nedgang i

UTFØRTE TIMEVERK PR. UKE IALT IFØLGE ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSEN.
Millioner timer. Sesongjustert.

alle år siden 1977. Mesteparten av veksten i industrissysselsettingen har funnet sted innenfor verkstedindustrien og kan trolig forklares med økte leveranser av maskiner og utstyr til oljevirkosomheten og det øvrige næringsliv.

Sysselsettingsveksten i offentlig sektor ser ut til å være forholdsvis svak. At veksten ikke er sterkere kan ha sammenheng med at nedtrappingen av arbeidsmarkedstiltakene i første rekke har rammet de offentlige sysselsettingstiltakene.

Tendensen til økt gjennomsnittlig arbeidstid ser ut til å ha fortsatt inn i 1986. Dette har trolig nær sammenheng med en overgang til lengre arbeidstid for personer som arbeider deltid (i første rekke kvinner) samtidig som omfanget av overtid har økt, spesielt i privat tjenesteyting. Etter hvert som timeverksveksten avtar samtidig som tallet på sysselsatte blir justert, kan en vente at omfanget av overtid vender tilbake til et mer normalt nivå. Dette vil isolert sett bidra til at veksten i gjennomsnittlig arbeidstid avtar, men dette kan bli motvirket av fortsatt økt arbeidstid blant personer som arbeider deltid.

I tillegg til økt arbeidstid for deltidsarbeidende kvinner og økt bruk av overtid har en sterk reduksjon i tallet på personer omfattet av innskrenket ukentlig arbeidstid også vært en medvirkende faktor til at den gjennomsnittlige arbeidstid har økt. Ved utgangen av mars var det 4.100 personer som arbeidet på innskrenket tid, en nedgang på 3.300 sammenlignet med mars 1985, og en nedgang på mer enn 17.000 sammenlignet med toppen i mars 1983.

Selv om økningen i gjennomsnittlig arbeidstid har gitt et vesentlig bidrag til veksten i timeverkene det siste året har veksten i

antall sysselsatte vært den viktigste faktoren. Ifølge AKU har veksten i antall sysselsatte personer vært på mer enn 3 prosent, eller mer enn 60.000 personer i løpet av det siste året. Justert for normale sesongvariasjoner ser veksten ut til å ha vært spesielt sterk siden 3. kvartal 1985.

Veksten i tallet på sysselsatte har i første rekke funnet sted blant kvinner og ungdom i aldersgruppen 16-24 år og avspeiler den sterke veksten i privat tjenesteyting. En del av sysselsettingsveksten blant ungdom har sammenheng med en sterk økning i inntaket av lærlinger i 1985. Tallet på nye inngåtte lærlingekontrakter økte med nesten 2.800, eller 45 prosent, og kom opp i 8.900.

Arbeidsstyrken

Den sterke økningen i etterspørselen etter arbeidskraft har trolig vært en medvirkende årsak til at yrkesprosentene for kvinner og ungdom i aldersgruppen 16-24 år har økt i løpet av det siste året og bidratt til en sterk vekst i arbeidsstyrken for disse gruppene. Ifølge AKU har arbeidsstyrken økt med 49.000 personer eller 2,4 prosent fra 1. kvartal 1985. Dette er en økning som er noe sterkere enn det som har vært vanlig i tidligere år med sterk vekst i sysselsettingen, og representerer trolig en gjeninnhenting av den svake utviklingen i 1984.

Arbeidsledigheten

Den sterke sysselsettingsveksten det siste året har bidratt til en klar nedgang i arbeidsledigheten og mesteparten av denne nedgangen ser ut til å ha kommet voksne menn til gode. Den sterke sysselsettingsveksten

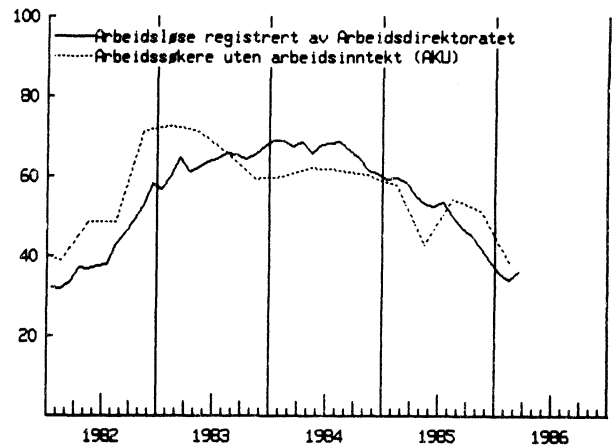
for kvinner og ungdom har i stor grad sin parallell i en tilsvarende økning i arbeidsstyrken. Ifølge AKU var det i 1. kvartal av 1986 39.000 arbeidssøkere uten arbeidsinntekt. Dette utgjorde 1,8 prosent av arbeidsstyrken og representerer en nedgang på 1,0 prosentpoeng eller 19.000 personer i forhold til 1. kvartal 1985.

Etter at tallet på registrerte ledige ved arbeidskontorene lå over tallet på arbeidssøkere uten arbeidsinntekt i 1984 har den sesongjusterte registrerte ledigheten ligget under AKU-ledigheten de to siste kvartalene, en situasjon som også var vanlig før 4. kvartal 1983. Årsaken til at den registrerte ledigheten har vist sterkere nedgang enn AKU-ledigheten siden 2. kvartal 1985 kan ha sammenheng med at enkelte registrerte ledige i en periode med høy og langvarig arbeidsledighet kan bli definert som sysselsatte eller utenfor arbeidsstyrken ifølge AKU-definisjonen. Samtidig kan meldetilbøyeligheten for kvinner og ungdom ha avtatt i løpet av 1985 etter hvert som det har blitt lettere å skaffe seg jobb eller skoleplass på egen hånd.

Ved utgangen av mars var det ved arbeidskontorene registrert 39.000 helt ledige, en nedgang på 22.400 sammenlignet med mars 1985. Etter en sterk nedgang gjennom 1985, og spesielt i 2. halvår, har den sesongjusterte registrerte ledigheten vist tegn til å flate ut i 1986. Denne utviklingen var ventet og har til en viss grad sammenheng med nedtrappingen av arbeidsmarkedstiltakene. Økningen i den sesongjusterte ledigheten fra februar til mars kan også forklares med at en del aktiviteter som normalt blir satt i gang i løpet av våren er blitt utsatt til over påske. På grunn av veksten i sysselsettingen kan den sesongjusterte registrerte ledigheten fortsette å gå ned i de nærmeste månedene, men trolig i

ARBEIDSLLEDIGE.

Registrerte arbeidsløse ved arbeidskontorene og arbeidssøkere uten arbeidsinntekt. Sesongjusterte tall i tusen.

et langt svakere tempo enn det som har vært vanlig det siste året.

Den registrerte ledigheten ved utgangen av mars lå fortsatt mer enn 12.000 over gjennomsnittet for denne måneden i 1980 og 1981. Etersom det nå er adgang til å motta arbeidsledighetstrygd i sammenhengende 80 uker samtidig som arbeidsmarkedsetatens tilbud om tiltak og formidlingen av ledige plasser er bedre enn før, vil neppe meldetilbøyeligheten synke tilbake til nivået før økningen i ledigheten satte inn. Den registrerte ledigheten vil derfor neppe synke vesentlig under AKU-ledigheten.

Den utvidede retten til å motta stønad i flere uker enn før er også en medvirkende årsak til at den gjennomsnittlige varigheten av den registrerte ledigheten ikke har sunket vesentlig. Ifølge en undersøkelse foretatt av Arbeidsdirektoratet var den gjennomsnittlige varigheten av ledigheten ved utgangen av januar på 20 uker, en nedgang på 2 uker sammenlignet med januar 1985. Ledighetens varighet har gått tilbake innenfor alle varighetsgrupper. I alt 11.900 hadde vært registrert ledige i mer enn et halvt år, en nedgang på 8.700 sammen-

lignet med ett år tidligere. Det er spesielt blant eldre arbeidstakere at omfanget av langvarig ledighet er svært høy.

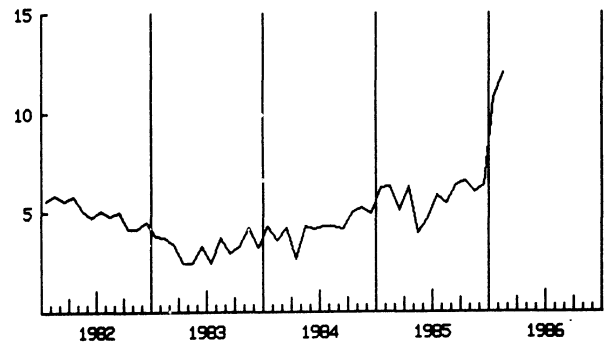
Registrerte arbeidsledige etter varighet.
1.000 personer

Varighet	Januar 1986	Endring fra januar 1985
Under 8 uker	21,4	-6,8
8-25 uker	13,4	-8,1
Et halvt år og mer .	11,9	-8,7
I alt	46,8	-23,5

Ledige plasser

Den sterke økningen i etterspørselen etter arbeidskraft har også gitt seg utslag i en sterk vekst i tilgangen på registrerte ledige plasser ved arbeidskontorene. I mars var tilgangen i alt på 25.500 ledige

BEHOLDNINGEN AV REGISTRERTE LEDIGE PlassER VED UTGANGEN AV MÅNEDEN.
1000 plasser. Sesongjustert.

plasser, og tallet lå dermed mer enn 8.000 over nivået for 1980 da det også var en klar vekst i sysselsettingen. Det kan imidlertid ikke ses bort i fra at en del av veksten i ledige plasser har sammenheng med bedre rutiner ved arbeidskontorene og økt aktivitet for å skaffe en oversikt over de ledige plassene ved blant annet oppsøkende virksomhet og registrering av ledige stillinger som blir utlyst i dagspressen.

På grunn av at økningen i etterspørselen

Beholdningen av arbeidsledige og ledige plasser etter yrke ved utgangen av februar 1986
(1.000 personer)

Yrke	Arbeids- ledige	Ledige plasser	Ledige plasser i prosent arbeidsledige
Teknisk, vitenskapelig, humanistisk arbeid	3,0	4,0	132
Adm. arbeid, handel og kontorarbeid	6,5	2,0	31
Primærnæringene	1,4	0,3	24
Transport og kommunikasjonsarbeid	4,9	0,3	6
Industri og bergverk	10,4	3,4	33
Bygge- og anleggsarbeid	4,1	0,5	12
Servicearbeid	5,8	1,4	24
Arbeidskraft uten yrkestilknytning	6,2	0,0	0
I alt	42,4	12,0	28

etter arbeidskraft har skjedd svært raskt, har dette gitt seg utslag i mangel på enkelte typer arbeidskraft, i første rekke arbeidskraft med høyere utdanning og fagarbeidere innen industrien. Sysselsettingsveksten i Oslo-området har også vært så sterk at betydelige presstendenser nå gjør seg gjeldende i dette området. Som en følge av dette var beholdningen av ledige plasser ved arbeidskontorene i alt kommet opp i 9.400 ved utgangen av mars, en økning på 3.300 sammenlignet med mars 1985. Justert for normale sesongvariasjoner har økningen vært spesielt sterk i 1. kvartal av 1986, og beholdningen var ved utgangen av mars den høyeste som er registrert for denne måneden siden 1974.

Arbeidsmarkedstiltak

Arbeidsmarkedstiltakene har blitt trappet ned i løpet av det siste året, og justert for normale sesongvariasjoner har nedtrappingen i særlig grad gjort seg gjeldende i 1. kvartal av 1986. Utenom attførings-tiltakene var det ved utgangen av mars sysselsatt om lag 22.600 personer ved arbeidsmarkedstiltak, en nedgang på 9.200 sammenlignet med mars 1985. Nedtrappingen har i første rekke funnet sted for de offentlige sysselsettingstiltakene, men også kvalifiseringstiltakene og de bedriftsrettede tiltakene er trappet noe ned.

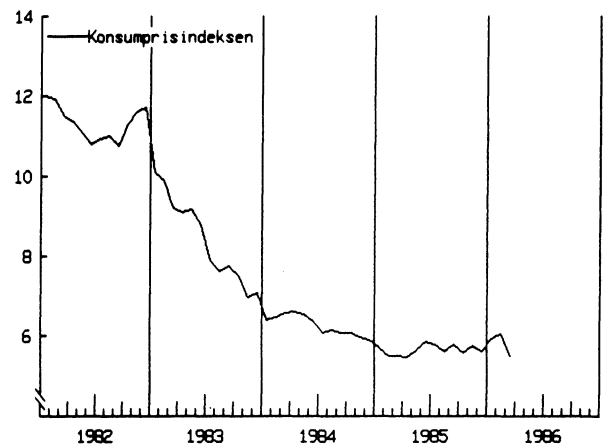
PRISER OG LØNNINGER

Konsumprisene

Veksttakten for konsumprisindeksen endrer seg fortsatt lite. På årsbasis steg indeksen med 5,7 prosent i 1985 og det var bare små endringer gjennom året.

I de to første månedene i år tiltok vekst-

KONSUMPRISINDEKSEN.
Prosent endring fra ett år tidligere.

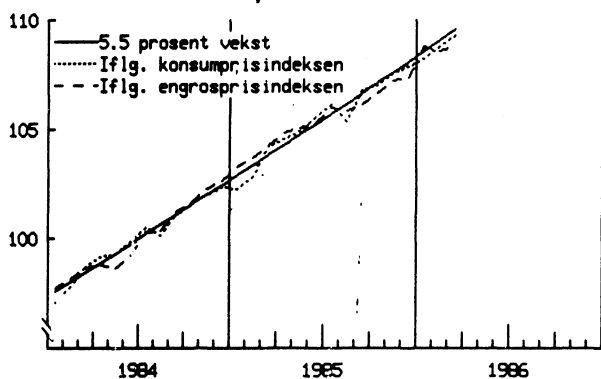

takten noe og lå rundt 6 prosent, men falt til 5,5 prosent i mars. Det var særlig gruppene klær og skotøy som bidro til den midlertidige økningen i veksttakten; trolig fordi sesongsalget etter årsskiftet medførte mindre prisavslag enn i 1985. I mars var prisstigningen for denne gruppen omlag som ved utgangen av 1985.

Prisveksten for gruppene matvarer og drikkevarer og tobakk tiltok markert fra årsskiftet og har vært stabil i de tre første månedene i år. Dette har dels sammenheng med nedgangen i nominelle subsidiesatser for blant annet melk og ost fra årsskiftet. Også veksten i kjøttprisene tiltok i første kvartal, regnet fra samme kvartal året før. Dette skyldes nominell prisnedgang på kjøtt i første halvår 1985 på grunn av overproduksjonsproblemer i jordbruket. Når nå markedet for kjøtt ser ut til å være mer i balanse, vil vi få økt prisstigning målt som vekstrate over 12 måneder selv med uendret prisnivå. For drikkevarer og tobakk er den økte prisstigningen sterkt påvirket av at offentlige avgiftssatser økte mer ved årsskiftet 1985/1986 enn året før.

Korrigerer en for virkningene av avgifts-endringene etc. nevnt ovenfor, kan det synes

PRISINDEKSER FOR KONSUMVARER. 1984=100.

5.5 prosent tilsvarer konsumprisveksten fra 1984 til 1985.

son om den underliggende veksttakten for konsumprisindeksen er avtakende. Inntrykket underbygges av at veksttakten for engrosprisindeksen for varer levert til konsum gjennom vel 1/2 år nå har ligget lavere enn den korresponderende delindeksen for konsumprisindeksen.

Bakgrunnen for den noe avtakende veksten i konsumprisindeksen må først og fremst søkes i prisimpulsene fra utlandet, herunder lavere oljepriser. Importprisindeksen for varer unntatt skip og oljeplattformer har flatet ut fra sommeren i fjor. Fra 1984 til 1985 steg prisene med 5,8 prosent, men med den sterke nedgangen mot slutten av året var veksten i 4. kvartal bare 3,3 prosent sammenlignet med samme kvartal året før. Indeksen viste til og med nedgang fra tredje til fjerde kvartal. Det er særlig importprisene for olje og oljerelaterte produkter som har falt, men det er også prisfall på råvarer utenom olje, bl.a. endel matvarer. Også for de øvrige varene viser importprisene avtakende vekst, men i noe mindre grad.

Den sterke nedgangen i importprisene har delvis slått ut i prisindeksene for konsumgruppene bolig, lys og brensel og reiser og

transport hvor veksttakten var avtakende i siste halvdel av 1985 og første kvartal i år.

Det vil vanligvis være et etterslep mellom endringer i importprisene og endringer i konsumprisene. Effektene av den allerede inntrufne prisutvikling på import er således neppe uttømt. Etterslepet er trolig blitt forsterket ved den høye etterspørselen i Norge det siste året fordi avsetningsmulighetene er blitt bedret både for innenlandske produsenter og for importørene. Når det går tid mellom importprisnedgangen og nedgangen i prisene til konsumentene, vil næringslivets driftsmarginer øke.

Prisutsiktene for 1986 peker i retning av uendret eller fortsatt svakt avtakende prisstigning.

Bidraget til prisstigningen fra vedtatte økte avgifter og reduserte subsidier er beregnet til å være 0,4 prosentpoeng mer i 1986 enn i 1985. I tillegg kommer virkningene av de foreslåtte, men ennå ikke vedtatte avgiftstiltakene. Disse kan tre i kraft i mai og kan isolert sett bidra til 0,3 prosents prisstigning på årsbasis. Lønnsveksten i 1986 ser ut til å bli omlag som i 1985 og vil derfor neppe bidra til redusert prisstigning. Imidlertid vil importprisene stige langt mindre i 1986 enn i 1985 både for tradisjonelle varer og i særdeleshet for oljeprodukter. Samlet vil dette trolig føre til noe redusert prisstigning. Det er imidlertid stor usikkerhet knyttet til om utslaget på konsumprisene vil komme i 1986 eller først i 1987.

Forskjellen mellom prisstigningen i Norge og utlandet økte gjennom 1985 siden prisstigningen falt kraftig, særlig mot slutten av året i de fleste land. Forskjellen i 1986 kan bli betydelig.

Konsumpriser. Vekst fra samme måned året før.

	1985	1985	1986	1986	1986	1986
	året	des.	jan.	feb.	mars	1. kvartal
I alt	5,7	5,6	6,0	6,1	5,5	5,8
Matvarer	6,5	6,4	7,2	7,9	7,6	7,6
Drikkevarer og tobakk	4,4	5,1	6,7	7,2	7,3	7,1
Klær og sko	7,2	7,9	9,4	10,0	7,4	8,9
Bolig, lys, brensel	6,2	6,0	5,0	5,1	4,6	4,9
Møbler og husholdningsartikler ...	4,8	5,1	5,6	6,1	6,3	6,0
Helsepleie	6,4	8,2	8,4	8,2	8,7	8,4
Reiser og transport	3,7	2,9	3,1	2,5	1,7	2,4
Fritidssysler og utdanning	6,4	6,0	6,5	6,3	6,2	6,3
Andre varer og tjenester	6,0	7,3	7,4	7,1	6,8	7,1

Lønninger

Lønnsveksten ble høy i 1985 og sikret betydelig reallønnsvekst for de fleste grupper. Arbeidere i industrien hadde en årslønnsvekst på 7,9 prosent. Med en lønnsvekst for funksjonærer på 8,5 prosent, ble årslønnsveksten i industrien 8,1 prosent. Lønnsglidningen tiltok mot slutten av året.

Lønnsveksten var også høy i flere tjenesteytende næringer, bl.a. i varehandel, bankvirksomhet og forretningsmessig tjenesteyting. I flere tjenesteytende næringer var lønnsveksten sterkere enn i industrien.

Innen de ulike industribransjer var det markerte ulikheter i veksttakt for lønningene. Under gjennomsnittet lå hjemmekonkurrerende sektorer som verkstedindustrien og skipsverft mens utekonkurrerende sektorer som treforedling og især elektrokjemisk industri hadde høyere lønnsvekst enn gjennomsnittet i 1985. Selv om konjunkturtoppen på eksportmarkedene ble passert tidlig i 1985, er det vanlig at lønnsveksten

holder seg høy en tid. Det er imidlertid sannsynlig at lønnsglidningen i utekonkurrerende industri vil avta gjennom 1986 etterhvert som fortjenesten reduseres i

Årslønnsvekst voksne arbeidere, menn

	1984	1985
Industri i alt	8,4	7,9
MVL i alt 1)	7,9	6,8
Elektrokjemisk	11,6	10,3
Treforedling	8,8	8,3
Tekstil og bekledning	7,7	9,0
Næring og nytelse	7,6	7,9
Grafisk	10,7	9,7
Treindustri	6,7	7,0
Mineralbearbeiding	7,1	7,4
Kjemisk industri	8,5	8,3
<u>Utenom industri</u>		
Bygg/anlegg	6,4	7,8
Landtransport	5,6	6,5

1) Bedrifter tilsluttet Mekaniske Verksteders Landsforening.

Kilde: N.A.F.

disse næringene. I de øvrige hjemmekonkurrerende industrigrener var det forholdsvis store variasjoner i lønnsveksten. Men felles for flere av disse var at lønnsveksten var større i fjor enn i 1984, noe som gjenspeiler at etterspørselen vred seg fra eksport til hjemmemarkedet i løpet av konjunkturoppgangen.

Vårens tariffoppgjør i industrien, som var et hovedoppgjør, ble gjennomført ved forbundsvise forhandlinger. Oppgjøret er ennå ikke avsluttet for endel tariffområder. For Jern og Metall endte oppgjøret med et generelt tillegg fra 1. april på 1 krone og avtale om redusert arbeidstid på 2 1/2 time pr. uke fra 1. januar 1987. Overhenget for arbeidere i bedrifter tilsluttet Mekaniske Verksteders Landsforening var ca. 3,4 prosent. Det generelle tillegget på 1 krone vil bidra ca. 1,3 prosent til årslønnsveksten fra 1985 til 1986. Lønnsglidningen kan dermed ikke bidra mer enn 3,2 prosent til årslønnsveksten for at ikke lønnsveksten i 1986 skal bli sterkere enn i 1985. Dette krever en klart svakere lønnsglidning enn i 1985. Det er imidlertid ikke usannsynlig at tilleggene gitt ved tariffoppgjøret fører til at det blir mindre å ta ut ved de lokale forhandlingene.

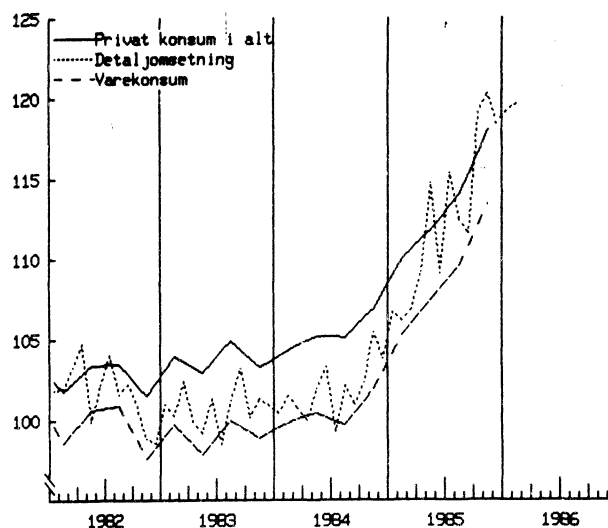
I 1986 vil trolig skjermet og hjemmekonkurrerende industri fortsatt ha høy kapasitetsutnyttning og selv med fallende importprisvekst gjennom resten av året vil trolig lønnsveksten fortsatt bli høy i disse næringene. Nedgangen i arbeidsledigheten i 1985 har gitt mangel på visse typer arbeidskraft i flere bransjer og vil trolig også i 1986 bidra til fortsatt høy lønnsvekst. For industrien i alt kan årslønnsveksten bli like sterk i 1986 som i 1985.

PRIVAT KONSUM

Det private konsum var i sterk vekst igjennom 1985. Justert for normale sesongvariasjoner ser det ut til at veksten har fortsatt også inn i 1. kvartal av 1986. Sammenliknet med 1. kvartal 1985 har trolig det private konsum målt i faste priser økt med rundt 9 prosent. Nasjonalregnskapets prisindeks for privat konsum har økt med om lag 6 prosent det siste året slik at økningen målt i verdi har vært på om lag 15 prosent.

Det er i første rekke veksten i husholdningenes disponible realinntekter som har bidratt til den sterke veksten i privat konsum, og veksten har også vært sterkest for de vare- og tjenestegrupper som erfaringsmessig er mest følsom overfor inntektsendringer. Regnet som årsgjennomsnitt økte husholdningenes disponible realinntekter med om lag 6 prosent i 1985. Den sterke sysselsettingsveksten og en fortsatt sterk vekst i lønnsattsene vil trolig bidra til at privat konsum vil fortsette å vokse også i løpet av 1986, men de bebudede innstrammingsiltakene og en ventet nedgang i

PRIVAT KONSUM OG DETALJOMSETNING
1980=100. Sesongjustert.

personbilsalget vil trolig bidra til at veksten blir noe mer moderat enn i 1985.

Husholdningenes sparerate falt med i overkant av halvannet prosentpoeng i 1985 og bidro til at konsumet økte mer enn utviklingen i den disponible realinntekt skulle tilsi. Spesielt ser det ut som om husholdningenes finansielle sparing har gått tilbake, og opplysninger fra kredittmarkedsstatistikken for forretnings- og sparebankene tyder på at forholdet mellom utlånsveksten og innskuddsveksten var større i 1985 enn i 1984.

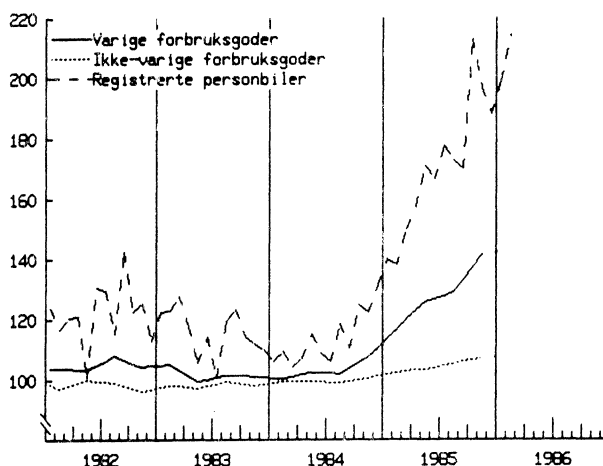
På utlånssiden ser det ut som om veksten har vært særlig sterk for utlån til annet enn boligformål. Det er trolig at den sterke kreditttilførselen fra banker og finansieringsinstitusjoner i 1985 gjorde det mulig for de fleste som ønsket det å finansiere kjøp av konsumgoder ved låneopptak. Det er i første rekke de varige konsumgodene som blir lånefinansiert, og de innstramningene som allerede er innført på kredittmarkedet for 1986, kan bidra til å dempe forbruksveksten for disse varegruppene.

Varekonsumet

Den sterke veksten i privat konsum har i første rekke sammenheng med en langt sterkere vekst i varekonsumet enn det som var tilfellet i årene før. Sammenlignet med 1. kvartal 1985 har varekonsumet vokst med nærmere 10 prosent, og volumet av detaljomsetningsindeksen lå i månedene januar/februar mer enn 13 prosent over nivået i de to første månedene av 1985.

Veksten i varekonsumet skyldes spesielt en sterk økning i kjøpet av varige konsumvarer, og da i første rekke kjøp av nye personbiler. I januar og februar i år ble det i gjennomsnitt solgt 16.400 personbiler pr.

VAREKONSUMET
1980=100. Sesongjustert.

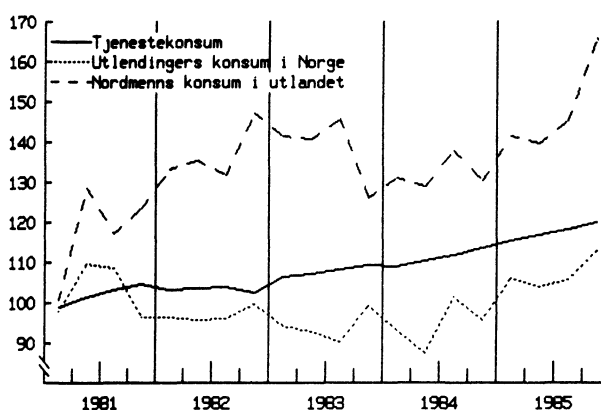
måned. Dette er nesten et dobbelt så høyt salg som for de tilsvarende måneder i 1984, og justert for normale sesongvariasjoner viser veksten fortsatt ingen tegn til å stoppe opp. Det store personbilsalget kan forklares ved at inntektsveksten har en relativt sterk innflytelse på kjøp av denne typen varer samtidig som driftskostnadene for egne transportmidler har steget langt mindre enn den generelle prisstigningen, og har til og med falt i de siste månedene på grunn av nedgangen i oljeprisene. En stor del av personbilkjøpet er trolig også lånefinansiert. En svak vekst i inntektene i 1983 og 1984 og usikkerhet om de økonomiske utsiktene kan ha ført til at mange kan ha utsatt bilkjøp i disse årene. Ytterligere et moment som kan forklare det store nybilsalget er at salget i 1976 og 1977 også var meget høyt, og at en stor del av disse bilene nå skiftes ut. Ut fra hva som skjedde den gangen kan en vente at personbilsalget vil flate ut i løpet av de nærmeste månedene og at det vil gå betydelig tilbake ut på høsten. Innstramningene på kredittmarkedet vil trolig være med på å forsterke denne utviklingen. Nedgangen i salget kan imidlertid bli dempet av en fortsatt sterk inntektsvekst og en gunstig

prisutvikling på bensin.

Til tross for fortsatt sterk vekst i personbilsalget ser veksten i volumet av varige konsumgoder justert for normale sesongvariasjoner ut til å ha avtatt i 1. kvartal sammenlignet med utviklingen i 1985. Dette har i første rekke sammenheng med en nedgang i konsumet av møbler og elektriske husholdningsartikler hvor salget var spesielt høyt i 4. kvartal 1985. Konsumet av varige fritidsvarer har også vist en svak utvikling igjennom det siste året.

Veksten i konsumet av ikke-varige forbruksvarer ser ut til å ha fortsatt inn i 1986. Utviklingen for de forskjellige varegruppene er imidlertid noe forskjellig. På grunn av det store personbilsalget og fallende drivstoffutgifter viser volumet av driftsutgifter til egne transportmidler tiltakende vekst. Det samme ser ut til å være tilfellet for omsetningen av drikkevarer og tobakk. Justert for normale sesongvariasjoner har derimot salget av klær og skotøy falt betraktelig fra 4. kvartal 1985 til 1.

TJENESTEKONSUMET OG KONSUM I UTLANDET
1980=100. Sesongjustert.

kvartal 1986. Dette har sammenheng med et stort salg i 4. kvartal samtidig som prisnedslaget på disse varene i januar og februar i år var mindre enn det som har vært vanlig før om årene. Nedgangen i salget for denne varegruppen er derfor antakelig bare av midlertidig karakter.

Blant annet på grunn av inntektsveksten har forbruket av elektrisitet vist en viss økning det siste året. Matvarekonsumet ser derimot ut til å ha holdt seg uendret.

Privat konsum. Prosentvis volumvekst fra foregående kvartal. Sesongjustert årlig rate

	85.1	85.2	85.3	85.4
Varer	11	9 1/2	10	10 1/2
- varige konsumvarer	34	28 1/2	24	24
- andre varer	6 1/2	5 1/2	6 1/2	7
Tjenester	6	5	5	6 1/2
- bolig	4	4	3 1/2	4
- andre tjenester	7	6	6 1/2	8 1/2
Spesifisert konsum	9	7 1/2	7	9
+ Nordmenns konsum i utlandet	10	10	22 1/2	31 1/2
- Utlendingenes konsum i Norge	14	8	8	23 1/2
Privat konsum	9 1/2	8 1/2	9 1/2	10

Tjenestekonsumet

Tjenestekonsumet har også vært i klar vekst i løpet av det siste året, men veksten har vært noe svakere enn for varekonsumet. Det er i første rekke innen områdene hotell- og restaurantbesøk, kulturelle aktiviteter, flyreiser og teletjenester at tjenestekonsumet har vist sterk vekst. Alle disse tjenestegruppene er sterkt påvirket av inntektsutviklingen, og økningen i flyreiser og teletjenester kan dessuten forklares med en relativt gunstig prisutvikling for disse tjenestegruppene. På grunn av inntektsutviklingen har også nordmenns konsum i utlandet vært i klar vekst det siste året.

INVESTERINGER

Oljeutvinning og rørtransport

For oljeutvinning og rørtransport ventes bruttoinvesteringene i fast kapital å bli ca. 43 milliarder kroner i 1986, dvs. en fordobling fra 1985 til 1986. Denne sterke veksten skyldes i første rekke at Gullfaks A plattformen og vanninjeksjonsplattformen på Ekofisk begge skal taes ut i 1986, mens det i 1985 ikke var noen tilsvarende utplasseringer. Tar en hensyn til det arbeid som utføres på plattformer og plattform-moduler under arbeid vil ikke økningen være like dramatisk, men det vil fortsatt være en betydelig vekst i investeringsaktiviteten i Nordsjøen. Påløpte investeringskostnader som best reflekterer den løpende investeringsaktiviteten i oljesektoren ventes å øke i verdi med 26 prosent fra 1985 til 1986.

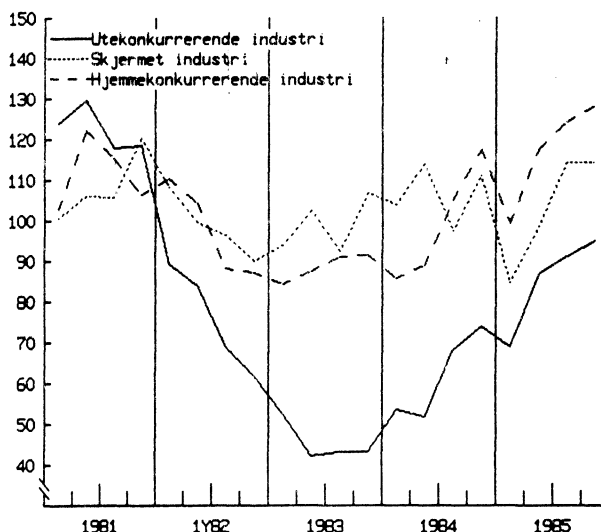
For en nærmere gjennomgang av investeringsaktiviteten i oljeutvinning og rørtransport henvises til vedlegget "Utsiktene for oljevirkksomheten".

Industriinvesteringer

Sett i forhold til 1984 var det en betydelig volumvekst i industriinvesteringene i 1985, veksttaket var forholdsvis høy gjennom hele året. Sesongjusterte tall kan riktignok tyde på at veksten i investeringene i bygninger og anlegg har avtatt noe mot slutten av 1985, og foreløpige tall for 1. kvartal i år viser at denne tendensen til avmatning synes å fortsette. Dette kan imidlertid skyldes at gjeninnhentingseffekter etter den lave bygge- og anleggsvirkosomheten i fjor vinter, førte til en uvanlig høy vekst i de påfølgende kvartalene.

Det har fortsatt vært utekonkurrerende industri som har bidratt mest til veksten i industriinvesteringene. Fra 1984 til 1985 økte investeringene i denne sektoren med 45 prosent målt i volum. Ut fra sesongjusterte tall kan det synes som om trenden i investeringene i utekonkurrerende industri er i ferd med å flate ut etter å ha vært i oppgang i over to år. Dette er litt lenger enn varigheten av den forrige investeringsoppgangen, men den har vært noe svakere og startet fra et lavere nivå slik at invester-

INVESTERINGER I INDUSTRIEN
1980=100. Sesongjusterte volumindekser.

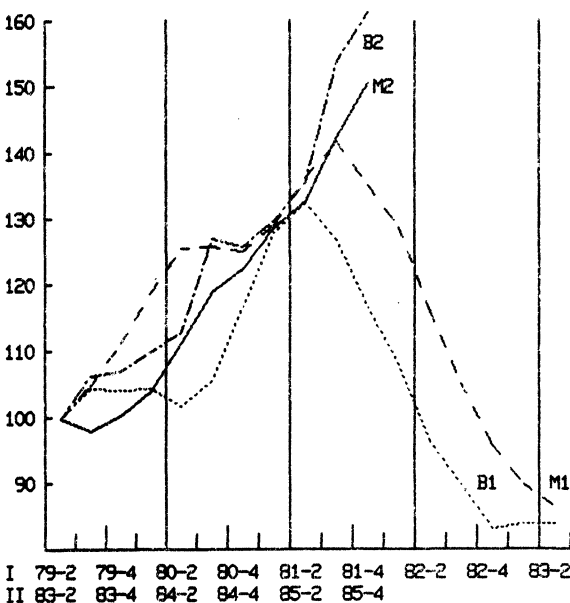
ingene i denne næringen fortsatt er lavere enn da forrige trendmessige toppunkt ble nådd midt i 1981.

I hjemmekonkurrerende og skjermet industri, der oppgangen startet senere, er det foreløpig ingen klare tegn til utflating i investeringsveksten. Særlig har oppsvinget vært sterk for hjemmekonkurrerende industri sammenliknet med foregående oppgangsperiode, og investeringene ligger nå på et betydelig høyere nivå enn i forrige toppunkt. Også i skjermet industri, der konjunkturforløpet vanligvis er noe anderledes enn i de to andre næringene, ligger investeringene nå på et nivå i overkant av det forrige toppunktet. Beregninger fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet for industrien totalt viser tilsvarende at oppgangen nå har vart lengre enn i forrige konjunkturoppgang og at den har nådd et høyere nivå enn toppunktet den gangen.

Den høye veksten i investeringene gjennom

OPPGANGEN I INDUSTRIINVESTERINGENE.

Investeringer i bygninger og anlegg (B) og maskiner og transportmidler (M) for konjunkturoppgangene i 1979-81 (B1 og M1) og i 1983-85 (B2 og M2). Sesongjusterte kvartalsvise nasjonalregnskapstall (glattede).

1985 innebærer på grunn av overhenget en betydelig vekst fra 1985 til 1986 selv uten ytterligere vekst gjennom 1986. Nye verdianslag fra bedriftene fra februar i år viser en vekst i industriinvesteringene i verdi fra 1985 til 1986 på 34 prosent. Ifølge disse oppgavene forventes verdien av industriens bygnings- og anleggsinvesteringer å øke med om lag 50 prosent sett i forhold til samme tidspunkt i fjor. Dette underbygger en antakelse om at den tilsynelatende avmatningen i bygnings- og anleggsinvesteringene som kunne registreres rundt årsskiftet er av midlertidig karakter, og at det foreløpig ikke er grunn til å vente noen nedgang i disse investeringene. De siste vekstanslagene viser dessuten ikke så stor variasjon mellom ulike næringer som tidligere under denne oppgangen. De forholdsvis høye vekstanslagene kan sees i sammenheng med at en stor del av bedriftene ifølge Konjunkturbarometeret for 1. kvartal i år fortsatt oppgir å ha en god kapasitetsutnyttning. Sett under ett vil volumet av industriinvesteringene øke betydelig også i år, og beregninger som er foretatt i Byrået tyder på at veksten målt i volum kan bli på over 20 prosent fra 1985 til 1986.

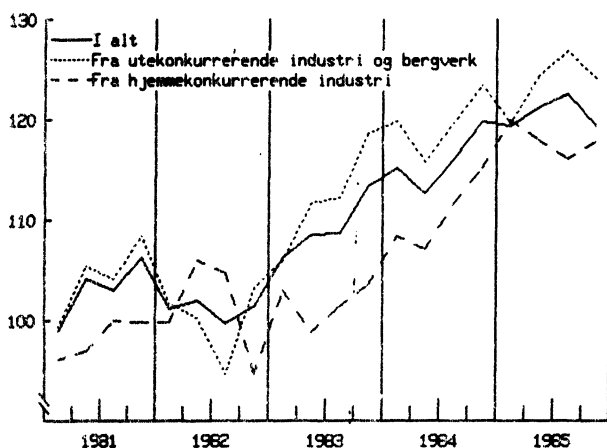
UTENRIKSØKONOMI

Tradisjonell vareeksport

Veksten i den tradisjonelle vareeksporten (alle varer utenom råolje, naturgass, skip og oljeplattformer ifølge handelsstatistikken) flatet ut i første halvdel av 1985. Gjennom andre halvdel var det en svak tendens til nedgang i eksportvolumet. Foreløpige beregninger for første kvartal 1986 indikerer at nedgangen har stoppet opp.

I viktige markeder for norsk eksport har prisene falt de siste måneder. Dette har

EKSPORT AV TRADISJONELLE VARER ETTER LEVERENDE SEKTOR
Sesongjustert volumindeks. 1980=100.

sammenheng med fallet i oljeprisene og med fallet i dollarkursen for de varer der prisene noteres i dollar - i tillegg til at redusert etterspørsel i varierende grad har innvirket.

Verdien av vareeksporten var i første kvartal 12,4 prosent lavere enn kvartalet før og 9,6 prosent lavere enn i første kvartal 1985. Etter sesongjustering, der det også er tatt hensyn til at antall virkedager i mars var lavt på grunn av påsken, er imidlertid de tilsvarende tall 4,7 og 5,0 prosent.

Eksportutviklingen for primærnæringsvarer er atypisk, i positiv forstand. Det er særlig eksporten av oppdrettsfisk og andre fiskeprodukter som har bidratt til dette. Volumet har vært stigende siden våren 1984, bortsett fra en viss utflating i tredje kvartal 1985. Eksportøkningen var spesielt stor i fjerde kvartal 1985. Prisveksten har vært sterk, men har avtatt noe de siste månedene.

Det er i første rekke de utekonkurrerende industrier som har merket problemene på eksportmarkedene. Eksportvolumet har avtatt noe siden tredje kvartal 1985, og prisene har falt markert. Eksportnedgangen kan

hovedsakelig tilbakeføres til en viss nedgang i eksporten av kjemiske råvarer. Også eksporten av treforedlingsprodukter har avtatt noe, mens eksporten av metaller har endret seg lite i de siste kvartalene. For raffinerte oljeprodukter har det derimot vært en klar vekst i eksporten gjennom 1985 og videre også i første kvartal 1986.

Volumet av eksporten fra hjemmekonkurrerende industri har falt gjennom 1985, men nedgangen synes nå å ha stoppet opp. Eksporten av trevarer har avtatt merkbart, og det har også vært en viss nedgang i eksporten av verkstedprodukter. Eksport av kjemiske og mineralske produkter økte sterkt i de to siste kvartaler. Også for eksporten av tekstil- og bekledningsvarer var det en økning i dette tidsrommet.

Eksporten av varer fra skjermet industri falt sterkt fra tredje til fjerde kvartal

Eksport av tradisjonelle varer 1) etter leverende sektor. Prosentvis volumendring fra foregående halvår.

85-I 85-II

I alt	1,9	0,2
Jordbruk, skogbruk og fiske ...	7,4	5,3
Skjermet industri	2,7	-4,7
Utekonkurrerende industri		
og bergverksdrift 2)	0,4	2,8
Hjemmekonkurrerende industri 3)	4,9	-1,7

1) Inndelingen av varer og tjenester i kvartalsvis nasjonalregnskap avviker noe fra inndelingen i det årlige nasjonalregnskapet og utenriksregnskapet. Tabellen refererer seg til kvartalsregnskapets inndeling.

2) Utenom råolje og naturgass.

3) Utenom skip og oljeplattformer.

1985, men nedgangen stanset opp i første kvartal i år. Mesteparten av varene i denne sektoren utgjøres av nærings- og nytelsesmidler.

Tradisjonell vareimport

Volumet av den tradisjonelle vareimporten (alle varer utenom råolje, skip og plattform) viste en sterk stigning gjennom hele 1985. Anslagene for første kvartal i år indikerer at veksten er noe avdempet, men fortsatt høy. Verdien av vareimporten lå i første kvartal 9,4 prosent over første kvartal 1985. Korrigert for ulike antall virkedager på grunn av den tidlige påsken i år, var imidlertid veksten 15,2 prosent. Det er en klar tendens til avtagende prisvekst.

Avdempningen i importveksten gjelder i første rekke råvarer og andre innsatsvarer. Av ferdigvarene er det en særlig sterkt importvekst for trevarer og tekstil- og bekledningsprodukter. Importen av personbiler fortsetter å øke sterkt, men det synes å være en viss avmatning i veksttakten. Verdien av bilimporten lå i januar og februar 75 prosent over importen i tilsvarende periode året før. Importen av verkstedprodukter og kjemiske og mineralske

produkter har vist jevn vekst gjennom 1985 og dette fortsatte i første kvartal 1986. Importen av metaller har stagnert, mens importen av treforedlingsprodukter har avtatt klart.

Importprisene for kjemiske råvarer falt gjennom 1985. Fra andre halvdel av fjoråret begynte prisene å falle også for nærings- og nytelsesmidler, metaller, trevarer samt kjemiske og mineralske produkter. Motsatt viste prisene på primærnæringsvarer en stigning gjennom 1985, men indeksen for første kvartal i år indikerer en klar avdempning i prisveksten.

Import av tradisjonelle varer 1) etter leverende sektor. Prosentvis volumendring fra foregående halvår.

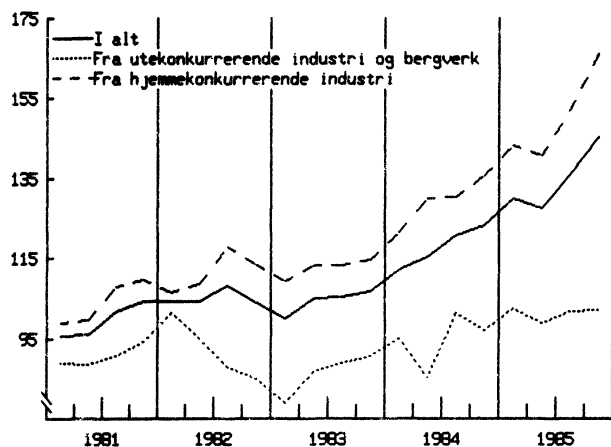
	85-I	85-II
I alt	5,6	9,2
Jordbruk, skogbruk og fiske ...	6,8	-1,0
Skjermet industri	6,6	6,9
Utekonkurrerende industri og bergverksdrift 1)	1,3	1,3
Hjemmekonkurrerende industri 2)	6,7	12,0

1) Som i eksporttabellen.

2) Utenom råolje.

3) Utenom skip og oljeplattformer.

IMPORT AV TRADISJONELLE VARER ETTER LEVERENDE SEKTOR
Sesongjustert volumindeks. 1980=100.

Driftsbalansen

Handelsbalansen for tradisjonelle varer (alle varer utenom råolje, naturgass, skip og plattform) ble betydelig forverret i 1985. Underskuddet viste en klart stigende tendens gjennom året og var i siste kvartal 1985 på drøyt 16 milliarder kroner. Underskuddet var uendret i første kvartal 1986, uten at dette kan tas som et tegn på at forverringen har stoppet opp.

Eksportverdien av råolje sank med 4,4 milliarder kroner fra fjerde kvartal 1985 til første kvartal i år som følge av fallet i råoljeprisen og dollarkursen. Nedgangen kom hovedsaklig i februar og mars. Verdien av gasseksporten økte derimot med 1,1 milliarder kroner fra fjerde til første kvartal. Overskuddet på handelsbalansen for alle varer utenom skip og plattformer (tradisjonelle varer samt eksport av råolje og gass og import av råolje) gikk ned fra 4,3 milliarder kroner tredje kvartal 1985 til snaut 1 milliard i første kvartal i år.

For de øvrige hovedposter på driftsbalansen er anslagene betydelig mer usikre. Salget av brukte skip, som var særlig stort mot slutten av 1985, utgjorde 2,1 milliarder kroner i de to første måneder i 1986. Dermed er det mulig at driftsbalansen for første

kvartal i år kan vise et lite overskudd til tross for svikten i eksportinntektene fra olje og gass. Dette avhenger av at det ikke har skjedd vesentlige endringer i tjenestebalansen og rente- og stønadsbalansen i forhold til de tidligere kvartaler.

Utsiktene for driftsbalansen gjennom resten av 1986 avhenger i avgjørende grad av prisutviklingen for olje og gass og dollarkursen. Et annet usikkerhetsmoment er varigheten av arbeidskonflikten på faste oljeinstallasjonene i Nordsjøen. Tapet av eksportinntekter som følge av konflikten kan anslås til rundt 180 millioner kroner pr. dag. Det er langt vanskeligere å anslå tapet som skyldtes arbeidskonflikten i industrien fordi virksomheter i varierende grad kan trekke på lagre og kompensere med økt produksjon senere.

UTSIKTENE FOR OLJEVIRKSOMHETEN

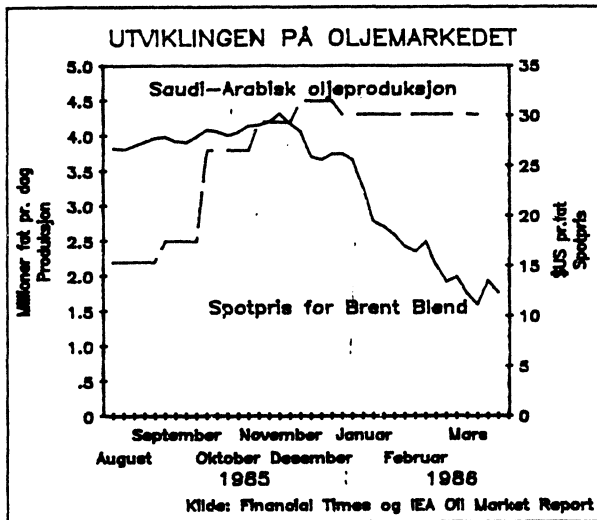
Markedet for råolje

Spotprisene for råolje har i de siste månedene falt dramatisk. Utviklingen henger sammen med ettervirkninger av det store prishoppet i 1979/80; forbruket av olje er redusert, og produksjonen i land utenfor OPEC har økt. Den direkte årsak til at fallet i oljeprisen skjedde nå er OPEC's og særlig Saudi-Arabias endrede markedsstrategi. Tidligere har OPEC's strategi vært å forsvare sine offisielle priser ved å begrense produksjonen. Dette har skjedd ved at i første rekke Saudi-Arabia reduserte produksjoner når etterspørselen var lav. I fjor sommer var Saudi-Arabias produksjon så lav at landet hadde et betydelig underskudd på betalingsbalansen. Saudi-Arabia begynte derfor å selge olje til spotpris-baserte avtaler som førte til at landet kunne øke sin produksjon relativt kraftig gjennom 4. kvartal 1985. Hittil i år har produksjonen vært 4,3 millioner fat pr. dag (se figuren) som tilsvarer Saudi-Arabias kvote i OPEC.

Trass i den økte produksjonen holdt spotprisene seg godt oppe utover høsten; i midten av november var prisen ca. 30 dollar pr. fat. Det tar mange uker å transportere olje fra Midt-Østen til Europa. Den første oljen nådde markedet omtrent samtidig som OPEC hadde et ministermøte i begynnelsen av desember hvor det ble bestemt at organisasjonen skulle kjempe om markedsandeler. Spotprisen falt etter det til ca. 25 dollar pr. fat for Nordsjøolje, et nivå den lå på til midt i januar i år. Deretter har prisen på Nordsjøolje falt nærmest uavbrutt fram til første uken av april hvor spotprisen kom ned mot 10 dollar pr. fat. Uken etter steg spotprisen igjen, og den ble notert opp mot 14 dollar pr. fat. Den viktigste årsaken

til prisoppgangen var sannsynligvis streiken blant de cateringansatte på norsk sokkel i Nordsjøen. Den førte til at all norsk olje- og gassproduksjon stoppet, og reduserte tilførselen til markedet med 900 000 fat pr. dag. Norges oljeproduksjon utgjør riktignok bare 1,5 prosent av verdens oljeproduksjon, men på kort sikt kan en slik reduksjon få en betydelig virkning på grunn av at det eksisterer geografisk adskilte markeder. Norges oljeproduksjon utgjør dessuten langt mer enn 1,5 prosent av den oljen som omsettes internasjonalt. Streiken kan bety at selskaper som hadde ventet norsk olje må prøve å kjøpe i spotmarkedet. Dagens spotmarked er imidlertid preget av relativt liten omsetning, slik at en ekstra etterspørsel på 900 000 fat pr. dag vil kunne føre til betydelige kortsiktige reaksjoner der.

Det at markedet for råolje har vært preget av store prisfall i det siste gjør det i seg selv vanskelig å si hvilken pris som i gjennomsnitt betales for råolje i dag. Store mengder olje selges nå på forskjellige netback avtaler, dvs. avtaler som innebærer at endelig pris fastsettes med utgangspunkt i de observerte spotprisene på petroleumsprodukter. Følgelig er omsatt kvantum i spotmarkedet gått ned og enkelte oljekvaliteter omsettes ikke lenger. Dette betyr at man ikke uten videre kan regne med at den svært lave spotprisen gir uttrykk for hva oljeprisen er i gjennomsnitt eller hva den vil bli i framtida ved uendrede markedsforhold. Det er sannsynlig at den prisen som ble oppnådd for Nordsjøolje i 1. kvartal 1986 var omkring 20 dollar pr. fat i gjennomsnitt, mens gjennomsnittsprisen for Nordsjøolje i spotmarkedet trolig var om lag 18 dollar pr. fat.

Det er uklart hva som var Saudi-Arabias hensikt med å starte priskrigen, men tre motiver nevnes ofte. For det første produserte mange andre OPEC-medlemmer mer enn sin kvote i OPEC, noe som førte til at Saudi-Arabia måtte redusere produksjonen ytterligere. For det andre kan Saudi-Arabia ha følt at produksjonen utenfor OPEC nå var blitt så stor at kostnadene for OPEC ved å holde prisen oppe var blitt for høy. For det tredje kan det ha vært mer langsiktige betraktninger som lå bak. Saudi-Arabia har verdens største reserver av råolje, og landet har klare interesser i stabilitet og vekst i markedet på lang sikt. En lavere oljepris i noen tid vil motvirke overgangen til andre energibærere. Og Saudi-Arabias markedsposisjon vil kunne styrkes ved at oljeprodusentene utenfor OPEC reduserer sin produksjon og at oljeetterspørselen øker.

Viktig for utviklingen i oljemarkedet på lang sikt er i hvilken utstrekning lave oljepriser vil føre til økt etterspørsel og redusert tilbud fra produsenter utenfor OPEC. Viktig for utviklingen av markedet på kort sikt er hvor fort dette skjer. Man vil få de første reduksjoner i tilbudet når oljeprisen går ned mot 15 dollar pr. fat, men det vil ikke være store mengder. Dersom

oljeprisen i lang tid skulle bli liggende under 10 dollar pr. fat kan virkningen bli betydelig.

Økningen i etterspørselen vil på kort sikt særlig være avhengig av hvor fort de reduserte prisene på råolje gir seg utslag i reduserte priser på petroleumsprodukter. Det vil også være viktig i hvilken grad konsumentene tror at prisfallet er varig.

Lagerendringer spiller på kort sikt en betydelig rolle for markedet. I følge IEA viser sesongjusterte tall for lagerhold at oljeselskapene har bygd ned sine lagre nærmest uavbrutt siden 1980. På grunn av at konsumet har falt betydelig etter 1980 er reduksjonen i lagerbeholdningen relativt til konsumet mindre. Målt slik er lagerholdet nå omlag på linje med nivået fra 1976 til 1978. Det er ikke usannsynlig at lagerbyggingen vil fortsette dersom oljeselskapene forventer lavere oljepriser. Den dagen oljeselskapene antar at oljeprisen har nådd bunnen kan man imidlertid vente at de ønsker å bygge lagrene noe opp mens oljen er billig. Det vil kunne øke etterspørselen relativt betydelig på kort sikt.

I følge IEA Oil Market Report anslås OPEC's produksjon til å ligge 1,1 millioner fat pr. dag høyere i første kvartal 1986 enn i tilsvarende periode i 1985, og 1,4 millioner fat pr. dag høyere enn gjennomsnittet for 1985. Dersom OPEC ikke øker produksjonen ytterligere er det ikke usannsynlig at likevekten i markedet i gjennomsnitt i år kan ligge høyere enn det nivået på 12-14 dollar pr. fat man ser i dag. De sesongmessige svingningene i etterspørselen med lav etterspørsel i sommerhalvåret betyr imidlertid at det er mulighet for at prisen kan synke ytterligere i tiden framover dersom OPEC ikke er i stand til å redusere tilbudet i sommer.

Investeringer

Ifølge Statistisk Sentralbyrås kvartalsvise investeringstelling fra 1. kvartal i år, var de påløpte investeringskostnadene i olje- og gassutvinning 31,8 milliarder kroner i 1985. For 1986 er anslaget 41,3 milliarder kroner. I rørtransportsektoren ventes det fortsatt nedgang i påløpte investeringskostnader. Påløpte investeringskostnader i utvinningssektoren vil øke med 30 prosent ifølge tellingen. Med et generelt høyt aktivitetsnivå i leverandørselskapene i utgangspunktet, er det tvilsomt om en slik etterspørsvekst lar seg dekke uten betydelig økt import.

Den økte veksten i utvinningssektoren fra 1985 til 1986 skyldes i første omgang en

Påløpte investeringskostnader i oljeutvinning og rørtransport. Milliarder kroner

	1984	1985*	1986 ¹
Utvinning av råolje			
og naturgass	27,5	31,8	41,3
Leting	7,5	8,0	10,5
Feltutbygging ...	14,4	19,2	26,7
Varer	8,2	10,3	13,7
Tjenester	6,0	8,1	10,9
Produksjons-			
boring	0,3	0,7	2,1
Felt i drift	2,1	1,7	2,3
Varer	0,3	0,5	0,5
Tjenester	0,4	0,1	0,1
Produksjons-			
boring	1,4	1,1	1,7
Landvirksomhet 2)	3,5	2,9	1,8
Rørtransport	4,8	1,3	0,6

1) Anslått 1. kvartal 1986.

2) Omfatter kontorbygg, baser og terminalanlegg på land.

betydelig vekst i påløpte kostnader til feltutbygging.

Leting

Letekostnadene økte fra 7,5 milliarder kroner i 1984 til 8 milliarder kroner i 1985. Anslaget for 1986 på 10,5 milliarder kroner har blitt justert ned med 1 milliard fra forrige investeringstelling. I 4. kvartal var letekostnadene 2 479 millioner kroner og anslaget for 1. kvartal 1986 1 961 millioner kroner.

Påløpte investeringskostnader til leting. Millioner kroner

År	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.
1984	1 231	2 002	1 906	2 352
1985 *	1 436	1 954	2 136	2 497
1986 1)	1 961			

1) Anslag innhentet 1. kvartal 1986.

I 4. kvartal ble det påbegynt i alt 14 borehull, 8 undersøkelseshull og 6 avgrensningshull. I 1985 ble 50 hull påbegynt, 29 undersøkelseshull og 21 avgrensningshull. 19 av de påbegynte undersøkelseshullene ble avsluttet, og det ble gjort 9 funn (dvs. en funnfrekvens på 47 prosent). Kostnadene til undersøkelsesboring pr. boremeter var 40 900 kroner i 1985 mot 37 600 kroner i 1984. De totale letekostnadene pr. hull var 161 millioner kroner i 1985 mot 159 millioner i 1984. At kostnadsøkningen pr. boremeter og pr. borehull ikke er større, skyldes at det i 1984 ble påbegynt flere undersøkelseshull enn i 1985. Disse er mer kostnadskrevende enn avgrensningshull. Dessuten er mange avgrensningshull i 1985 boret på kjente og grunne gasstrukturer.

Den enkeltposten som veier tyngst blant kostnadene til leting, er leie av borefartøyer. Riggleien betales i amerikanske dollar. Økningen i kostnadene fra 1984 til 1985 henger derfor i stor grad sammen med at kursen på dollar i 1985 i gjennomsnitt lå 5,4 prosent høyere enn i 1984.

Leteaktiviteten målt i antall påbegynte hull holder seg omtrent på samme nivå: 47 i 1984, 50 i 1985 og for 1986 er det planlagt påbegynt i underkant av 50 hull.

Investeringen i leting er styrt av konsesjonstildelingene og hvilke krav som stilles til de som får konsesjon til å lete. For å få konsesjon på en blokk, må det leveres et boreprogram som skal følges opp. I 1986 er det planlagt to konsesjonsrunder. Konsesjonsrunde 10B ble tildelt 28. februar og besto av 9 blokker (2 på Haltenbanken og 7 i Nordland II-området). Seinere i år kommer den 11. konsesjonsrunden som den er den største utlysningssiden siden den første i 1965 og består av i alt 39 blokker eller deler av blokker. Oljeselskapenes interesse for denne runden vil være et mål på selskapenes vurdering av lønnsomheten ved letingen etter at oljeprisene falt i første kvartal. Oljeselskapene har leid inn rigger for lang tid slik at den fulle virkningen av lavere oljepris først vil framkomme etter noen tid. Det er først når en lavere oljepris eventuelt medfører en ny politikk fra myndighetenes side i form av konsesjonstildelinger og betingelser knyttet til disse, at investeringene i leting påvirkes mer direkte av svingningene i oljeprisen.

Et avgjørende moment i dette bildet er også at oljeselskaper i skatteposisjon (med inntekter fra salg av olje og gass) kan utgiftsføre letetekostnadene. Det vil i denne sammenhengen si at letetekostnadene betales av

staten med opptil 85 prosent (i form tapte skatteinntekter) og av operatørselskapene med 15 prosent. Dette gjør det forholdsvis risikofritt for operatørselskapene å lete, mens en nedsatt petroleumsskatt vil øke selskapenes risiko og dermed også gjøre letevirksomheten mer følsom for endringer i lønnsomheten før skatt.

Når anslaget for 1986 er justert ned med 1 milliard, så henger det sannsynligvis først og fremst sammen med utviklingen på det internasjonale marked for rigger og med kursfallet på dollar. Kursen på dollar falt med 13 prosent i forhold til NOK gjennom 1985. Riggleien har også falt i dollar over det samme tidsrom, for eldre riggtypen med hele 37,5 prosent fra 31. mars 1985 til 31. mars 1986. For de innebygde riggene har raten falt med 30 prosent i samme tidsrom. Kursen på dollar var ved utgangen av 1. kvartal 1986 7,32 NOK eller 24,5 prosent lavere enn ved utgangen av 1. kvartal 1985.

Feltutbygging

Mens letetekostnadene det siste året har vært svakt stigende og vist mindre sesongmessig variasjon enn tidligere, viser kostnadene til feltutbygging store variasjoner fra kvartal til kvartal. Disse store sprangene har sammenheng med at enkelte av de tunge feltutbyggingsprosjektene har faser hvor kostnadene til varer og tjenester som påløper, er uforholdsmessig mye større enn i andre faser. Kvartalstallene for 1985 viser en sterk økning fra 3,5 milliarder i 1. kvartal til 5,2 milliarder i 2. kvartal, deretter en nedgang til 4,5 milliarder i 3. kvartal og en vekst til 6 milliarder i 4. kvartal. Anslaget for 1. kvartal 1986 er på 7 milliarder. Det som trekker tallene opp i 4. kvartal, er i første rekke varekostnader til plattformene til Oseberg og Gullfaks.

Påløpte investeringskostnader til feltutbygging. Millioner kroner

År	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.
1984	2 361	3 961	3 926	4 199
1985 *	3 531	5 176	4 473	5 978
1986 1)	7 000			

1) Anslag innhentet 1. kvartal 1986.

De påløpte investeringskostnadene økte fra 14,4 milliarder kroner i 1984 til 19,2 milliarder kroner i 1985. Anslaget for 1986 er på 26,7 milliarder kroner. I 1985 utgjorde varedelen 10,3 milliarder kroner og tjenestedelen 8,1 milliarder kroner. Av varedelen var 1,9 milliarder kroner eller om lag 18 prosent påløpt i utlandet. I 1986 utgjør, etter anslagene å dømme, varedelen 13,7 milliarder og tjenestedelen 10,9 milliarder kroner.

Følgende oversikt viser hvilke feltutbyggingsprosjekter som pågår:

Felt under utbygging

Felt	Utbyggingstart	Ferdigstillelse 1)	Plattformer
Ula	1980	1986	3 stål
Heimdal	1981	1986	1 stål
Ekofisk			
vanninj.	1983	1986	1 stål
Øst-Frigg	1985	1987	Inst. på havbunnen
Gullfaks A	1981	1987	1 betong
Gullfaks B	1981	1988	1 betong
Gullfaks C	1985	1990	1 betong
Oseberg A og B	1984	1989/90	1 betong 1 stål

1) Ikke nødvendigvis ordinær produksjonsstart.

I 1986 vil utbyggingen av Oseberg- og Gullfaksfeltene veie tyngst. Utbyggingskostnadene til Øst-Frigg utgjør mindre enn 1/10 av utbyggingskostnadene til Gullfaks A, B og C. Fra og med 1988 og fram til utbyggingen av Oseberg- og Gullfaksfeltene er ferdig i 1990, vil imidlertid også brorparten av varekostnadene være påløpt til disse utbyggingsprosjektene, noe som innebærer at den oljerettede verftsindustrien ikke vil få flere oppdrag fra disse utbyggingsprosjektene. Erfaringsmessig vil tjenesteeandelen øke i slutfasen av et feltutbyggingsprosjekt.

Det springende punkt er hvilke feltutbyggingsprosjekter som kan erstatte de som er i ferd med å bli ferdigstilt, og på hvilket tidspunkt de bør vedtas igangsatt for å sikre en jevn nedgang i presset på de oljerettede industri- og tjenestesektorene. Den kraftige investeringsøkningen fra 1983 til 1986 har ført til en kapasitetsoppbygging i verftsindustrien som retter seg mot oljevirkomhet (i den forstand at flere og flere verft og mekaniske verksteder har basert seg på leveranser til oljeindustrien) og en

Import¹ og eksport av bore- og produksjonsplattformer, moduler og deler til bore- eller produksjonsplattformer. 1983-1985. Mill. kroner

	Import	Eksport
1983	1 942,9	2 392,5
1984	1 479,0	951,9
1985	2 242,0	791,1

1) Omfatter ikke direkte import til norsk kontinentalsokkel som ikke er en del av norsk tollområde. Den direkte importen er omfattende.

ekspansjon av tjenesteytende virksomheter skreddersydd for feltutbyggingsprosjekter. De høye investeringene har også ført til at den norske andelen av leveransene til olje-

Felt under vurdering. Mai 1985

Felt	Ferdig- stillelse	Platt- former	Investeringer Mrd. 84 NOK
Hod	1988/89	Inst. på havbunnen	2
Tommeliten	1990	2 stål	7
2/1 Nord	1991	2 stål	9
Snorre	1995	2 stål/ betong	30
Sleipner	-		
Brage/ Veslefrikk	1992	1 stål/ inst. på havbunnen	12
Statfjord satellitter	1993/94	1 stål/ innst. på havbunnen	27
Troll	1994	1 stål/ betong/inst. på havbunnen	35
Draugen	1995	1 betong/stål	20
Gudrun	1989	1 stål	8
Balder	1991	1 stål	7
Hild/Huldra	1993	1 stål/betong	10
Midtgard/ Tyrihans	1995	1 (2) stål/ betong/inst. på havbunnen	60
Askeladd/ Albatross	1996	1 stål/betong inst. på havbunnen	40

Kilde: SINTEF, Asbjørn Habberstad: Rapport avgitt til Olje og energidepartementet, 23. mai 1985.

virksomheten har falt i perioden og at eksporten av oljeplattformer har sunket.

Våren 1985 var følgende felter vurdert som så positive utfra økonomiske rammebetingelser, at oljeselskapene hadde utarbeidet detaljerte planer og kostnadsanslag for utbyggingen. For ingen av feltene var det imidlertid innlevert drivverdighetserklæring for godkjenning i Stortinget med søknad om utbygging, så etter Statistisk Sentralbyrås definisjon befant de seg ennå i letefasen.

Lønnsomheten ved en rekke av disse prosjektene er dramatisk endret dersom en legger til grunn oljepriser på dagens nivå (10-20 dollar pr. fat) i lang tid framover. I den forbindelse er det viktig at før oljeselskapene innleverer søknad om utbygging til Stortinget, skal drivverdighetserklæringen være godkjent av de andre lisensinnehaverne på feltet. Det var skepsis fra partnernes side som nylig ført til at Snorre-feltet ble utsatt. Dette vil trolig skje også med andre av utbyggingsprosjektene.

Det er foreløpig bare tidsplanen for Tommeliten, Statfjordsatellittene og Troll som står ved lag fra oversikten satt opp i mai 1985. Det innebærer ikke at de andre feltene er skrinlagt for godt, men at utbyggingen av dem må vurderes på nytt og at kostnadseffektiviserende løsninger må finnes. Det medfører en utsettelse i tid.

Det vil i betydelig grad være Trollfeltet som skal sikre oppdrag til den oljerettede landvirksomheten etter at de felt som nå er under utbygging, er ferdigstilt. Utbyggingen av Statfjord-satellitten er først og fremst avhengig av når det blir ledig prosesseringskapasitet på Statfjordfeltet. Det forventes det å bli fra 1992/93.

Hvilke følger den betydelige nedgangen i

oppdrag til den oljerettede landvirksomheten man må forvente etter 1988 vil få for disse sektorne, er usikkert. Store deler av verftsindustrien og den mekaniske industrien som i dag er beskjeftiget med oppdrag for feltutbyggingsprosjekter, har omstilt seg til denne virksomheten. At den vil kunne basere seg på eksport av offshoreutstyr, er tvilsomt da også utbyggingen i Nordsjøen og i verden ellers vil gå betydelig ned.

For leverandørene av konsulentttjenestene til oljevirksomheten er forholdet et litt annet. Dette er en spesialisert bransje bygget opp for å dekke en bestemt etterspørsel etter tjenester fra operatørselskapene. Denne bransjen har i de siste åra fått en slik

vekst at den har skapt et stort press i markedet for ingeniør- og spesialutdannede folk og drevet prisen på konsulentttjenester i været med uheldige konsekvenser for industri og virksomhet som ikke har vært knyttet til oljevirksomheten. En positiv effekt av nedgangen i feltutbyggingsaktiviteten kan bli at slike tjenester nå må tilbys til industri og virksomheter til priser som de er i stand til å betale.

Det som i tiden framover vil avgjøre hvilke feltutbyggingsprosjekter som vil bli satt igang, er ikke bare den faktiske utviklingen i oljemarkedet, men hvor oljeselskapene forventer at oljeprisen vil ligge fram mot århundreskiftet.

ØKONOMISK-POLITISK KALENDER 1. KVARTAL 1986

JANUAR

10. Regjeringen vedtar en rekke kredittpolitiske tiltak for å dempe utlånsveksten i bank- og forsikringsvesenet. Primærreserverkravet for sørnorske forretnings- og sparebanker økes fra 15 til 17 prosent, og beregningsgrunnlaget utvides til også å gjelde utlån til kredittforetak. Renten på midler som bindes slik, holdes uendret på 8,75 prosent. Det innføres et tilleggsreservekrav på utlånsveksten med plassering på rentefri konto i Norges Bank. Kravet gjelder alle banker i Norge. Det innføres primærreservekrav for livsforsikringsselskaper på 2,5 prosent med samme beregningsgrunnlag som for bankene. (Skadeforsikringsselskapenes utlån styres fortsatt ved direkte rammer.) Den direkte reguleringen av finansieringsselskapenes utlån utenom factoring og leasing videreføres. Primærreservekravet for lån i form av factoring og leasing økes fra 11 til 14 prosent. Det innføres videre direkte regulering av garantier for lån over det uregulerte kredittmarked. Som en følge av disse kredittpolitiske virkemidler, øker flere banker utlånsrenten.

11. 179 flyteknikere i SAS gjenopptar sin "gå-sakte" aksjon fram til 4. februar. Da inngås det en avtale om gjennomsnittlig lønnsøkning på 8,2 prosent fra 1/11-85.

17. Statoil og Shell inngår avtale om å gå inn som deleiere i det svenske selskapet Swedegas for å få del i introduksjonen av naturgass i Sverige. De 2 selskapene skal gå inn med en andel på 20 prosent hver, men det danske selskapet Dangas får opsjon på 10 prosent av de 40 prosentene. Forutsetningen for avtalen er godkjennelse av norske og svenske myndigheter.

22. For første gang siden 1979 noteres Nordsjøolje til en pris på under 20\$ pr. fat på spotmarkedet.

23. Norsk Hydro offentliggjør rapport om gasskraftverk som planlegges på Karmøy. Et slikt kraftverk kan baseres på ilandføring av gass til Kårstø. Investeringsbehovet vil være på 1,2 milliarder kroner. Kraft vil kunne produseres til en kostnad på 40 øre/kwh.

23. Regjeringen avslår rettighetshavernes søknad om ytterligere framskynding av produksjonsstart for Gullfaks C-feltet.

24. Regjeringen vedtar å legge fram forslag til lov om statens petroleumsforsikringsfond. Fondet skal dekke risiko knyttet til statens direkte deltagelse i petroleumsvirksomheten.

29. NAF's sentralstyre beslutter at de vil forhandle sentralt om generelle tillegg, lavlønnsgaranti og reduksjon av arbeidstid, mens LO's representantskap 14. januar gikk inn for forbundsvise forhandlinger ved tariffoppgjøret.

31. Ved søknadsfristens utløp, foreligger 3 søknader fra svenske banker om å få etablere datterselskaper i Norge; Svenska Handelsbanken, Vermlandsbanken og Skånska Banken. De 2 sistnevnte vil samarbeide om banketablering i Norge.

FEBRUAR

4. Ved avslutningen av møtene til OPEC's spesialkomité i Wien, anbefales det å øke OPEC's produksjonskvote av olje fra 16 milliarder til 18 milliarder fat pr. dag.

10. Løiningsutvalget avlegger sin innstilling om konkurransen på finansmarkedet (NOU 1986:5). Ifølge utvalget kan effektiv konkurranse i finansvesenet best sikres ved et større antall uavhengige finansinstitusjoner med så like rammebetingelser som mulig på hvert marked. Utvalget går derfor inn for begrensning av gjensidig eierforhold, konsesjonsplikt for samarbeidsavtaler, lovhjemmel for å hindre at en person er styremedlem i flere kredittinstitusjoner (med unntak av gruppeforhold), økt konkurranse i verdipapirromsetningen ved at utenlandske banker får opprette full fondsvirksomhet, beskatning av kapitalforsikring og fjerning av typiske spareordninger innen pensjonsforsikring.

11. I sin årlige rapport om Norge kommer OECD med kritikk av den økonomiske politikken. OECD advarer sterkt mot den ekspansive finanspolitikken som de mener kan bidra til å bremse det økonomiske oppsvinget og øke prisstigningen. Dessuten kritiseres utlånsveksten i kredittinstitusjonene. OECD mener det hersker en åpenbar mangel på kontroll over kreditttilførselen. Rapporten beklager at myndighetene ikke har klart å bremse på overføringene og at de offentlige utgifter fortsatt vokser. OECD hevder at det norske skattesystemet og retten til ubegrenset rentefradrag bør legges om.

28. Regjeringen tildeler 8 utvinningstillatelser for petroleum på kontinental-sokkelen i konsesjonsrunde 10 B. Tillatelsene omfatter 9 blokker; 2 på Haltenbanken og 7 på Nordland II-området. Statoil er utpekt som operatør for 2 tillatelser som omfatter 3 blokker. De øvrige tillatelsene omfatter 1 blokk hver. Her er Norsk Hydro, Saga, Elf, Esso, Mobil og Shell utpekt som operatør for hver sin tillatelse.

MARS

6. Vårens tariffoppgjør innledes med forhandlinger mellom Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund og Mekaniske Verksteders Landsforening (MVL). Kravene fra Jern- og metall er øket kjøpekraft og redusert arbeidstid til 37,5 t/uke. MVL ønsker ikke å forhandle om arbeidstidsforkortelser, og det blir brudd i forhandlingene.

7. Brent Blend-olje selges til en spotmarkedspris på under 15\$ pr. fat.

11. Stortinget behandler gruvedriften i Sulitjelma Bergverk A/S. Regjeringens forslag vedtas i hovedtrekk. For 1986 får bedriften 33,6 millioner kroner i tilskudd til drift og investeringer ved gruvene Giken og Hankabakken og til fortsatt malmløting. Gruven Mons Petter nedlegges sommeren -86, mens styret i Sulitjelma gir sin tilslutning til fortsatt drift av Sagmo inntil videre. Arbeidet for å finne alternative arbeidsplasser i Fauske kommune fortsetter.

13. Den svenske riksbanken senker diskontoen med 1 prosent fra 9,5 til 8,5 prosent. I januar ble den senket fra 10,5 til 9,5 prosent.

14. Regjeringen vedtar i statsråd å legge fram forslag om økt bensinavgift og økte avgifter på alkohol og tobakk, samt justering av budsjettposter som bygger på tidligere anslag på oljepris. De samlede innstramminger beløper seg til mellom 1,5 og 2 milliarder kroner. Avgiftsøkningene skal tre i kraft 1. mai.

15. OPEC-ministrene møtes i Genève med formål å stabilisere oljeprisene. Da forhandlingene avsluttes 24/3-86 har man ikke fått istand noen prisstabilisering. I løpet

av den neste uken synker spotmarkedsprisen på Nordsjøolje til den når 10\$ pr. fat 2/4-86.

17. Stortinget behandler det framtidige driftsopplegget ved A/S Sydvaranger. Det vedtas at Sydvaranger går over til produksjon ved ett pelletsverk f.o.m. 1987 - et opplegg som vil gi drift i 12 år framover. Bevilgningene for 1986 blir på i alt 366 millioner kroner. Myndighetene vil gi støtte til opprettelsen av alternative arbeidsplasser i Kirkenes-området.

20. Statstjenestemannskartellet presenterer sine lønnskrav overfor staten. Kravet har en ramme på 9,3 prosent på årsbasis og inkluderer bl.a. et generelt tillegg fra 1/5-86 på 7 prosent og yttligere tillegg fra 1/9 på 5 prosent. Samme dag legger Norsk lærerlag fram sine krav hvor lønnsveksten er beregnet til ca. 7 prosent fra 1/5-86 fordelt med halvparten av et likt prosent-

tillegg og den andre halvparten på et variert kronebeløp.

21. Regjeringen fremmer forslag til Stortinget om utbygging av Tommelitenfeltet som ligger i Ekofiskområdet. De samlede investeringene beregnes til ca. 4,5 milliarder kroner. Statoils anslag over utvinnbare reserver fra Tommeliten er på omtrent 18 milliarder m³ gass, 6 millioner m³ olje og 2 millioner m³ NGL. Utvinningstillatelse ble tildelt Statoil (operatør), Phillips Petroleum, Fina og Agip i 1976. 12/3-86 trakk Phillips seg fra utbyggingsplanene - slik at de andre må øke sin andel i forhold til det opprinnelige. Dersom Agip og Fina ikke øker sine andeler, vil Statoil overta de resterende andelene på feltet.

24. Lov om Kredittilsynet trer i kraft og Bankinspeksjonen og Forsikringsrådet samordnes formelt til ett tilsynsorgan.

DATABASE FOR KOMMUNAL ØKONOMI

Av

Bjørn Bleskestad og Håkon Mundal

Formålet med denne artikkelen er å gi en kort oversikt over innhold og uttaksmuligheter for Statistisk Sentralbyrås database for kommunal økonomi. Database er etablert med delvis ekstern finansiering fra Kommunaldepartementet og Norges allmennvitenskapelige forskningsråd.

Kontoret for finansstatistikk (3. kontor) har det faglige ansvar for driften av databasen. En fullstendig dokumentasjon av innholdet i basen er gitt i Rapporter fra Statistisk Sentralbyrå nr. 26/1985.

1. Formålet med databasen

Formålet med databasen har vært å få gjennomført en effektivisering og forbedring både når det gjelder produksjon av og adgang til kommunaløkonomisk statistikk. Gjennom etableringen av databasen er de kommunaløkonomiske data Statistisk Sentralbyrå innhenter, sammen med enkelte andre data, stilt sammen og organisert på en enhetlig måte. Samtidig er det utviklet et felles dokumentasjons- og uttakssystem. Det er dermed etablert et forholdsvis fleksibelt system for statistikkproduksjon og analyse. Dette har ført til en utvidet og mer aktuell statistikkproduksjon, samtidig som det er blitt langt enklere å innhente spesielle

statistikk- og databehov.

Ved at databasen til enhver tid inneholder 10 årganger med utgifts-/inntektstall for hver enkelt kommune og fylkeskommune, er det lagt vekt på at den skal kunne nyttes til statistikk og analyser for utvikling over tid. I statistikkproduksjonen er denne mulighet hittil tatt i bruk både i NOS-publikasjonen Struktur tall for kommunenes økonomi og i spesielle regnskapsanalyse-tabeller som tilbys den enkelte kommune og fylkeskommune mot betaling. I analyse-sammenheng ellers er databasen hittil nyttet til produksjon av regnskapstall til makromodeller for kommunal økonomi. (Jfr. Bruk napp, Arne og Paal Sand: Makko - et analyseverktøy for kommunal økonomi. Økonomiske analyser nr. 5-1985.)

2. Databasens innhold og oppbygging

Databasen for kommunal økonomi inneholder variable som er knyttet til den enkelte kommune eller fylkeskommune. Dette gjelder både de regnskaps- og budsjettall som utgjør hovedinnholdet i basen, og ikke-regnskapsmessige data som innbygger- og elevtall.

Basen inneholder data som grovt kan inndeles i følgende hovedgrupper:

Kommunale finanser

Regnskap, utgifter-inntekter, etter nasjonaløkonomisk gruppering. Tall fra og med 1972

Regnskap, balanseoppgaver, fra og med regnskapsåret 1980

Budsjettall fra og med budsjett 1982

Deflateringsfaktor for lønnskostnader og prisindekser fra nasjonalregnskapet som gjør det mulig å omregne regnskaps-tallene til faste priser

Ikke-regnskapsmessige data (f.eks. folketall i alt og i ulike aldersgrupper, elever i grunnskoler) som dels er avstemt mot de økonomiske data som inngår i regnskapet

Kommunetypekoder (kommunegrupperinger)

Det er tatt sikte på at de variable som blir lagret fast i basen er slike som vil bli nyttet i den løpende statistikkproduksjon. Ved analyseprosjekter og ved spesialstatistikk vil det imidlertid kunne bli nødvendig å knytte spesielle variable midlertidig til basen, og systemet er lagt opp slik at dette vil være forholdsvis enkelt. Variable som er blitt klargjort og midlertidig knyttet til basen for ett bestemt prosjekt, vil kunne bli lagret slik at de seinere kan nyttes i andre prosjekter.

Databasesystemet kan prinsipielt deles inn i tre hoveddeler:

- a) Mikrodatabase (statistikkdel)
- b) Metadatabase (dokumentasjonsdel)
- c) Ekstraheringsprogrammet

Delene er logisk forbundet ved en rekke funksjoner, slik at de i bruk er koplet sammen i en integrert løsning.

Mikrodatadelen omfatter den fysiske lagring av statistikkdataene, mens metadatabasen (metadata betyr data om data) er dokumentasjonsdelen av basen. Dokumentasjonsdelen inneholder en oversikt over alle variable i basen, hvordan de er definert og hvordan de ulike typer av data er organisert i datafilene. Metadatabasen dekker både brukernes og maskinens behov for informasjon. Innlegging og oppdatering av metadata skjer interaktivt. Man kan foreta søking fra skjerm og produsere faste rapporter over innholdet i metadatabasen.

Det såkalte ekstraheringsprogrammet er et program for ekstrahering av data som er lagret/dokumentert ved hjelp av metadata-systemet. Programmet er databasens primære uttaksprogram og brukes til enkle tabell-uttak eller til tilrettelegging av data for kopling mot andre tabell-/analyseprogrammer.

3. Ajourføring av variable

De kommunaløkonomiske data i basen omfatter på det nåværende tidspunkt bare årsoppgaver (årsbudsjett/årsregnskap). Tidspunktene for oppdatering bestemmes av når en ny årgang av de enkelte variable er ferdig revidert. For ikke-regnskapsmessige variable vil tidspunkt for oppdatering utover dette også avhenge av når de skal nyttes i statistikkproduksjon fra basen.

For de kommunaløkonomiske variable er tidspunktene for oppdatering med ny årgang endelige tall for tiden omtrent slik:

- Regnskap utgifter-inntekter: November-desember i året etter utgangen av regnskapsåret

- Regnskap, balanse: Mars-april i andre året etter utgangen av regnskapsåret
- Budsjett: April-mai i budsjettåret

I tillegg til årganger med endelige tall, inneholder basen også foreløpige tall. Dette gjelder inntil videre bare regnskapsdata. Disse oppgavene blir nå lagt fortløpende inn i basen etter hvert som de kommer inn til Byrådet. Kontroll, revisjon og oppretting blir dermed foretatt mens dataene ligger i basen. Dette gjør det mulig å produsere foreløpig statistikk på de tidspunkter det er behov for det, under hensyn til kvaliteten av oppgavene.

4. Adgang til data i basen for brukere utenfor Byrådet

Basen er etablert under den forutsetning at bare de største eksterne brukere skal kunne

knytte seg til basen ved direkte terminaltilkopling, men utviklingen på området datakommunikasjon kan etter hvert komme til å endre dette. Direkte tilkopling er hittil bare etablert for Kommunaldepartementet.

Brukere som ikke svært ofte har behov for kommunaløkonomisk statistikk utover det Byrådet ordinært publiserer, er forutsatt betjent ved utkjøring av spesialtabeller, og/eller ved produksjon av datasett på maskinlesbar form for videre bearbeiding på egen maskin. Det vil bli krevet betaling for all slik spesialproduksjon.

For nærmere opplysninger vises det til Rapporter nr. 26/1985.

LYSERE UTSIKTER FOR VERDENSØKONOMIEN

Av

Knut N. Kjær og Arild J. Lund

De siste måneders utvikling i sentrale økonomiske størrelser som oljepris, dollarkurs og rentenivå, er gunstig for verdensøkonomien. På en konferanse i LINK-prosjektet som ble avholdt i New York i midten av mars, ble det lagt fram prognoser for perioden 1986-1990 som var mer optimistiske enn for et halvt år siden. Et utdrag av prognosene presenteres i denne artikkelen sammen med bakgrunnsstoff om prosjektet og noen vurderinger av usikkerheten som prognosene er beheftet med.

I løpet av det siste halvåret har oljepris, dollarkurs og det internasjonale rentenivået falt betydelig. De store endringene har gjort det vanskelig å gi prognoser for de neste års økonomiske utvikling. Fra én uke til den neste kan grunnlaget for prognosene ha blitt endret vesentlig.

I motsetning til de to periodene med de store oljeprisøkningene i 1973-74 og 1979-80 (OPEC I og OPEC II), er den siste tids prisnedgang som gir en omfordeling av inntekt i favør av oljeimporterende land, hovedsakelig positiv for verdensøkonomien. På LINK-konferansen var det en utbredt oppfatning at man nå snarere tenderer i retning av å undervurdere den økonomiske veksten i de neste årene enn å gi for optimistiske prognoser.

Selv om endringene vurderes som gunstige for verdensøkonomien som helhet, vil de oljeeksporterende u-land kunne få store økonomiske problemer. Hvis noen av dem får

vanskeligheter med å betjene sine lån fra utenlandske banker, kan det oppstå krise i de vestlige industrilandenes finansielle systemer. Denne muligheten ble spesielt framhevet på LINK-møtet som en av usikkerhetsfaktorene ved de framlagte prognoser.

1. LINK-PROSJEKTET

LINK er et internasjonalt modellprosjekt for analyse av internasjonal økonomi. Prosjektstaben holder til ved University of Pennsylvania i USA, og prosjektet ledes av professor Lawrence R. Klein.

En viktig funksjon ved LINK er å knytte sammen økonomiske modeller fra mange land. For tiden er 71 land representert med egne modeller, i tillegg inngår modeller for syv grupper av resterende land. Ved å knytte de enkelte lands modeller til en kjerne som omfatter handelsstrømmene mellom landene, forsøker man å oppnå at prognoser for et

enkelt land blir konsistent med prognoser for de øvrige landene. Eksempelvis vil prognosene for et lands eksport samsvare med anslagene i modellsystemet for hva handelspartnerene ønsker å importere fra landet.

Landmodellene er utarbeidet og blir vedlikeholdt av forskningsinstitusjoner i de respektive landene. Statistisk Sentralbyrå deltar for Norge med kvartalsmodellen KVARTS, mens Norges Bank er assosiert deltaker. KVARTS er for øvrig ikke ferdig tilpasset i LINK-systemet. Det gjenstår noe arbeid med utvikling av modellen og med koplingen til handelsmatrisen slik at resultatene for Norge foreløpig må tolkes med forsiktighet.

En annen viktig funksjon ved LINK-prosjektet er å knytte kontakt mellom forskere fra mange land. Dette er gunstig både for teoretisk og praktisk videreutvikling av modellene og for utarbeidelse av prognosene. Selv om modellsystemet i LINK er stort og avansert og gir gode muligheter for å lage konsistente prognoser for verdensøkonomien, er modellresultatene beheftet med usikkerhet. De økonomiske modeller fanger opp sentrale kvantifiserbare forhold, men omfatter ikke alle viktige økonomiske mekanismer. Dermed er utvekslingen av informasjon og drøftingen av resultater slik det foregår på konferansene, en viktig del av arbeidet med LINK-prognosene.

2. ØKONOMISK BAKGRUNN

Verdensøkonomien har de siste årene vært i moderat oppgang. I OECD-området var den økonomiske veksten målt som stigning i BNP fra 1984 til 1985 omkring 2,5 prosent. Veksten i USA var klart avdempet i forhold til de foregående år og ble i 1985 omtrent på linje med veksten i resten av OECD-

området. Parallelt med den moderate oppgangen, har prisstigningen i de fleste land blitt vesentlig redusert. Arbeidsløsheten fortsatte imidlertid å stige for OECD totalt, og i USA økte underskuddet på offentlige budsjetter og på driftsbalansen overfor utlandet ytterligere.

Den gjennomsnittlige veksten i utviklingslandene var på 5,3 prosent i 1985, men det var store forskjeller mellom regionene. Veksten var sterkest i Asia (inkludert Kina), 8,2 prosent, mens for OPEC-landene var det en nedgang på 0,2 prosent. Veksten i Afrika og Latin-Amerika var på henholdsvis 3,0 og 4,0 prosent. Den gjennomsnittlige veksten i statshandelslandene (utenom Kina) var 3,4 prosent.

Det siste halve året har det skjedd betydelige endringer i enkelte størrelser av sentral betydning for verdensøkonomien:

- Rentenivået i USA og mange andre vestlige industriland sank markert gjennom 1985. I begynnelsen av mars 1986 ble rentenivået senket ytterligere med opptil ett prosentpoeng i de viktigste landene.
- Oljeprisen viste en kortvarig stigning utover høsten da prisen på spotmarkedet nådde opp i 30 dollar pr. fat. I desember falt oljeprisen til 25 dollar, og ved utgangen av februar, før LINK-beregningen ble utført, var den nede i 15 dollar.
- Dollarkursen nådde sin topp i mars 1985. Siden har den stort sett vært i nedgang. Målt i norske kroner var kursen i mars 1986 i overkant av 7 kroner mens den ett år tidligere var nærmere 10 kroner.

3. FORUTSETNINGER FOR BEREGNINGENE

I LINK-beregningene er det bare antatt små endringer i de enkelte lands økonomiske

politikk. Et unntak er USA der det er forutsatt en kraftig reduksjon i budsjettunderskuddet, dog ikke så mye som foreskrevet i den såkalte Gramm-Rudman-loven. Etter denne loven skal budsjettunderskuddet gradvis reduseres inntil man når balanse i 1991. LINK forutsetter at innstramningen i 1987 er noe sterkere enn vedtaket tilsier. I de neste årene forutsetter man imidlertid en svakere grad av innstramning. Reduksjon i budsjettunderskuddet er antatt å skje som en kombinasjon av lavere offentlige utgifter og små økninger i skatter og avgifter. I noen europeiske land er det forutsatt en viss lettelse i finanspolitikken. Pengepolitikken er for de fleste lands vedkommende forutsatt å bevirke at renten forblir på et lavere nivå sammenliknet med 1985.

Oljeprisen i 1986 er i LINK-beregningene antatt å være 18 dollar pr. fat. Den samme nominelle pris antas å gjelde i 1987, mens for de neste årene ventes en svak vekst slik at prisen når opp til drøyt 21 dollar nominelt i 1990. Det er stor usikkerhet knyttet til disse anslagene, de kan kun betraktes som en av flere realistiske baner for oljeprisen. I en alternativ beregning som refereres under, har man testet følsomheten i modellsystemet for en bane med langt lavere priser.

Dollarkursen er i 1986 forutsatt å være på nivået som gjaldt da beregningene ble laget i begynnelsen av mars. For de senere årene forutsettes en svak nedgang i dollarkursen overfor de andre hovedvalutaene.

4. PRØGNOSER FOR 1986 TIL 1990

Tabell 1-6 er et utdrag fra de meget omfattende beregningsresultatene som ble presentert. I avsnitt 6 drøftes noen av de viktigste kilder til usikkerhet ved beregningene.

I forhold til tilsvarende prognoser laget av LINK for ett år siden (Johansen og Rogstad (1985)) og prognoser utarbeidet av OECD høsten 1985 (Economic Outlook nr. 38) er hovedbildet en noe gunstigere utvikling i verdensøkonomien i 1986 og 1987. Veksten i bruttonasjonalproduktet i verden under ett ventes å bli uendret fra 1985 til 1986 på 3,4 prosent for så å øke til 3,8 prosent i 1987. Det er særlig i USA, men også i Vest-Europa, at veksten antas å bli sterkere; både i forhold til 1985 og i forhold til tidligere prognoser for 1986 og 1987. For USAs vedkommende er hovedårsaken til de mer optimistiske vekstutsiktene at den svakere dollarkursen gir bedre konkurranseevne. Også privat konsum og investeringer er ventet å ta seg opp som følge av lavere oljepris og nedgangen i rentene. Dette vil mer enn kompensere for den forutsatte tilstramningen av finanspolitikken og dermed bidra til fortsatt høy vekst i innenlandsk etterspørsel.

I Vest-Europa vil privat innenlandsk etterspørsel være den viktigste vekstimpulsen. Oljeprisfallet og nedgangen i dollarkursen vil legge grunnlaget for svært lav inflasjon. Både reallønn og fortjenestemarginer i næringslivet vil kunne øke og bidra til vekst i konsum og investeringer. Vest-Europa vil på den annen side tape konkurranseevne vis å vis USA, og de senere års store eksportoverskudd overfor USA er derfor ventet å gå ned.

Japan rammes i enda sterkere grad enn Vest-Europa av nedgangen i dollarkursen, både fordi japanske yen er forutsatt å stige noe sterkere enn europeiske valutaer overfor dollar og fordi eksporten til USA er viktigere for Japan enn for Vest-Europa. Dette er beregnet å medføre et markert fall i BNP-veksten fra 4,4 prosent i 1985 til 2,7 prosent i 1986. Innenlandsk etterspørsel vil imidlertid ta seg opp, og etter hvert som

effekten av dollarnedgangen avtar, vil BNP-veksten igjen øke opp mot 4 prosent.

For landene utenfor OECD-området er bildet svært blandet. I Asia vil den høye veksten fortsette, og de nye industrialiserte landene vil oppleve vekstrater på rundt 6 prosent. I Latin-Amerika vil veksten ta seg noe opp. Enkelte land har allerede i noen år vært inne i en positiv utvikling, og den

siste tids rentenedgang vil ytterligere bedre utsiktene for de gjeldstyngede landene. På den annen side vil de to viktigste oljeeksporterende land i regionen, Mexico og Venezuela, bli meget hardt rammet av oljeprisfallet.

For Afrika ventes fortsatt moderat vekst. Store deler av kontinentet lider av ettervirkninger etter den store tørkekatastrofen,

Tabell 1. Bruttonasjonalprodukt. Prosentvis volumendring fra året før

	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Industrilandene	2,8	3,1	3,6	2,9	2,9	2,7
Nord-Amerika	2,7	3,6	4,1	2,9	2,9	2,7
Japan, Australia, New Zealand	4,4	2,7	3,0	3,5	4,0	3,5
EF	2,2	2,4	2,9	2,8	2,2	2,4
Resten av industrilandene	2,7	2,5	2,5	2,9	2,8	2,3
Utviklingslandene	5,3	4,1	4,9	5,0	4,7	4,9
OPEC	-0,2	1,9	2,7	3,0	3,3	3,6
Afrika 1)	3,0	2,9	2,8	2,8	2,9	2,6
Asia inkl. Kina 1)	8,2	6,1	6,3	6,2	5,9	5,9
Midt-Østen 1)	-0,1	2,1	2,5	2,2	3,0	3,0
Latin-Amerika 1)	4,0	2,0	4,0	4,4	3,6	4,1
Statshandelslandene ekskl. Kina	3,4	3,7	3,7	3,5	3,3	3,1
Verden i alt	3,4	3,4	3,8	3,4	3,3	3,2

1) Utenom OPEC-landene

Tabell 2. Arbeidsløshet i prosent av arbeidsstyrken, OECD-området

	1985	1986	1987	1988	1989	1990
OECD	8,9	8,7	8,5	8,4	8,3	8,1
Nord-Amerika	7,6	6,8	6,4	6,1	6,0	5,9
Japan, Australia, New Zealand	3,3	3,3	3,4	3,4	3,3	3,4
EF	12,4	12,5	12,4	12,3	12,1	11,9
Resten av OECD 1)	13,5	13,6	13,8	14,1	14,3	13,5

1) Utenom Hellas, Island, Nederland og Sveits

og det kan ta tid å bygge opp jordbruksproduksjonen. Afrika drar heller ikke samme fordel av oljeprisfallet som andre land. Riktignok utgjør olje en stor del av de samlede importutgiftene slik at den utenriksøkonomiske stillingen bedres. Men bruken av olje betyr relativt mindre i den innenlandske økonomien i disse svakt utviklede landene slik at de direkte virkningene i form av lavere prisstigning og høyere privat etterspørsel ikke blir så store som i mange andre land. Sterkere vekst i Vest-Europa, som er det viktigste eksportmarkedet, vil imidlertid bidra til noe høyere vekst.

Høyere veksttakt i de industrialiserte land vil føre til en viss nedgang i arbeidsløsheten i USA og Vest-Europa, jfr. tabell 2. I Japan forblir den lav. At nedgangen i ledigheten fortsetter gjennom hele perioden til tross for svakere BNP-vekst mot slutten av tiåret, skyldes en forventet lavere vekst i arbeidsstyrken.

Med de forutsetningene som ligger til grunn i LINK-beregningene, vil inflasjonen bli lav og stabil i den industrialiserte verden fram mot 1990. På grunn av dollarkursnedgangen i 1986, faller inflasjonstakten spesielt mye i Japan og Vest Europa fra 1985 til 1986.

Gjennom hele perioden blir inflasjonen i USA noe høyere enn i de andre viktigste industrilandene.

De siste årene har de store ubalansene i de største industrilandenenes driftsoverskudd vært ansett som en av de største trusler mot en stabil utvikling i verdensøkonomien. De fremlagte beregninger indikerer en kraftig bedring av dette forholdet. Bedringen av USAs konkurranseevne gjennom fallet i dollarkursen gir en gradvis nedgang i driftsbalanseunderskuddet i USA fra nesten 140 milliarder dollar i 1985 til 69 milliarder dollar i 1990. Det reduserte underskuddet på USAs driftsbalanse motsvares i noen grad av redusert overskudd for Japan. Etter en forbigående økning til 50 milliarder dollar i 1986, faller overskuddet gradvis til 34 milliarder i 1990. Bedringen av USAs driftsbalanse motsvares imidlertid hovedsakelig av reduserte overskudd/økende underskudd i de oljeproduserende land.

I forhold til fjorårets prognoser viser de fremlagte beregningene ingen store endringer i utviklingen i verdenshandelen, målt ved total eksport, fram mot 1990. Den årlige volumveksten øker fra i underkant av 3 prosent i 1985/86 til rundt 5 prosent mot slutten av tiåret.

Tabell 3. Årlig konsumprisvekst, OECD-området

	1985	1986	1987	1988	1989	1990
OECD	4,2	3,2	3,9	4,3	4,5	4,9
Nord-Amerika	3,0	3,2	4,1	4,7	4,7	5,4
Japan, Australia, New Zealand	3,0	0,9	2,8	3,2	3,4	3,4
EF	5,6	3,7	3,6	3,9	4,1	4,2
Resten av OECD	14,7	9,5	8,7	8,3	9,6	10,3

Tabell 4. Verdenshandelen. Prosentvis årlig vekst i eksporten

	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Verdenshandelen i alt	2,5	10,5	10,5	10,5	10,5	9,8
- pris	-0,2	7,5	6,1	5,9	4,9	5,0
- volum	2,7	2,8	4,2	4,3	5,3	4,6

Tabell 5. Overskudd på handelsbalansen for undergrupper av industriland.
Milliarder dollar.

	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Nord-Amerika	-120	-105	-100	-88	-73	-58
Japan, Australia, New Zealand	55	77	73	69	63	55
EF	6	19	16	6	1	7
Øvrige industriland	2	0	-2	-3	-2	-1

5. ALTERNATIVE BEREGNINGER

På konferansen ble det lagt fram resultater fra tre andre modellberegninger der forutsetningene var endret i forhold til hovedalternativet. I det første alternativet så man på virkningene av enda lavere oljepris, i det andre alternativet på en ytterligere svekkelse av dollaren og i det tredje alternativet en toll på all import til USA. Slike beregninger der man rendyrker effekten av at noen sentrale parametre endres, gir grunnlag for interessante betraktninger om virkemåten i internasjonal økonomi. Resultatene må tolkes med forsiktighet, særlig fordi økonomisk politikk og andre forhold som holdes konstante ved sammenlikningen, kan antas også å bli påvirket av de endringer man analyserer virkningen av.

Lavere oljepris

I dette alternativet følger oljeprisen en bane som ligger 45 prosent under anslagene i

hovedalternativet for årene fra 1986 til 1990. Dette tilsvarer en nedgang på drøyt 8 dollar pr. fat i 1986 (fra 18 til 10 dollar). Tabell 6 sammenfatter virkningen på BNP-vekstratene. Veksten i 1986 øker med 0,9 prosent for industrilandene og 0,8 prosent for utviklingslandene sammenlignet med referansebanen presentert foran. Blant industrilandene er det USA og Canada som oppnår den største økningen. Det kan synes paradoksalt at OPEC oppnår en økning i veksten på 2,0 prosent i 1986. Årsaken er at oljeproduksjonen øker regnet i faste priser.

Med en nedgang i oljeprisen på 8 dollar vil handelsbalansen i industrilandene i 1986 bli forbedret med 2,8 prosent målt i forhold til eksportverdien. Forbedringen gjelder alle hovedgrupper av land og er relativt sett størst for gruppen Japan, Australia og New Zealand (6,3 prosent i 1986). Utviklingslandene får samlet en forverring av handelsbalansen, men dette snus til en forbedring om OPEC holdes utenom.

Tabell 6. Virkning på BNP ved 45 prosent lavere råoljepris. Prosentvis årlig avvik fra hovedalternativet

	1986	1987-90 ¹
Industrilandene	0,9	1,2
Nord-Amerika	1,4	1,4
Japan, Australia, New Zealand	0,5	0,8
EF	0,3	1,0
Resten av industrilandene ...	0,0	0,4
Utviklingslandene	0,8	0,9
OPEC	2,0	3,0

1) Gjennomsnitt for perioden

Inflasjonen i OECD-området vil i 1986 bli redusert fra 3,2 prosent til 2,0 prosent. I 1987 vil inflasjonen i alternativet med lav oljepris være 0,4 prosent lavere enn i hovedalternativet, og fra 1988 er det ingen forskjell i inflasjonsratene.

Fallet i oljeprisen de siste måneder har aktualisert debatten om importavgifter på olje, spesielt i USA. En slik avgift begrunnes med både utenriksøkonomiske og statsfinansielle hensyn i tillegg til et ønske om å opprettholde energiøkonomiseringen. I USA utgjør også hensynet til den innenlandske produksjon et viktig argument. Muligheter for politikkreaksjoner av denne typen er holdt utenfor i modellberegningene. På møtet ble sannsynligheten for at importavgift ville ble innført i USA vurdert som liten.

Fall i dollarkurs

I dette alternativet er dollarkursen justert ned med 10 prosent i 1986 og med ytterligere 5 prosent i 1987 i forhold til hovedalternativet. Fra 1988 til 1990 er den 20 prosent lavere.

Nedjusteringen av dollaren medfører en bedring i USAs driftsbalanse på 11 milliarder dollar i 1986, tilsvarende 2,5 prosent av eksportverdien. I 1990 er bedringen på 48 milliarder dollar, eller 7,3 prosent av eksportverdien. Men selv denne store forbedringen er ikke nok til å eliminere underskuddet på driftsbalansen, som i 1990 vil være på 21 milliarder dollar. En nedjustering av dollaren vil svekke utenriksøkonomien i de europeiske industrilandene og Japan, mens utviklingslandene blir lite berørt.

BNP-veksten i USA øker med 0,5 prosent i 1986 og med 0,6 prosent i årsgjennomsnitt for perioden 1987 til 1990. Dette motsvares av redusert vekst i de øvrige industrilandene slik at BNP for verden under ett er nær upåvirket av dollarnedgangen. En positiv effekt vil være redusert gjeldsbyrde for enkelte av u-landene.

Høy toll i USA

I det siste alternativet i LINK-beregningene blir virkningen av sterke proteksjonistiske tiltak i USA analysert. Det forutsettes at det legges en 20 prosents toll på import av alle varer og tjenester til USA i 1987 og 1988. Det er sett bort fra mulige motreaksjoner i andre land. Bedringen i USAs driftsbalanse er på 18 milliarder dollar i 1987 (2,7 prosent av eksportverdien) og 26 milliarder dollar i 1988 (5 prosent av eksportverdien). Noe av virkningen fortsetter inn i 1989, mens driftsbalansen i 1990 er omtrent som i hovedalternativet. Ved en kombinasjon av toll og redusert dollarkurs som i det forrige alternativet, viser beregningen at USA vil oppnå et lite overskudd i 1990 forutsatt at begge tiltakene blir opprettholdt ut tiåret.

Innføring av 20 prosents toll vil øke USAs

BNP med 1,1 prosent i 1987 og 0,8 prosent i 1988, mens for industrilandene samlet vil tiltaket innebære en reduksjon i BNP (0,5 prosent ned i 1987, 1,3 prosent ned i 1989). Utviklingslandene blir i liten grad berørt.

6. USIKKERHET VED ANSLAGENE

Selv om anslagene som ble presentert på den siste LINK-konferansen er noe mer optimistiske enn anslagene utarbeidet i 1985, er det ikke noen dramatisk oppjustering. BNP-veksten i industrilandene er f.eks. bare oppjustert med 0,4 prosentpoeng både i 1986 og 1987 i forhold til LINKs prognoser utarbeidet for ett år siden. Men mens det gjennom 1985 ble sagt at all usikkerhet pekte i negativ retning, går nå usikkerheten i en mer positiv retning enn det prognosene forespeiler.

Det er først og fremst de endringene i oljepris, dollarkurs og rentenivå som skjedde mot slutten av 1985 og i begynnelsen av 1986 (se avsnitt 3), som har snudd pessimismen til optimisme. I diskusjonen omkring de framlagte prognosene, hevdet enkelte at det som nå har skjedd med disse sentrale økonomiske størrelsene, er det økonomer har ønsket seg de siste årene. Dersom det i tillegg lykkes å få redusert budsjettskuddet i USA (noe de fleste amerikanske representanter vurderte som svært sannsynlig), vil forutsetningene for høyere vekst være til stede.

De fleste deltakerne på møtet mente således at de presenterte anslagene kan være for pessimistiske. Veksten i industrilandene vil bli høyere, prisstigningen lavere og arbeidsløsheten falle raskere. På samme måte som OPEC I og II var negative sjokk for verdensøkonomien, kan den nåværende oljeprisnedgang (sammen med nedgangen i

dollarkursen og renten) betraktes som positive sjokk. Alle typer sjokk har den ulempen at de medfører tilpasningsproblemer. Den positive virkningen av den lavere oljeprisen vil imidlertid klart oppveie ulempene ved økte omstillinger, og virkningen for verdensøkonomien som helhet vil bli mer positiv enn det som kom til uttrykk ved de framlagte prognosene. Et spesielt forhold som ytterligere vil bidra i samme retning, er nedgangen i det internasjonale rentenivået i februar og mars som ikke fullt ut var innarbeidet i beregningene.

Når det inntreffer betydelige sjokk i sentrale økonomiske størrelser, blir modellbaserte prognoser generelt mer usikre enn ellers. Det ble i den forbindelse presentert enkelte tall som belyste hvor godt (eller dårlig) tidligere LINK-prognoser har truffet. Treffsikkerheten var gjennomgående god, men med "sjokk" som OPEC I og II, var det vesentlig dårligere samsvar mellom prognosene og de realiserte størrelsene. Ved OPEC I og II var prognosene klart for optimistiske. Tilsvarende mente de fleste at prognosene nå vil vise seg å være for pessimistiske.

Nærmere om grunnlaget for økt optimisme

Det vil gå for langt å komme inn på alle forhold som påvirkes av de nye forutsetningene. I tillegg til det som er nevnt foran, vil vi imidlertid peke på endel forhold som ble tatt opp og som har særlig relevans for industrilandene.

- Mens USA produserer en god del olje selv og således også får visse regionale problemer på grunn av oljeprisfallet, blir virkningen utelukkende positiv for Vest-Europa (bortsett fra Storbritannia og Norge) og Japan. Sammen med dollarnedgangen vil dette bidra til svært lav

inflasjon i disse landene. En kan heller ikke se bort fra fallende prisnivå f.eks. i Japan og Vest-Tyskland. Som nevnt tidligere, gir den lave inflasjonen grunnlag for økt offentlig og privat realetter-spørsmål. De offentlige budsjettene er fastlagt i nominelle termer, og med lavere prisstigning enn forventet vil den reelle etterspørselen øke, om ikke politikken endres.

Den private konsumetterspørsmål vil øke fordi den lavere prisstigningen gir høyere reallønn. De siste 10 årene har det i Vest-Europa vært ført en innbitt kamp mot stivheter i lønnsdannelsen, særlig ulike former for indeksering av lønn mot prisstigning. Siden innslaget av indeksering er blitt mindre, vil reduksjonen i prisveksten som følge av oljeprisfallet i mindre grad slå ut i lavere lønnsvekst. På kort sikt vil dette gi høyere realinntekt enn om omfanget av indekseringen var større.

- Høyere reallønninger for konsumentene i Vest-Europa vil ikke nødvendigvis føre til økte reallønnskostnader for bedriftene. Fallet i oljeprisen og dollarkursen vil bidra til svært lav eller negativ importert prisstigning i Vest-Europa gjennom de to første årene av prognoseperioden. I heldigste fall kan det samtidig inntreffe en bedring både i bedriftenes reallønnskostnader og i konsumentens reallønninger. Bedriftenes overskudd vil øke. Kombinert med rentenedgangen vil dette legge grunnlag for økte investeringer. Fra flere hold ble det derfor hevdet at arbeidsledigheten i Vest-Europa vil falle raskere enn hovedalternativet i LINK-beregningene viser.

- I den internasjonale økonomiske debatt de siste årene har følgende oppfordring vært

en gjenganger: "USA må redusere sitt budsjettunderskudd mens andre land (Vest-Tyskland og Japan) må føre en mer ekspansiv finanspolitikk". Fra flere hold på LINK-møtet ble det hevdet at ekspansiv finanspolitikk ikke lenger er nødvendig. Veksten i privat etterspørsmål i industri-landene vil mer enn kompensere for etterspørselsbortfallet ved en finanspolitisk tilstramming i USA. Land med betydelig offentlig gjeld bør derfor bruke den økte handlefriheten til å bedre sin gjeldssituasjon. Det vil ikke være nødvendig med finanspolitiske stimuli selv om mulighetene for å gjøre det nå er bedre enn på lenge.

Negative faktorer

LINK-beregningene synes å tyde på at de siste års ubalanser i verdensøkonomien kan bli sterkt redusert selv om verken driftsunderskuddet eller budsjettunderskuddet i USA vil være eliminert innen 1991. Den største trusselen nå ble hevdet å være virkningen av den lave oljeprisen på gjeldstyngede oljeproducentland. Venezuela og spesielt Mexico ble trukket fram i den forbindelse. Amerikanske banker har store utestående lån til Mexico, et land som ved siden av å bli sterkt rammet av oljeprisfallet, i utgangspunktet har en vanskelig stilling blant annet på grunn av jordskjelvet i 1985. For 1986 har man beregnet at Mexicos renteutgifter på allerede inngåtte lån vil utgjøre 115 prosent av forventede eksportinntekter. En "konkurs" i Mexico vil kunne skape store problemer for bankvesenet i USA. Problemene kan bli så store at selve tilliten til finansvesenet svekkes. Dette vil kunne føre til sterk kapitalutgang fra USA, ukontrollert fall i dollarkursen og sterk renteøkning, noe som kan resultere i en ny nedgang i amerikansk økonomi.

Et spesielt forhold som har vært påpekt den senere tiden, er hvilken virkning et eventuelt etterspørselsbortfall fra OPECs side som følge av de fallende inntektene, vil bety for verdensøkonomien. Dersom OPEC reduserer sin totale etterspørsel like mye som andre land øker sin, vil virkningen på verdensøkonomien bli lik null. Dette ble imidlertid ikke ansett som rimelig. Flere OPEC-land har allerede redusert sin totale etterspørsel. De store OPEC-landene har dessuten betydelige finansielle fordringer overfor industrilandene. Rentenedgangen har medført kursstigning på obligasjoner og det har dessuten vært sterk kursvekst på de fleste aksjebørser. Dette vil gi opphav til formueseffekter som i noen grad kan motvirke inntektsbortfallets negative utslag på OPECs samlede etterspørsel.

7. KONSEKVENSER FOR NORSK ØKONOMI

Siden norsk økonomi er svært åpen, er tilgang på konsistent informasjon om internasjonal økonomi - slik LINK-systemet gir - viktig ved utarbeidelse av prognoser. Når det oppstår vesentlige endringer i internasjonal økonomi som den siste tids fall i oljepris og dollarkurs, kan LINK-systemet gi anslag for hvordan ringvirkninger fra utlandet slår inn og påvirker norsk økonomi. Følsomhetsberegninger i modellsystemet kan gi verdifull informasjon om hvilke viktige virkninger som følger av det oljeprisfallet man nå har opplevd.

For Norge er det spesielt interessant å se i hvilken grad inntektstapet ved lavere oljepris kan bli kompensert ved at høyere internasjonalt aktivitetsnivå gir grunnlag for økt eksport av andre norske produkter. Vi vil her kun gi en summarisk behandling av noen mulige virkninger for norsk økonomi med grunnlag i de nye LINK-beregningene.

De internasjonale ringvirkningene, som LINK-systemet er særlig egnet til å analysere, skjer hovedsakelig gjennom to mekanismer: Vekst i markedene for tradisjonelle norske eksportvarer (alle varer utenom råolje, naturgass, skip og oljeplattformer) og endringer i markedsandelene på ute- og hjemmemarkedene.

Markedsveksten har sammenheng med at det økte aktivitetsnivået hos våre handelspartnere gir økt etterspørsel etter varer og tjenester. Den alternative LINK-beregningen med lavere oljepris gir en økning i BNP hos fem av de viktigste mottakerland for tradisjonell norsk vareeksport på 0,7 prosent i 1986 og 1,1 prosent i 1987 (oljepris på 10 dollar pr. fat mot 18 dollar i hovedalternativet). Landene er veid sammen med de relative andeler av norsk vareeksport i 1980 som vektorer.

En bedre indikator enn BNP-veksten er importutviklingen i samhandelslandene. Erfaringsmessig øker etterspørselen etter varer og tjenester fra utlandet mer enn økningen i BNP for de fleste land. LINK-alternativet med lavere oljepriser gir en importøkning på 1,8 prosent i 1986 og 2,5 prosent i 1987 i utvalget av viktige samhandelsland.

Om vi legger til grunn at markedsandelen forblir uendret og at importøkningen i disse fem landene utgjør en god indikator for markedsveksten, kan en utvikling med 8 dollar lavere oljepris i 1986 bety at eksporten av tradisjonelle varer øker med 1,4 milliarder kroner. Dette er svært lite sammenliknet med at den lavere oljepris reduserer oljeeksporten med omkring 15 milliarder kroner. Forskjellen forsterkes ytterligere om vi også tar hensyn til at gassprisen til en viss grad kan følge oljeprisen.

Markedsandelene endres også når det skjer en endring i oljeprisen. Lavere oljepris vil påvirke pris- og kostnadsutviklingen ulikt mellom forskjellige land. LINK-beregningen med 8 dollar fall i oljeprisen gir en reduksjon i inflasjonen i fem av samhandelslandene med 1,3 prosent i 1986 og 2,3 prosent i 1987. Dette er større fall i inflasjonen enn det som er beregnet for Norge, vesentlig på grunn av at oljebaserte produkter inngår med mindre vekt i norsk produksjon enn i andre land. Bortsett fra at dette poenget tilsier at Norge kan komme

til å tape markedsandeler, er det vanskelig ut fra de foreliggende beregninger å tallfeste hvordan norske andeler vil utvikle seg ved et fall i oljeprisen.

REFERANSER

Johansen, P.R. og B. Rogstad: Verdensøkonomien fram til 1989. Økonomiske analyser nr. 5, 1985.

OECD, Economic Outlook, December 1985.

Tabell 7. Gjennomsnittlig årlig volumvekst 1985-1990. Prosent.

Industriland	BNP	Eksport	Import	Industriland	BNP	Eksport	Import
Industriland				Algerie	1,9	2,2	1,7
Canada	3,7	5,2	5,2	Egypt	1,4	3,0	1,7
Frankrike	2,0	3,7	3,4	Etiopia	2,4	2,6	1,2
Vest-Tyskland	2,5	5,4	3,6	Gabon	2,6	3,6	1,6
Italia	2,8	4,8	4,7	Kenya	3,1	8,2	8,8
Japan	4,0	3,8	4,6	Libya	-4,3	1,0	-3,4
Storbritannia	2,3	3,8	4,4	Marokko	2,4	0,2	-1,0
USA	3,7	5,3	5,4	Nigeria	2,5	1,6	1,5
Østerrike	2,3	4,9	4,5	Sudan	2,2	7,1	4,2
Belgia	2,8	6,7	5,0	Tunis	2,3	3,2	2,1
Danmark	3,1	4,8	3,6	Afrika ellers:	2,7	5,8	7,6
Finland	2,6	2,3	3,0	- minst utviklede	3,1	2,5	1,1
Nederland	2,4	5,1	5,1	Iran	0,8	-0,3	-7,5
Norge	3,5	2,3	3,3	Irak	5,5	5,5	-4,2
Sverige	2,4	4,0	4,9	Israel	2,2	1,3	3,5
Sveits	2,6	3,0	3,0	Kuwait	0,4	2,2	-0,9
Australia	3,4	5,6	3,1	Saudi Arabia	0,4	4,2	-6,1
Hellas	2,0	4,3	3,0	Oljeimporterende			
Island	2,1	3,4	3,2	land i Vest-Asia .	3,3	0,1	0,7
Irland	2,6	5,1	4,9	Hong-Kong	6,6	9,1	9,8
New Zealand	1,3	4,7	1,6	India.....	4,6	3,5	5,2
Portugal	2,5	5,3	5,1	Indonesia	4,4	3,8	3,3
Spania	2,3	4,2	3,9	Korea	6,5	8,9	8,4
Tyrkia	4,1	6,0	4,5	Malaysia	5,2	6,8	5,7
Jugoslavia	2,6	4,6	5,1	Pakistan	5,9	4,5	1,7
Sør-Afrika	1,9	0,5	1,4	Filippinene	-0,6	1,7	0,9
Kypros og Malta ...	2,5	0,7	0,8	Singapore	3,3	3,4	6,3
Utviklingsland				Taiwan	6,8	10,0	11,1
Argentina	2,7	3,4	5,2	Thailand	4,6	5,7	1,8
Bolivia	-0,3	3,6	2,1	Sør-Øst-Asia ellers:	4,6	1,4	3,0
Brasil	5,2	4,2	2,7	- minst utviklede	2,6	1,7	3,4
Chile	3,7	3,3	1,4	Kina	8,2	8,4	10,1
Colombia	3,2	3,5	2,6	Statshandelsland			
Ecuador	3,6	6,2	0,3	Bulgaria	2,8	3,5	4,4
Mexico	2,3	6,2	5,4	Tsjekkoslovakia ...	1,9	3,2	3,2
Paraguay	3,1	0,5	1,2	Øst-Tyskland	3,7	4,7	3,7
Peru	3,3	3,6	0,9	Ungarn	1,6	4,2	3,2
Uruguay	1,9	2,1	4,7	Polen	3,1	4,6	4,5
Venezuela	0,3	2,1	-2,1	Romania	3,9	2,7	5,0
Karibien	4,1	3,5	2,9	Sovjetunionen	3,5	4,1	2,5

TABELL- OG DIAGRAMVEDLEGG

Innhold	Side
A. NASJONALREGNSKAP FOR NORGE	
Tabell A1: Bruttonasjonalprodukt etter næring. Faste 1984-priser	1*
Tabell A2: Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Faste 1984-priser	2*
Tabell A3: Privat konsum. Faste 1984-priser	3*
Tabell A4: Bruttoinvestering i fast kapital etter næring. Faste 1984-priser	4*
Tabell A5: Eksport. Faste 1984-priser	5*
Tabell A6: Import. Faste 1984-priser	6*
Tabell A7: Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse	7*
Tabell A8: Driftsregnskap overfor utlandet	7*
Tabell A9: Eksport	8*
Tabell A10: Import	9*
B. KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE	
Tabell B1: Olje- og gassproduksjon	11*
Tabell B2: Produksjonsindeksen etter næring og anvendelse	11*
Tabell B3: Industriproduksjon - produksjonsindeksen	11*
Tabell B4: Ordretilgang - industri	12*
Tabell B5: Ordreserver - industri	12*
Tabell B6: Lagerbeholdning	13*
Tabell B7: Arbeidsmarkedet - arbeidskraftundersøkelsen	13*
Tabell B8: Arbeidsmarkedet - arbeidskontorenes registreringer	13*
Tabell B9: Industriinvesteringer i verdi - investeringsundersøkelsen	14*
Tabell B10: Boligbygging	14*
Tabell B11: Detaljomsetningsvolum - sesongjustert indeks	14*
Tabell B12: Detaljomsetningsvolum mv. - endring fra foregående år	14*
Tabell B13: Timefortjeneste	15*
Tabell B14: Konsumprisindeksen	15*
Tabell B15: Engrospriser	15*
Tabell B16: Utenrikshandelen - verditall	16*
Tabell B17: Utenrikshandelen - indekser	16*
Diagrammer	
Olje- og gassproduksjon	17*
Produksjonsindeksen	17*
Ordreindeksen - industri	18*
Byggearealstatistikk og boliglån, nye boliger	19*
Ordreindeksen - anleggsvirksomhet	19*
Arbeidsledighet og sysselsetting	20*
Antatte og utførte investeringer i industrien	20*
Lager	20*
Detaljomsetning m.v.	20*
Lønninger	21*
Konsum- og engrospriser	21*
Utenrikshandel	21*
C. INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET	
Tabell C1: Produksjon av råolje på norsk sokkel	22*
Tabell C2: Produksjon av naturgass på norsk sokkel	23*
Tabell C3: Leteaktivitet på norsk sokkel	24*
Tabell C4: Påløpte kostnader til leting etter olje og gass på norsk sokkel	24*
Tabell C5: Påløpte investeringskostnader til feltutbygging på norsk sokkel	25*
Tabell C6: Råoljepriser pr. fat	26*

D. NASJONALREGNSKAPSTALL FOR UTLANDET

Tabell D1: Bruttonasjonalprodukt	27*
Tabell D2: Privat konsum	27*
Tabell D3: Offentlig konsum	27*
Tabell D4: Bruttoinvesteringer	28*
Tabell D5: Eksport av varer og tjenester	28*
Tabell D6: Import av varer og tjenester	28*

E. KONJUNKTURINDIKATORER FOR UTLANDET

Tabell E1: Sverige	29*
Tabell E2: Storbritannia	29*
Tabell E3: Forbundsrepublikken Tyskland	29*
Tabell E4: Frankrike	29*
Tabell E5: USA	30*
Tabell E6: Japan	30*

MERKNAD TIL DE KVARTALVISE NASJONALREGNSKAPSTALLENE.

I dette nummer av Økonomiske analyser presenteres kvartalsvise nasjonalregnskapstall for 1984 og 1985. En har bevisst unnlatt å summere kvartalstallene til årstall ettersom de årsanslag en da kommer fram til vil avvike fra de reviderte årsanslag som er publisert for 1984 og som er under publisering for 1985. Årstallene vil bli presentert og nærmere omtalt i neste nummer av Økonomiske analyser som publiseres i begynnelsen av mai. Byrået har, på tross av at de kvartalsvise seriene ikke er av stemt mot nye årsanslag for 1984 og 1985, valgt å publisere kvartalsanslagene for disse årene for å kunne belyse konjunktur-utviklingen i perioden. Kvartalsvise nasjonalregnskapstall som er avstemt mot de nye årsanslagene, vil bli publisert i Økonomiske analyser nr.7 - 1986 i august.

1*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A1: BRUTTONASJONALPRODUKT ETTER NÆRING. 1)
I faste 1984-priser. Mill.kr

	-----1984-----				-----1985-----			
	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Bruttonasjonalprodukt ..	110025	107845	111603	117148	113611	111515	117053	123683
Næringsvirksomhet	94668	92488	96247	101791	97776	95680	101218	107848
Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	3161	1295	8947	3374	3024	1524	8316	3278
Utvinning og rørtransport av råolje og naturgass	21632	20601	18953	22936	22355	20823	21309	24297
Bergverksdrift	346	360	326	377	357	356	330	398
Industri	15703	14911	13922	16237	16063	15399	14346	16522
Skjermet industri ..	4178	4205	4019	4440	4259	4287	4090	4505
Nærings- og nytelæsmidler ...	2406	2578	2472	2673	2464	2625	2519	2697
Grafisk produksjon og forlag	1772	1627	1547	1767	1795	1662	1571	1808
Utekonkurrerende industri	2959	2847	2689	2964	2901	2884	2774	2853
Treforedlingsprodukter	743	696	661	739	772	726	705	725
Kjemiske råvarer .	643	609	581	643	566	622	591	620
Raffinering av jordolje	-88	-80	-84	-90	-89	-83	-85	-98
Metaller	1661	1622	1531	1672	1652	1619	1563	1606
Hjemmekonkurrerende industri	8566	7859	7215	8833	8903	8228	7482	9164
Tekstil- og bekledningsvarer .	488	427	381	467	490	445	395	487
Trøvarer, møbler og innredninger ..	1272	1227	1155	1474	1333	1255	1181	1461
Kjemiske og mineralske produkter .	1694	1629	1570	1771	1795	1731	1665	1852
Bygging av skip og oljeplattformer ..	1354	1232	1055	1293	1348	1227	1058	1324
Andre verkstedprodukter	3757	3344	3054	3828	3936	3570	3184	4040
Elektrisitetsforsyning	5530	3995	3762	4761	5764	3724	3135	4898
Bygge- og anleggsvirksomhet	5036	5451	5534	6047	4961	5408	5865	6361
Varehandel	12319	12990	12578	14341	12542	13309	13229	15312
Sjøfart og oljeboring	4294	4573	4649	4303	4412	4948	4525	4139
Samferdsel	5936	6350	6354	6360	6245	6531	6545	6651
Boligtjenester	4141	4157	4176	4197	4303	4316	4333	4355
Annen privat tjenesteyting	15596	16547	16120	16692	16605	16958	17575	18174
Korreksjonssektorer ..	974	1258	925	2166	1145	2386	1609	3464
Offentlig forvaltning ..	15357	15357	15357	15357	15035	15835	15835	15835

1) Uoverensstemmelser i tabellene skyldes maskinell avrunding.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A2: BRUTTONASJONALPRODUKT ETTER ANVENDELSE. 1)

I faste 1984-priser. Mill.kr.

	1984				1985			
	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Bruttonasjonalprodukt ..	110025	107845	111603	117148	113611	111515	117053	123683
Innenlandsk bruk av varer og tjenester	97462	97144	103188	105439	101352	99557	107321	113079
Privat konsum	49348	50375	51273	57001	52293	53604	55633	62467
Spesifisert innen- landsk konsum	47971	48656	48801	55312	50867	51901	52964	60241
Konsum i utlandet, netto	1378	1718	2472	1688	1427	1703	2669	2226
Offentlig konsum	20993	20993	20993	20993	21676	21676	21676	21676
Statlig konsum	8368	8368	8368	8368	8594	8594	8594	8594
Sivilt	5108	5108	5108	5108	5179	5179	5179	5179
Militært	3260	3260	3260	3260	3415	3415	3415	3415
Kommunalt konsum ...	12625	12625	12625	12625	13082	13082	13082	13082
Bruttoinvestering	27121	25776	30922	27445	27383	24277	30012	28936
Bruttoinvestering i fast kapital	23252	34199	29661	27259	21590	24224	25441	25561
Investering i oljevirkksomhet ...	3363	14573	9967	4960	3413	5211	6564	6006
Bygninger og anlegg	10853	11346	12249	13307	10522	11448	12841	14013
Skip og båter	2830	984	230	137	1115	-112	-1506	-3761
Annet transport- materiell	1683	2267	1738	2301	1816	2003	1956	2432
Maskiner, redskap, inventar ellera ..	4535	5028	5477	6555	4724	5673	5586	6871
Lagerendring	3859	-8423	1261	186	5793	53	4571	3375
Oljeplattformer under arbeid	2050	-6250	-2343	2182	1328	210	553	1591
Eksporert	54853	53350	51271	55965	55585	56094	54903	62235
- Import	42292	42650	42857	44257	43328	44138	45172	51632

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

3*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A3: PRIVAT KONSUM. 1)
I faste 1984-priser. Mill.kr

	-----1984-----				-----1985-----			
	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Privat konsum	49348	50375	51273	57001	52293	53604	55633	62467
Spesifisert innen-								
landsk konsum	47971	48656	48801	55312	50867	51901	52964	60241
Matvarer	9439	10246	10265	11700	9492	10265	10392	11501
Drikkevarer og								
tobakk	2770	3426	3169	3654	3134	3523	3485	4082
Klær og skotsøy	3414	3713	3577	4776	3306	3859	3762	5197
Bolig, lys og bren-								
sel	10255	8335	7959	9676	10869	8775	8409	10575
Møbler og hushold-								
ningsartikler	3699	3501	3850	4845	3807	3687	4058	5258
Helsepleie.....	2317	2164	2111	2268	2354	2236	2192	2325
Transport, post- og								
teletjenester	7448	8231	8003	8101	8740	9922	9967	10311
Fritidsøysler og ut-								
danning	4030	3899	4025	4955	4168	4136	4407	5171
Andre varer og tje-								
nester	4598	5142	5841	5337	4997	5498	6290	5821
Korreksjonposter.....	1378	1718	2472	1688	1427	1703	2669	2226
Nordmenns konsum i								
utlandet	2370	3064	4740	2834	2570	3294	5026	3583
Utlendingers konsum								
i Norge	-992	-1346	-2267	-1146	-1144	-1590	-2356	-1357

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A4: BRUTTOINVESTERINGER I FAST KAPITAL ETTER NÆRING. 1)
I faste 1984-priser. Mill.kr

	1984				1985			
	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Bruttoinvestering i fast kapital	23262	34199	29661	27259	21590	24224	25441	25561
Næringsvirksomhet	19913	30850	26312	23910	18255	20888	22106	22225
Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	955	1631	1541	1245	994	1641	1526	1211
Utvinning og rørtransport av råolje og naturgass	2987	14680	10494	4972	3643	5261	6594	4636
Bergverksdrift	68	87	121	118	87	65	117	110
Industri	1802	2052	2296	3486	1945	2645	2845	3935
Skjermet industri ..	596	670	553	948	477	582	648	976
Nærings og nytelsemidler ...	465	466	448	733	372	473	491	743
Grafisk produksjon og forlag	124	204	105	215	106	109	157	234
Utekonkurrerende industri	427	485	610	893	569	887	863	1185
Treforedlingsprodukter	90	67	145	198	85	128	129	182
Kjemiske råvarer .	100	117	137	175	109	176	160	255
Raffinering av jordolje	10	14	26	101	50	113	127	132
Metaller	227	287	302	419	324	469	447	616
Hjemmekonkurrerende industri	786	897	1132	1645	899	1176	1334	1774
Tekstil- og bekledningsvarer .	26	43	31	108	50	69	118	145
Trevarer, møbler og innredninger ..	156	142	173	211	104	158	222	263
Kjemiske og mineralske produkter .	189	226	269	315	229	324	301	443
Bygging av skip og oljeplattformer ..	162	175	185	208	123	122	131	244
Andre verkstedprodukter	253	312	475	804	393	503	563	678
Elektrisitetsforsyning	1442	1643	2384	2520	1524	1890	2058	2549
Bygge- og anleggsvirksomhet	503	503	503	503	477	477	477	477
Oljeboring	624	200	-233	301	3	262	282	1985
Varehandel	1069	1069	1069	1069	1137	1137	1130	1136
Sjøfart	2664	827	59	-39	929	-269	-1657	-3881
Samferdsel	1787	2271	1709	2546	1799	2077	1960	2550
Boliger	3844	3809	4383	4353	3551	3695	4386	4539
Annen privat tjenesteyting (inkl. forretningsbygg)	2169	2080	1986	2836	2164	2007	2387	2979
Offentlig forvaltning ..	3349	3349	3349	3349	3336	3336	3336	3336

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A5: EKSPORT. 1)

I faste 1984-priser. Mill.kr

	-----1984-----				-----1985-----			
	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Eksport i alt	54853	53350	51271	55965	55585	56094	54903	62235
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	519	495	341	543	514	588	393	650
Råolje	12505	12134	12935	14137	12930	12825	15048	14819
Naturgass	8001	6638	4753	7225	7911	6502	4846	6505
Bergverksprodukter	376	302	342	389	340	316	289	392
Industriprodukter	16926	16544	15577	18460	17450	17779	16703	18189
Levert fra								
Skjermet industri	1908	2219	2154	2392	2010	2294	2315	2125
Nærings- og nyttelsesmidler	1883	2195	2125	2363	1980	2266	2281	2096
Grafiske produkter .	25	25	29	29	31	27	34	29
Utekonkurrerende industri	9628	9233	8721	9975	9638	9845	9322	10041
Treforedlings- produkter	1527	1559	1563	1563	1680	1683	1572	1621
Kjemiske råvarer ...	1572	1658	1561	1716	1571	1663	1445	1710
Raffinerte olje- produkter	1367	1093	1047	1573	1345	1474	1525	1614
Metaller	5161	4923	4550	5124	5043	5024	4780	5096
Hjemmekonkurrerende industri	5390	5092	4702	6093	5801	5641	5065	6024
Tekstil- og bekledningavarer ...	299	260	282	340	374	348	350	384
Trevarer, møbler og innredninger	276	306	284	363	283	251	217	245
Kjemiske og mine- ralake produkter ...	1353	1311	1233	1376	1496	1459	1399	1701
Skip og oljeplatt- former, nybygde og reparasjoner	522	437	216	676	375	529	395	521
Andre verksted- produkter	2941	2778	2687	3338	3273	3055	2704	3173
Skip og oljeplatt- former mv., eldre	1805	2696	2073	863	1644	2474	2532	6315
Elektrisk kraft	153	112	230	96	128	84	39	60
Boring etter olje og gass (inkl. utleie av oljeplattformer)	553	543	515	758	632	273	291	297
Bruttofrakter ved skipafart	8781	8815	8588	8451	8734	9756	8899	9676
Direkte eksport av tjenester ved olje- virksomhet	175	171	152	154	152	138	145	161
Rørtjenester	808	753	529	772	814	691	529	649
Utlendingers konsum i Norge	992	1346	2267	1146	1144	1590	2356	1357
Tjenester ellers	3261	2801	2968	2972	3192	3078	2835	3165

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

6*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A6: IMPORT. 1)
I faste 1984-priser. Mill.kr.

	-----1984-----				-----1985-----			
	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Import i alt	42292	42650	42857	44257	43328	44138	45172	51632
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	1346	1379	1044	1229	1353	1292	1019	1405
Råolje	924	1157	613	793	749	452	834	525
Bergverksprodukter	504	472	546	469	526	490	524	515
Industriprodukter	26182	23235	24771	26332	26946	26456	25273	31377
Skjermet industri	1066	1090	1195	1427	1269	1288	1388	1604
Nærings og nytelæsmidler	788	847	906	1104	945	1017	1021	1240
Grafiske produkter .	278	243	289	323	324	271	367	364
Utekonkurrerende industri	5504	4791	5274	5808	5938	5547	5300	6046
Treforedlings- produkter	698	649	626	737	746	705	665	759
Kjemiske råvarer ...	1329	1336	1292	1465	1512	1565	1406	1545
Raffinerte olje- produkter	1238	876	1247	1306	1305	1045	1085	1163
Metaller	2239	1930	2109	2301	2375	2232	2144	2579
Hjemmekonkurrerende industri	19613	17354	18302	19096	19739	19621	18585	23728
Tekstil- og be- kledningsvarer	2530	2123	2432	2422	2822	2409	2761	2941
Trevarer	909	863	865	1156	989	991	1022	1422
Kjemiske og mineral- ske produkter	4159	4222	4211	4972	4669	4842	4815	5843
Skip og olje- plattformer (inkl. repara- sjoner)	4392	1916	3467	1691	1869	2144	1342	2965
Andre verksted- produkter	7623	8230	7327	8856	9390	9235	8645	10557
Transportmidler mv. uten tilsvarende norsk produksjon	1224	2355	1502	1753	1617	1656	1788	2737
Elektrisk kraft	8	10	11	29	15	76	175	114
Diverse vare- og tjenesteimport til oljevirksomhet	749	1074	1222	833	621	729	1040	778
Skipfartens ut- gifter i utlandet (ekskl. reparasjoner) ..	5656	5681	5545	5449	5415	6072	5759	6651
Nordmenns konsum i utlandet	2370	3064	4740	2834	2570	3294	5026	3583
Tjenester ellers	3329	4223	2864	4538	3516	3621	3735	3946

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A7: BRUTTONASJONALPRODUKT ETTER ANVENDELSE. 1)

Mill.kr

	-----1984-----				-----1985-----			
	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Bruttonasjonalprodukt ..	106844	106733	112941	120102	118220	117781	123053	130863
Innenlandsk bruk av								
varer og tjenester	95009	96323	104003	107899	105100	105913	115207	124287
Privat konsum	48256	50033	51624	58084	54416	56581	59333	67433
Spesifisert innen-								
landsk konsum	46936	48381	49140	56283	52789	54679	56421	64933
Konsum i utlandet,								
netto	1320	1652	2484	1801	1627	1902	2912	2501
Offentlig konsum	20443	20827	21292	21411	22341	23029	23434	23532
Statlig konsum	8153	8278	8482	8559	8864	9110	9255	9342
Sivilt	4979	5061	5182	5211	5333	5485	5569	5592
Militært	3174	3217	3300	3348	3531	3625	3686	3750
Kommunalt konsum ...	12290	12550	12809	12852	13477	13918	14179	14191
Bruttoinvestering	26310	25463	31087	28404	28343	26303	32440	33322
Bruttoinvestering i								
fast kapital	22575	33778	29963	28065	22374	26256	27791	29596
Investering i								
oljevirksomhet ...	3284	14346	10124	5109	3518	5520	7033	6585
Bygninger og								
anlegg	10500	11256	12363	13637	10888	12130	13707	15297
Skip og båter	2755	1016	241	169	1204	533	-1070	-2575
Annet transport-								
materiell	1632	2214	1760	2383	1880	2134	2128	2791
Maskiner, redskap,								
inventar ellers ..	4404	4947	5476	6768	4885	5939	5992	7497
Lagerendring	3735	-8315	1124	339	5969	47	4649	3726
Oljeplattformer								
under arbeid	1946	-6113	-2419	2225	3706	3195	2554	3622
Eksport	52142	51905	52345	59047	59101	58512	55966	61405
- Import	40309	41496	43407	46844	45981	46644	48120	54830

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

TABELL A8: DRIFTSREGNSKAP OVERFOR UTLANDET. 1)

Mill.kr.

	-----1984-----				-----1985-----			
	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Eksportoverskudd	11833	10409	8938	12203	13120	11868	7846	6575
Eksport av varer								
og tjenester	52142	51905	52345	59047	59101	58512	55966	61405
Import av varer								
og tjenester	40309	41496	43407	46844	45981	46644	48120	54830
Rente- og								
stønadsoverskudd	-4314	-5269	-3573	-3880	-3607	-3994	-2709	-3463
Renter, aksjeutbytte								
mv., netto	-3545	-4243	-2731	-2359	-2416	-3358	-1465	-1771
Stønader, netto	-769	-1026	-842	-1521	-1191	-636	-1244	-1692
Overskudd på drifts-								
regnskapet	7519	5140	5365	8323	9513	7874	5137	3112

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

8*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A9: EKSPORT. 1)
Mill.kr

	1984				1985			
	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Eksport i alt	52142	51905	52345	59047	59101	58512	55966	61405
Produkter fra jordbruk,								
skogbruk og fiske	485	500	345	567	584	687	438	699
Råolje	12000	11696	13188	14828	14061	13177	14408	14124
Naturgass	7548	6336	4874	7859	8622	7452	5825	7408
Bergverksprodukter	371	296	341	402	371	341	305	399
Industriprodukter	16375	16408	15782	18941	17800	18540	17378	18499
Levert fra								
Skjermet industri	1923	2236	2123	2391	2098	2441	2449	2239
Nærings- og								
nyttelsesmidler	1899	2212	2093	2362	2067	2412	2411	2207
Grafiske produkter ..	24	24	30	30	31	29	38	32
Utekonkurrerende								
industri	9239	9131	8896	10291	9996	10297	9389	9758
Treforedlings-								
produkter	1448	1505	1608	1652	1766	1781	1685	1684
Kjemiske råvarer ...	1523	1649	1578	1757	1602	1766	1499	1744
Raffinerte olje-								
produkter	1340	1066	1027	1648	1473	1592	1516	1610
Metaller	4928	4912	4683	5234	5154	5158	4688	4720
Hjemmekonkurrerende								
industri	5213	5041	4763	6259	5705	5803	5539	6502
Tekstil- og								
bekledningsvarer ...	272	270	281	360	356	367	358	419
Trevarer, møbler								
og innredninger	271	303	288	366	289	262	239	272
Kjemiske og mine-								
ralske produkter ...	1232	1233	1282	1527	1522	1517	1472	1766
Skip og oljeplatt-								
former, nybygde og								
reparasjoner	505	432	215	699	394	558	420	566
Andre verksted-								
produkter	2934	2804	2697	3308	3145	3098	3051	3480
Skip og oljeplatt-								
former mv., eldre	1764	2640	2136	898	1703	1886	2148	5242
Elektrisk kraft	146	119	199	126	292	249	88	65
Boring etter olje og								
gass (inkl. utleie								
av oljeplattformer)	543	539	522	765	645	294	317	325
Bruttofrakter ved								
ekspedert	7833	8356	8899	9547	9511	10097	8641	8757
Direkte eksport av								
tjenester ved olje-								
virksomhet	168	167	156	163	160	147	156	181
Rørtjenester	787	742	587	745	882	744	696	822
Utlendingers konsum								
i Norge	970	1334	2282	1165	1175	1658	2496	1452
Tjenester ellers	3155	2773	3034	3040	3294	3239	3069	3432

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A10: IMPORT. 1)

Mill.kr

	-----1984-----				-----1985-----			
	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Import i alt	40309	41496	43407	46844	45981	46644	48120	54830
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	1338	1355	1042	1263	1412	1379	979	1284
Råolje	917	1143	635	793	852	508	842	521
Bergverkeprodukter	511	441	538	500	564	541	553	489
Industriprodukter	25276	22863	24936	27444	28104	27679	26834	33344
Skjermet industri	1030	1097	1213	1438	1319	1339	1398	1622
Nærings og nyttelsesmidler	758	850	930	1107	982	1051	1049	1238
Grafiske produkter .	272	247	284	330	337	288	348	385
Utekonkurrerende industri	5352	4722	5311	5991	6237	5863	5443	6065
Treforedlings- produkter	652	644	634	780	799	762	715	819
Kjemiske råvarer ...	1342	1335	1288	1456	1502	1545	1379	1429
Raffinerte olje- produkter	1219	854	1241	1353	1382	1110	1067	1150
Metaller	2139	1889	2149	2401	2554	2446	2281	2667
Hjemmekonkurrerende industri	18894	17044	18412	20016	20548	20478	19994	25657
Tekstil- og be- kledningsvarer	2337	2010	2520	2638	2946	2512	3126	3390
Trevarer	866	854	848	1226	1028	1058	1063	1565
Kjemiske og mineral- ske produkter	4110	4181	4164	5109	4872	5084	5012	5795
Skip og olje- plattformer (inkl. repara- sjoner)	4221	1899	3549	1799	1977	2165	1396	3106
Andre verksted- produkter	7360	8101	7332	9244	9725	9658	9396	11801
Transportmidler mv. uten tilvarende norsk produksjon	1187	2290	1536	1821	1684	1798	1967	3281
Elektrisk kraft	10	15	11	23	23	107	221	97
Diverse vare- og tjenesteimport til oljevirksomhet	716	1043	1246	873	651	782	1121	877
Sjipsfartens ut- gifter i utlandet (ekskl. reparasjoner) ..	4842	5192	5745	6551	6243	6418	6081	6558
Nordmenns konsum i utlandet	2290	2986	4766	2966	2802	3560	5408	3952
Tjenester ellers	3222	4167	2954	4611	3647	3871	4115	4426

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

10*
KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL 81: OLJE- OG GASSPRODUKSJON

Produksjon av råolje i millioner tonn og naturgass i milliarder standard kubikkmeter. Tallene for årene viser gjennomsnittlig månedsproduksjon.

	1981	1982	1983	1984	1985	-----1985/1986-----					
						Sep	Okt	Nov	Des	Jan	Feb
Råolje	2.0	2.0	2.6	2.9	3.2	3.3	3.6	3.6	3.7	3.6	3.3
Naturgass	2.2	2.1	2.1	2.3	2.2	1.6	1.9	2.3	2.7	2.7	2.4

TABELL 82: PRODUKSJONSINDEKS ETTER NÆRING OG ANVENDELSE

Sesongjusterte indekser. 1980=100.

Årsindeksene er et gjennomsnitt av månedsindeksene for året.

	1981	1982	1983	1984	1985	-----1985/1986-----						
						Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	

Produksjon etter næring:												
Bergv.dr., industri og kraftf. 1)	101	100	102	104	106	105	109	108	107	106	108	
Bergverksdrift 1)	101	99	102	104	107	104	120	116	119	111	104	
Industri	99	97	96	99	102	102	104	105	101	101	105	
Kraftforsyning	110	112	128	128	124	116	128	130	128	129	127	

Produksjon etter anvendelse:												
Eksport 1)	101	104	106	113	115	117	116	117	114	115	115	
Konsum	100	99	102	103	105	105	107	104	106	104	107	
Investering 2)	199	116	108	108	110	106	110	113	107	110	116	
Vareinnsats i bygg og anlegg	105	102	101	99	103	100	106	108	100	104	109	
Vareinnsats ellers	89	95	98	100	103	103	107	107	103	102	104	

1)Utenom utvinning av olje og naturgass.

2)Se merknad etter tabell 817.

TABELL 83: INDUSTRIPRODUKSJON - PRODUKSJONSINDEKSEN

Endring i prosent fra foregående år og fra samme periode året før i et tremåneders glidende gjennomsnitt 1).

	1983	1984	1985	-----1985/1986-----					
				Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.
Industri ialt	-0.7	2.4	2.6	2.9	2.5	1.9	1.9	1.6	2.7
Næringamidler, drikkev. og tobakk	-1.2	-0.6	0.9	0.4	-0.6	-4.3	-1.2	-3.3	3.5
Tekstilvarer, bekledn.v., lær mv.	-12.8	-1.6	2.6	3.2	3.5	5.2	4.3	4.3	3.2
Trevarer	-0.8	-1.2	1.5	1.7	1.7	-0.5	-0.5	-1.1	1.2
Treforedling	4.1	10.1	3.7	7.7	4.0	0.7	-1.7	-4.9	-4.2
Grafisk produksjon og forlagsv.	0.5	0.4	1.9	1.6	1.7	2.1	2.4	2.9	3.0
Kjemiske prod., mineraloljep. mv.	2.6	5.8	1.6	1.4	0.8	1.0	1.9	3.9	4.4
Mineralske produkter	-4.4	-5.5	7.1	13.1	12.4	8.9	6.2	3.3	7.6
Jern, stål og ferrolegeringer	7.9	11.3	1.2	6.8	3.0	-2.1	-7.0	-9.5	-7.2
Ikke-jernholdige metaller	10.9	10.6	-2.3	-1.3	-3.3	-2.6	-2.4	1.5	3.3
Metallvarer	-3.2	3.1	4.9	4.8	3.3	3.9	3.0	3.9	4.5
Maskiner	0.9	4.5	7.8	7.5	7.9	7.6	6.6	5.7	4.6
Elektriske apparater og materiell	1.6	3.3	7.6	3.1	6.5	8.7	9.6	7.0	4.4
Transportmidler	-12.6	-5.4	-3.9	-2.6	-3.1	-2.1	-1.1	0.0	0.7
Tekn. og vitensk. instr. mv.	-3.0	0.6	3.7	5.0	6.2	7.2	5.7	5.6	6.0
Industriproduksjon ellers	-7.2	-1.4	7.9	6.6	9.1	6.0	6.1	7.5	7.3

1)Tallene i kolonnene for månedene viser endring i prosent fra samme periode året før for summen av produksjonen for den aktuelle måneden, måneden før og måneden etter.

TABELL B4: ORDRETILGANG - INDUSTRI

Ordretilgang til utvalgte industrigrupper, fordelt på eksport- og hjemmemarkedet. Sesongjusterte verdiindekser. 1976=100. Tallene for årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1982	1983	1984	1985	1983	-----1984-----				-----1985-----				
						4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv
Produksjon av kjemiske råvarer:														
Ordretilgang i alt	180	189	215	233	204	197	212	204	248	225	248	229	229	
For eksport	178	195	237	239	234	219	239	224	267	197	274	248	236	
Fra hjemmemarkedet	184	181	185	225	159	169	173	178	220	265	212	205	218	
Produksjon av metaller:														
Ordretilgang i alt	133	198	224	231	235	227	214	223	231	244	239	226	215	
For eksport	142	218	243	246	258	251	232	246	244	264	259	236	226	
Fra hjemmemarkedet	102	133	158	181	143	144	152	164	171	181	171	209	162	
Produksjon av verkstedprodukter ekskl. transportmidler og oljerigger mv.:														
Ordretilgang i alt	145	147	168	200	151	161	160	163	189	192	210	194	203	
For eksport	158	164	213	231	160	192	212	200	250	223	212	253	235	
Fra hjemmemarkedet	140	141	150	188	147	145	144	146	165	177	214	168	192	

1) Ikke sesongjustert

TABELL B5: ORDRESESERVER - INDUSTRI

Ordreserver i utvalgte industrigrupper, fordelt på eksport- og hjemmemarkedet. Verdiindekser. 1976=100. Tallene for årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1982	1983	1984	1985	1983	-----1984-----				-----1985-----				
						4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv
Produksjon av kjemiske råvarer:														
Ordreserver i alt	175	182	221	258	209	178	201	229	274	264	249	259	260	
For eksport	183	189	259	247	254	216	224	269	328	265	231	249	244	
Fra hjemmemarkedet	164	172	172	272	152	131	172	180	205	263	273	271	279	
Produksjon av metaller:														
Ordreserver i alt	104	127	141	132	143	160	141	141	120	151	140	130	107	
For eksport	115	152	167	151	174	193	165	168	141	176	161	148	120	
Fra hjemmemarkedet	78	63	71	81	64	74	77	69	65	85	86	81	72	
Produksjon av verkstedprodukter ekskl. transportmidler og oljerigger mv.:														
Ordreserver i alt	163	169	175	222	163	171	171	173	186	199	224	230	234	
For eksport	190	187	202	260	174	200	193	192	224	240	256	265	278	
Fra hjemmemarkedet	151	161	164	205	159	159	162	165	169	181	210	215	215	

TABELL 86: LAGERBEHOLDNING

Lagerbeholdning i industri og engroshandel. Verdiindekser. 1982=100.

	1982	1983	1984	1985	1983				1984				1985			
					4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv
Industri og engroshandel:																
Lager i alt:	100	90	87	86	86	85	84	92	87	88	84	87	85			
Norskproduserte varer:																
For innenlandsk bruk	100	101	96	94	97	96	90	102	96	97	91	95	93			
For eksport	100	74	72	73	66	66	70	78	75	75	72	79	67			
Importerte varer:																
Lager i alt	100	90	87	86	88	87	90	89	83	86	85	81	90			
Industri:																
Lager i alt	100	87	84	81	82	82	84	86	83	83	83	80	79			
Lager av egne produkter	100	86	83	82	80	81	81	85	83	84	83	83	78			
Lager av råstoffer	100	89	87	80	86	84	92	90	82	81	83	75	80			
Lager etter vare:																
Jern og stål	100	86	79	84	84	83	77	80	76	92	82	82	78			
Andre uedle metaller	100	57	59	62	52	47	51	65	71	68	59	60	60			
Tre- og treforedl.prod.	100	93	86	79	83	94	90	85	75	85	81	77	72			

TABELL 87: ARBEIDSMARKEDET - ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSEN

Tallet på arbeidssøkere uten arbeidsinntekt og tallet på sysselsatte. 1000 personer.

	1982	1983	1984	1985	1984				1985				1986	
					1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv		
Arbeidssøkere uten arbeidsinntekt:														
Kvinner	25	33	28	28	25	27	35	24	26	23	38	23	22	
Menn	27	35	33	24	35	36	35	27	31	21	25	18	17	
Totalt	52	67	61	52	60	63	70	51	58	44	63	42	39	
Tallet på sysselsatte:														
	1946	1957	1970	2012	1975	1978	1947	1979	1991	2009	2007	2042	2059	

TABELL 88: ARBEIDSMARKEDET - ARBEIDSKONTORENES REGISTRERINGER

Tallet på registrerte arbeidsløse og ledige plasser. Arbeidsløshetsprosenten.

	1983	1984	1985	1985/1986						
				Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	
Sesongjusterte tall:										
Registrerte arbeidsløse	1000 pers.	63.6	66.6	51.4	45.4	42.4	38.7	36.0	34.2	36.2
Ujusterte tall:										
Registrerte arbeidsløse	1000 pers.	63.5	66.6	51.4	40.7	38.7	42.7	46.8	42.4	39.0
Herav: Permitterte	1000 pers.	10.8	8.3	5.6	3.7	3.8	5.9	5.7	4.8	4.0
Ledige plasser 1)	1000 pers.	3.3	4.3	5.8	6.3	5.5	4.5	11.0	12.0	..
Arbeidsløshetsprosent		3.8	3.9	3.0	2.4	2.3	2.5	2.7	2.5	2.3
Arb.løse/led.plasser 1)		22.0	16.1	8.9	6.5	7.0	9.5	4.3	3.5	..

1) Tallene for ledige plasser fra og med januar 1983 er ikke uten videre sammenliknbare med tall for tidligere år på grunn av endringer i beregningsmetoden.

TABELL B9: INDUSTRIINVESTERINGER I VERDI - INVESTERINGSUNDERSØKELSEN

Antatte og utførte industriinvesteringer. Mill.kr. Sesongjustert.
Tallene for årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1983	1984	1985	-1984-			-1985-			-1986	
				2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv
Utførte	1554	1854	2371	1637	1880	2263	1892	2305	2429	2859	..
Antatte	1739	2001	2654	1922	2032	2174	2399	2395	2785	3037	3212

TABELL B10: BOLIGBYGGING

Antall boliger i 1000. Sesongjustert. 1). Tallene for årene
viser gjennomsnittet av månedstallene for det samme året.

	1983	1984	1985	-1985/1986-						
				Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	
Boliger satt igang		2.6	2.2	2.2	2.1	2.2	2.7	2.2	2.2	2.2
Boliger under arbeid		33.9	29.8	27.6	28.0	26.0	28.3	30.9	27.4	28.8
Boliger fullført		2.7	2.6	2.2	2.3	1.7	1.9	1.6	2.6	2.2

1) Seriene er sesongjustert uavhengig av hverandre.

TABELL B11: DETALJOMSETNINGSVOLUM

Sesongjustert indeks. 1979=100. Tallene for årene viser gjennomsnittet av
månedstallene for det samme året.

	1981	1982	1983	1984	1985	-1985/1986-						
						Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	
Omsetning ialt		102	102	101	102	113	112	119	120	118	119	120

TABELL B12: DETALJOMSETNINGSVOLUM MV.

Endring i prosent fra foregående år og fra samme periode året før i et
tre måneders glidende gjennomsnitt. 1)

	1983	1984	1985	-1985/1986-					
				Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.
Omsetning ialt	-0.9	1.1	10.5	12.5	12.1	13.2	13.0	12.3	12.4
Detaljomsætning etter næring:									
Nærings- og nytelsesmidler	-2.0	-0.5	0.2	0.9	-0.3	-0.7	-0.2	1.1	1.2
Bekledning og tekstilvarer	-1.8	1.7	5.9	6.6	10.3	14.6	10.8	6.9	0.8
Møbler og innbo	1.5	2.6	6.9	10.1	8.5	9.5	9.8	11.3	9.0
Jern, farge, glass, stent. og sport	-3.6	1.0	1.8	1.4	1.4	3.5	5.2	5.7	3.8
Ur, opt., musikk, gull og sølv	-0.2	-0.4	1.5	3.5	2.9	2.0	4.6	5.1	7.4
Motorkjøretøyer og bensin	-0.9	2.3	31.3	35.7	35.0	36.6	38.2	34.2	37.4
Reg. nye personbiler	-4.9	-1.7	49.5	56.6	56.9	59.4	62.0	53.7	52.7

1) Tallet i kolonnene for månedene viser endring i prosent fra samme periode
året før for summen av omsetningsverdien for den aktuelle måneden,
måneden før og måneden etter.

14*
KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B13: TIMEFORTJENESTE

Gjennomsnittlig timefortjeneste i industri og i bygge- og anleggsvirksomhet.
Kroner.

	1983	1984	1985	1984				1985			
				1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv
Industri, kvinner	45.3	49.1	52.8	47.2	48.3	50.1	51.0	51.3	52.2	53.1	54.7
Industri, menn	54.0	58.6	63.3	55.9	57.7	59.8	60.9	61.3	62.9	63.6	65.3
Bygge- og anl., menn	61.9	65.9	71.0	62.9	64.9	67.4	68.3	68.6	70.2	71.1	74.2

TABELL B14: KONSUMPRISINDEKSEN.

Endring i prosent fra foregående år og fra samme måned ett år tidligere.

	1983	1984	1985	1985/1986						
				Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	
Ialt	8.4	6.3	5.7	5.6	5.8	5.6	6.0	6.1	5.5	
Varer og tjenester etter konsumgruppe:										
Matvarer ialt	8.1	6.9	6.5	6.5	6.3	6.4	7.2	7.9	7.6	
Drikkevarer og tobakk	10.1	5.4	4.4	5.0	4.9	5.1	6.7	7.2	7.3	
Klær og skotsøy	5.3	5.7	7.2	7.0	7.6	7.9	9.4	10.0	7.4	
Bolig, lys og brensel	9.9	7.7	6.2	5.9	6.0	6.0	5.0	5.1	4.6	
Møbler og husholdningsartikler	7.9	4.7	4.8	5.0	5.1	5.1	5.6	6.1	6.3	
Helsepleie	6.6	5.0	6.4	8.1	8.2	8.2	8.4	8.2	8.7	
Reiser og transport	9.9	6.3	3.7	3.2	3.6	2.9	3.1	2.5	1.7	
Fritidsysler og utdanning	6.6	6.3	6.4	6.4	6.7	6.0	6.5	6.3	6.2	
Andre varer og tjenester	8.9	4.6	6.0	7.2	7.3	7.3	7.4	7.1	6.8	
Varer og tjenester etter leveringssektor:										
Jordbruksvarer	7.3	5.7	6.0	7.2	7.2	7.2	8.2	8.3	8.6	
Andre norskproduserte konsumvarer	8.6	7.0	5.7	5.4	5.4	5.2	4.9	4.5	3.2	
Importerte konsumvarer	6.9	5.7	5.9	5.4	5.8	5.8	6.3	7.3	6.1	
Husleie	9.2	7.4	4.9	4.3	4.3	4.5	4.5	4.5	4.6	
Andre tjenester	10.5	5.6	5.5	6.2	6.3	5.8	6.7	6.7	6.9	

TABELL B15: ENGROSPRISER.

Endring i prosent fra foregående år og fra samme periode ett år tidligere.

	1983	1984	1985	1985/1986					
				Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars
Ialt	5.8	6.3	5.0	3.6	3.4	3.4	3.2	2.2	1.6
Matvarer og levende dyr	5.6	7.3	7.6	6.3	6.6	6.3	8.6	8.5	8.3
Drikkevarer og tobakk	9.5	6.3	5.3	5.8	5.8	4.7	7.0	6.9	7.1
Råvarer, ikke spis., u. brenselst.	2.6	10.1	2.3	-1.2	-2.0	-1.6	-2.6	-3.3	-4.8
Brenselstoffer, -olje og el.kraft	8.6	7.7	5.0	1.7	2.5	3.0	-1.1	-5.0	-7.7
Dyre- og plantefett, voka	13.1	24.0	-1.0	-11.9	-14.2	-14.6	-14.5	-13.1	-17.9
Kjemikalier	5.0	5.7	2.6	1.6	1.7	1.0	0.8	0.3	0.7
Bearbeidde varer etter materiale	4.7	5.3	4.2	3.3	2.8	2.8	3.0	2.5	2.1
Maskiner og transportmidler	5.2	3.7	4.4	3.8	3.5	3.7	3.9	3.5	3.9
Forskjellige ferdigvarer	5.6	4.9	5.1	5.6	4.9	4.5	4.9	4.9	5.1

TABELL B16: UTENRIKSHANDELEN - VERDITALL

Verditall for tradisjonell vareeksport og vareimport iflg. handelsstatistikken.1). Milliarder kroner. Sesongjustert. Tallene for årene viser gjennomsnittet av månedetallene for det samme året.

	1981	1982	1983	1984	1985	-----1985/1986-----					
						Okt	Nov	Des	Jan	Feb	Mar
Eksport	4.3	4.4	5.0	5.8	6.2	6.7	5.9	5.9	6.1	5.8	5.7
Import	7.1	7.6	7.6	9.0	10.7	11.7	11.7	11.6	12.2	11.5	11.8

1)Eksport er regnet uten skip, oljeplattformer, råolje og naturgass.
Import er regnet uten skip og oljeplattformer.

TABELL B17: UTENRIKSHANDELEN - INDEKSER

Volum- og prisindekser for tradisjonell vareeksport og vareimport iflg. handelsstatistikken.1). 1980=100. Årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

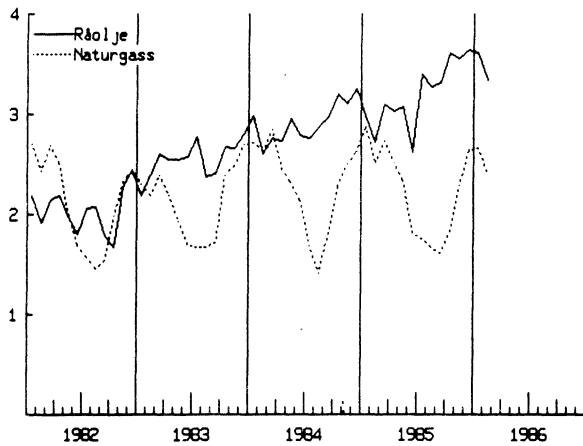
	1983	1984	1985	1983	-----1984-----				-----1985-----				
					4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv
Sesongjusterte tall:													
Eksportvolum	112	117	121	114	115	114	120	121	122	122	120	119	
Importvolum	96	110	123	99	104	110	111	114	122	117	121	133	
Ujusterte tall:													
Eksportpriser	114	128	133	119	125	127	127	131	133	135	134	131	
Importpriser	116	120	127	115	117	118	121	123	125	128	129	127	

1)Eksport er regnet uten skip, oljeplattformer, råolje og naturgass.
Import er regnet uten skip og oljeplattformer.

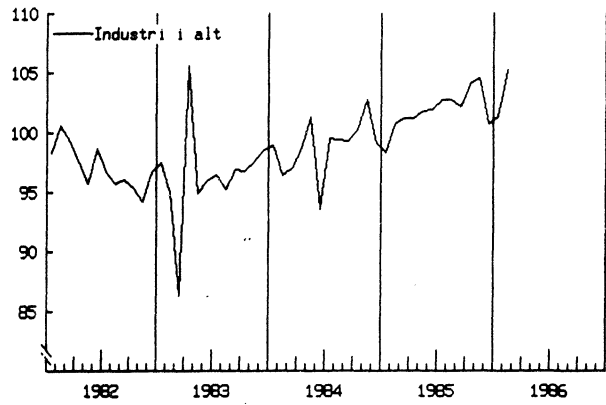
MERKNAD TIL TABELL B2.

2) For tilbakegående år er produksjonsindeksen etter anvendelse avstemt mot de endelige, årlige nasjonalregnskapene, der verdien av skip og oljeplattformer først regnes som investert når skipet er ferdigbygd eller plattformen er slept ut på feltet. I byggeperioden regnes produksjonen som levert til lager av varer under arbeid og ikke investeringer, noe som vil gi store variasjoner i indeksen mellom de berørte årene.

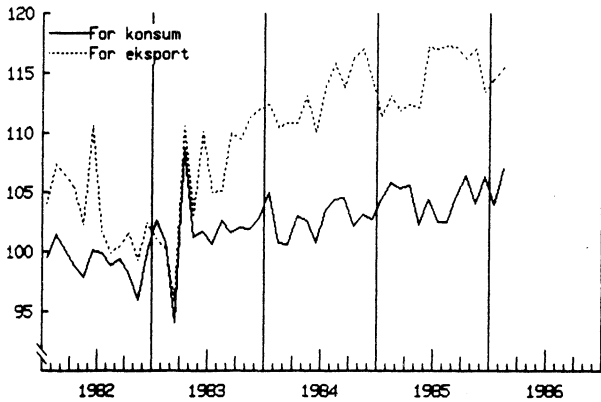
OLJE- OG GASSPRODUKSJON
Råolje (mill.tonn) og naturgass (milliarder S m3 (kubikkmeter)).
Ujusterte tall

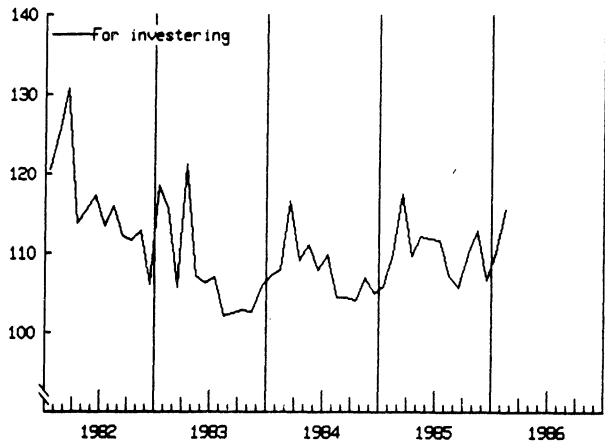
PRODUKSJONSINDEKS.
Sesongjustert. 1980=100

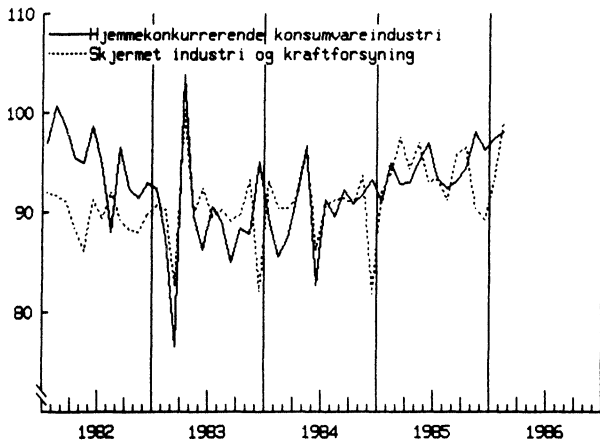
PRODUKSJONSINDEKS ETTER ANVENDELSE.
Bergverksdrift industri og kraftforsyning uten
oljeutvinning. Sesongjustert. 1980=100

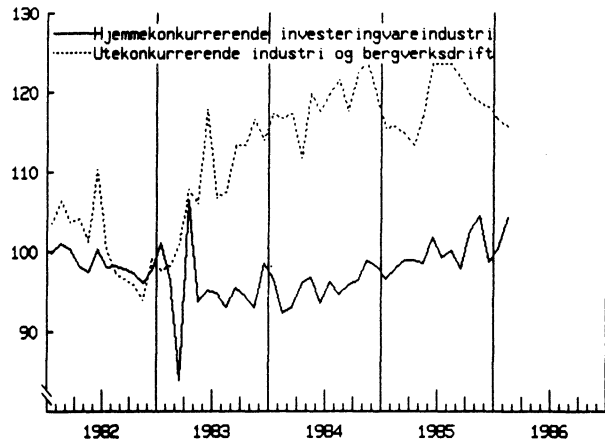
PRODUKSJONSINDEKS ETTER ANVENDELSE.
Bergverksdrift industri og kraftforsyning uten
oljeutvinning. Sesongjustert. 1980=100

PRODUKSJONSINDEKS ETTER KONKURRANSETYPE.
Bergverksdrift industri og kraftforsyning uten
oljeutvinning. Sesongjustert. 1980=100

PRODUKSJONSINDEKS ETTER KONKURRANSETYPE.
Bergverksdrift industri og kraftforsyning uten
oljeutvinning. Sesongjustert. 1980=100

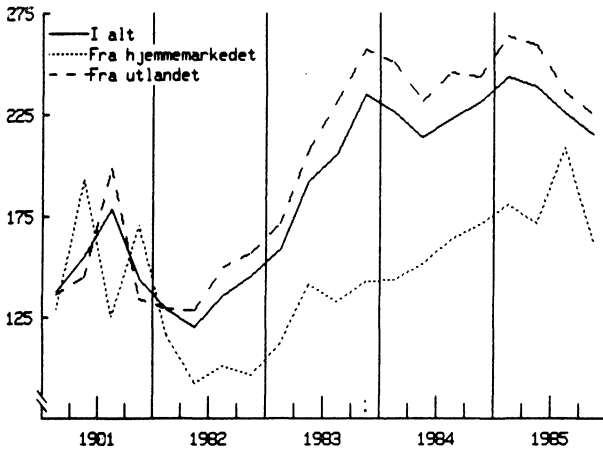

KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

ORDRETILGANG

Metaller.

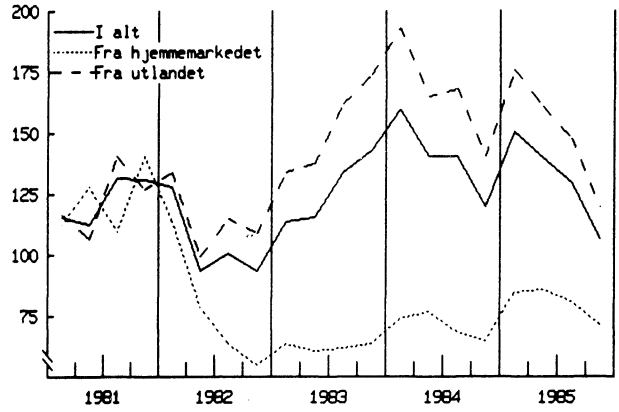
Sesongjustert verdiindeks. 1976=100

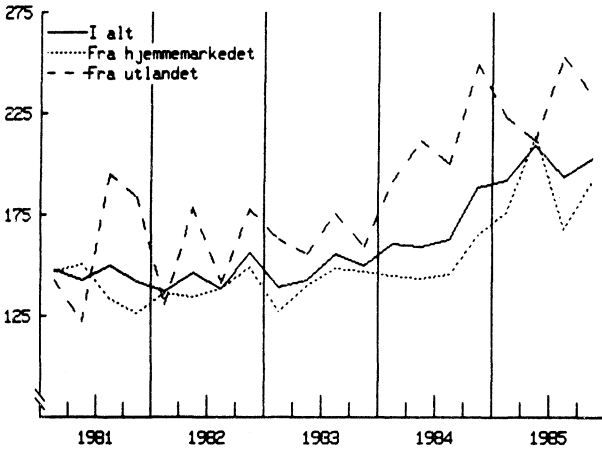
ORDRERESERVER

Metaller

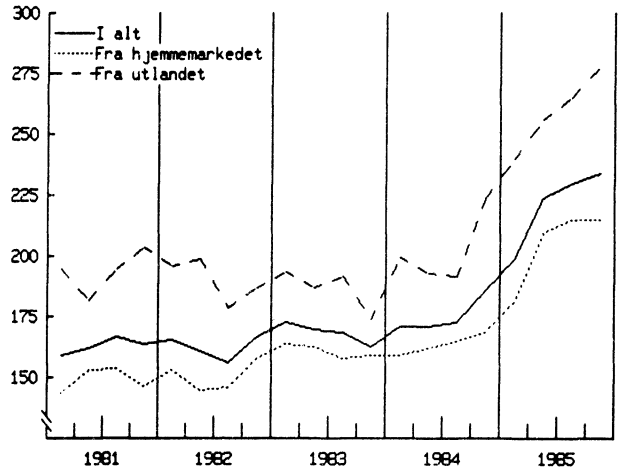
Ujustert verdiindeks. 1976=100

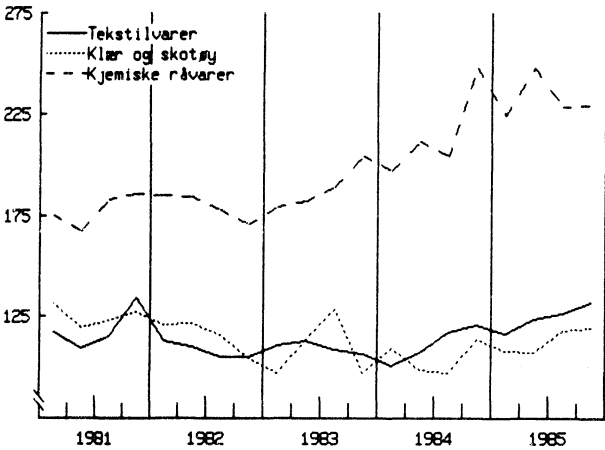
ORDRETILGANG.

Verkstedprodukter uten transportmidler og oljeplattformer m.v.
Sesongjustert verdiindeks. 1976=100

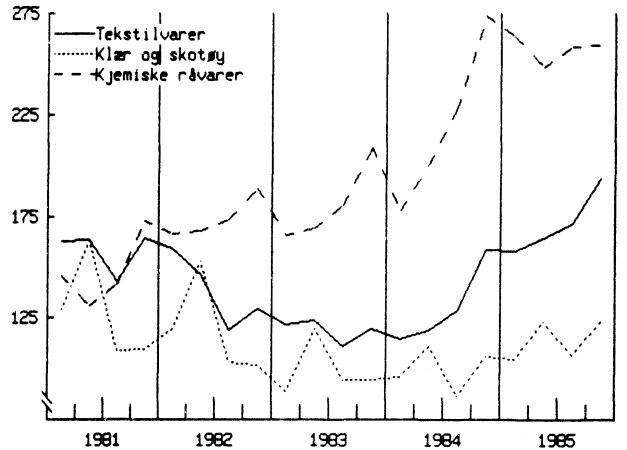
ODRERESERVER

Verkstedprodukter uten transportmidler og oljeplattformer m.v.
Ujustert verdiindeks. 1976=100

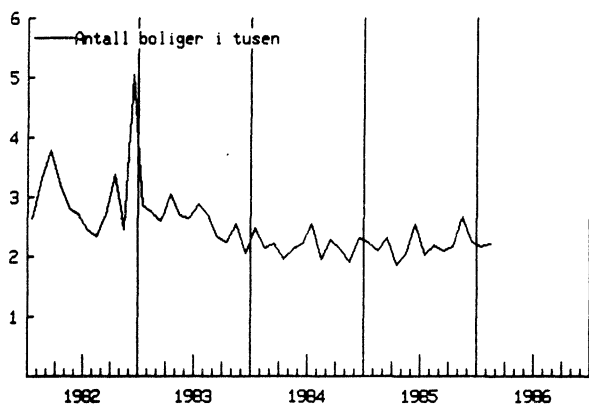
ORDRETILGANG.

Tekstilvarer klær og skotøy og kjemiske råvarer.
Sesongjustert verdiindeks. 1976=100

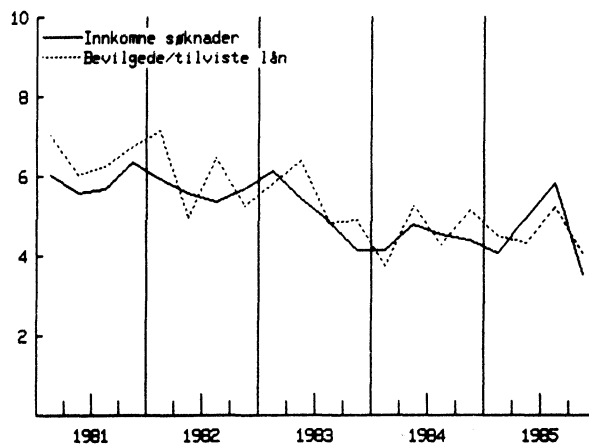
ORDRERESERVER

Tekstilvarer klær og skotøy og kjemiske råvarer
Ujustert verdiindeks. 1976=100

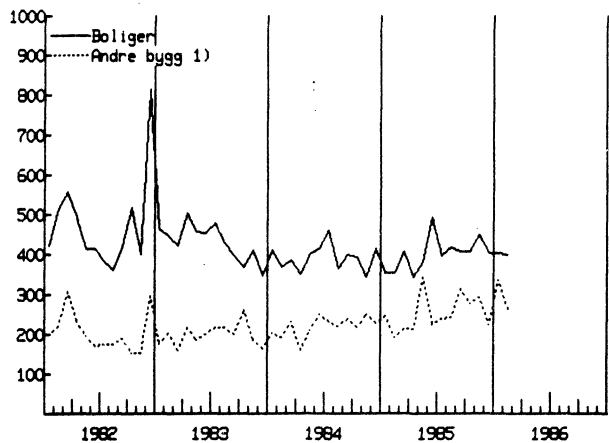
BYGG.
Boliger satt i gang. Sesongjustert.

BOLIGLÅN NYE BOLIGER
Antall Husbanklån og PSV-tilvisninger i 1000.
Sesongjustert.

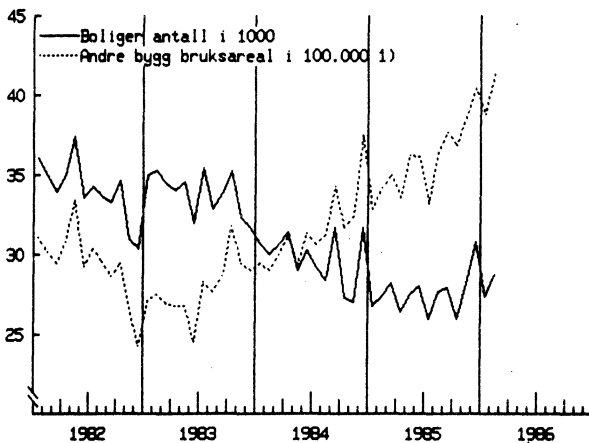

BYGG SATT I GANG
Bruksareal i 1000 kvm. Sesongjustert.

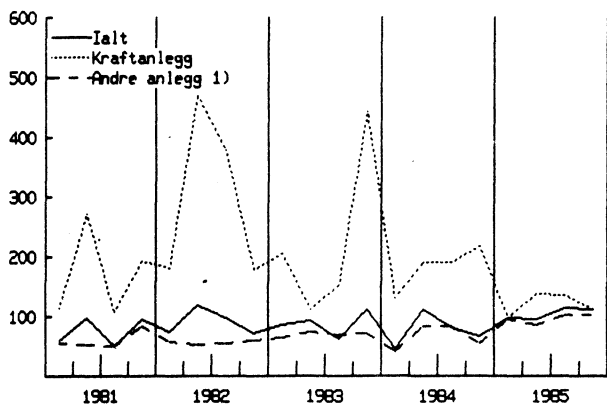
1) Utenom jordbruk, skogbruk og fiske. Over 60 kvm. bruksareal.

BYGG UNDER ARBEID
Sesongjustert

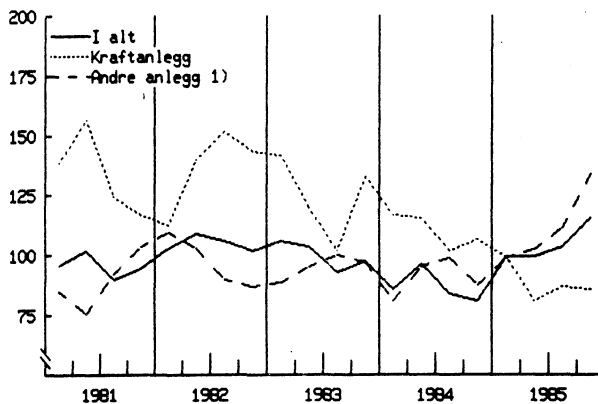
1) Utenom jordbruk, skogbruk og fiske. Over 60 kvm. bruksareal.

ANLEGGSVIRKSOMHET
Ordretilgang. Verdiindeks 1. kv. 1985 = 100.

1) Sesongjustert.

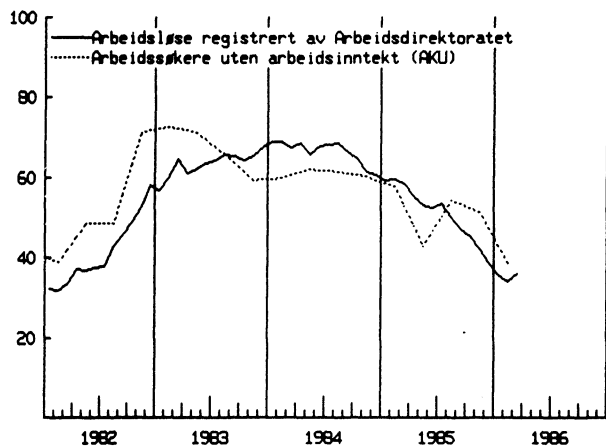
ANLEGGSVIRKSOMHET
Ordreservert. Verdiindeks 1. kv. 1985 = 100.

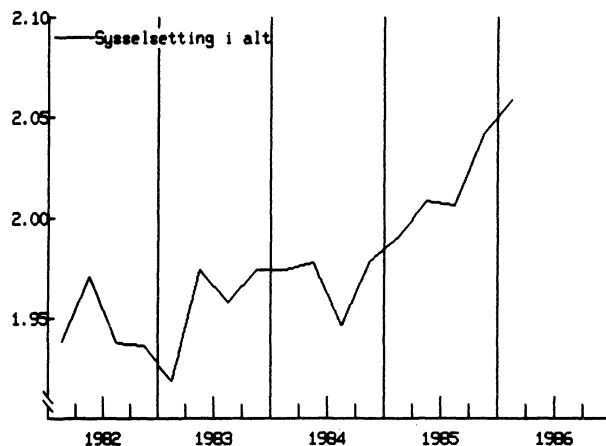
1) Sesongjustert.

ARBEIDSLLEDIGE.

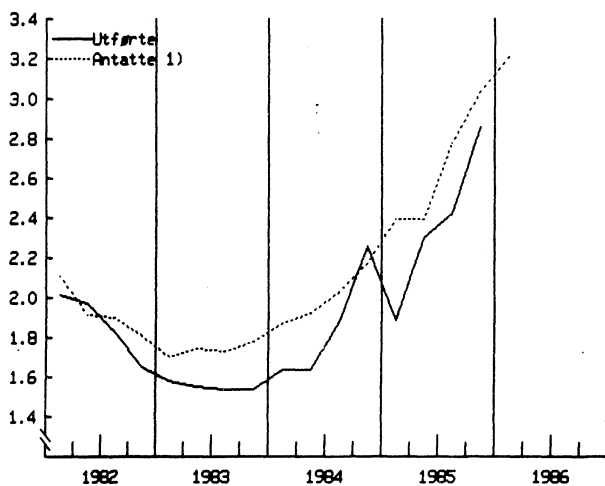
Registrerte arbeidsløse ved arbeidskontorene og arbeidssøkere uten arbeidsinntekt. Sesongjusterte tall i tusen.

TOTAL SYSSLETTING IFØLGE ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSEN. 1000 000 personer.

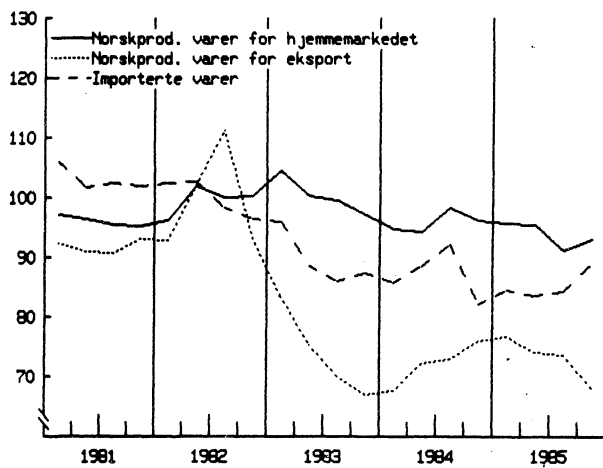

ANTATTE OG UTFØRTE INVESTERINGER I INDUSTRIEN. Sesongjusterte verditall. Milliarder kroner pr. kvartal.

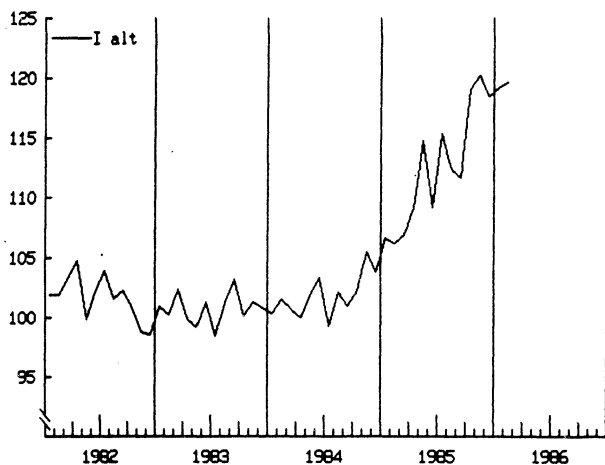

1) Anslag gitt i samme kvartal.

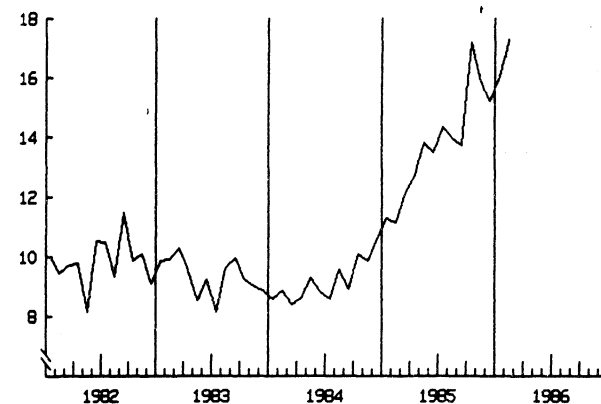
LAGER. Industri og engrosshandel. Sesongjustert volumindeks. 1982=100

DETALJOMSETNING. Sesongjustert volumindeks. 1979=100

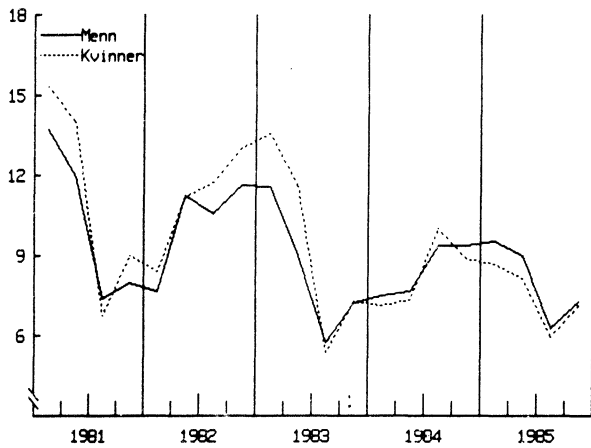

REGISTRERTE NYE PERSONBILER. 1000 stk. Sesongjustert.

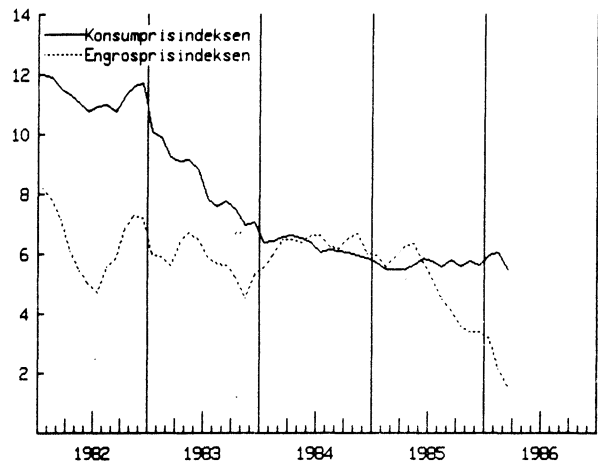
LØNNINGER.

Gjennomsnittlig timefortjeneste i industri, prosentvis endring fra ett år tidligere.

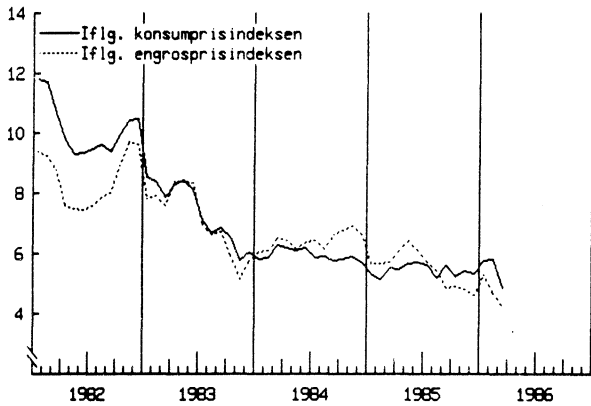
INNELANDSKE PRISER.

Prosent endring fra ett år tidligere.

PRISSTIGNING FOR KONSUMVARER 1).

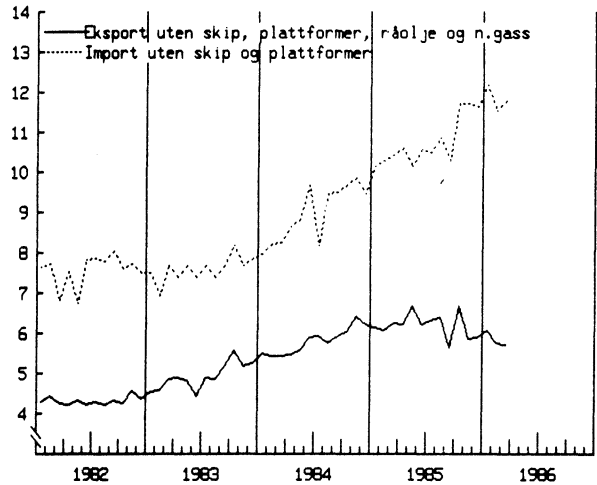
Prosent endring fra ett år tidligere.

1) Konsumprisindeksen for varer omsatt gjennom detaljhandelen og engrosprisindeksen for varer levert til konsum.

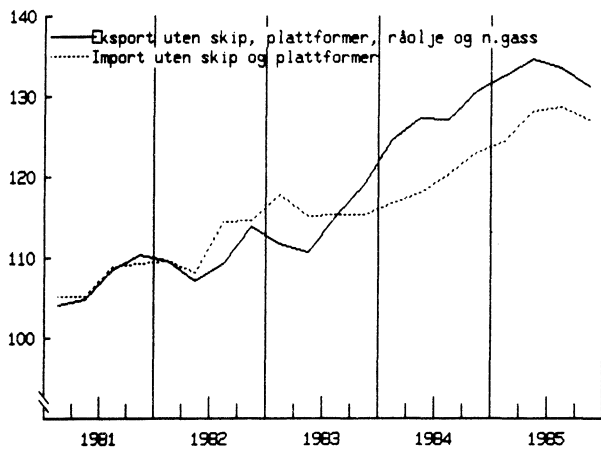
UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER.

Sesongjusterte verditall. Milliarder kroner.

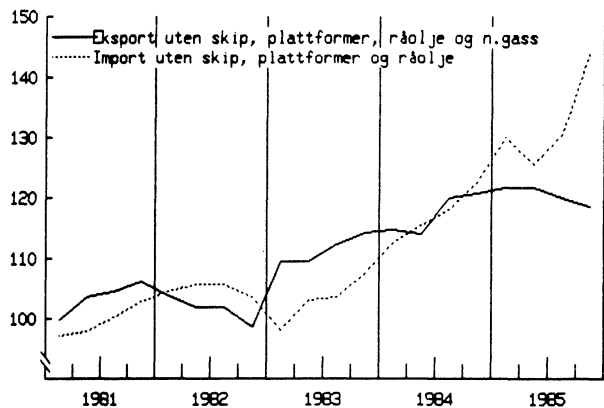
UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER.

Prisindekser (enhetspriser). 1980=100.

UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER.

Sesongjustert volumindeks. 1980=100

INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C1: PRODUKSJON AV RAOLJE PÅ NORSK SOKKEL. 1000 TONN. 1)

	Total	Ekofisk	Frigg	Statfjord	Murchison	Valhall
1980	24.451	21.531		2.839	81	
1981	23.450	16.273		6.575	602	
1982	24.515	14.150		9.441	857	67
1983	30.482	13.031		15.803	880	769
1984*	35.043	11.536	38	18.631	2.425	2.412
1985*	38.410	10.417	60	24.036	1.445	2.452
Januar-februar						
1985	5.722	1.804	14	3.076	380	448
1986	6.964	1.549	11	4.846	190	368
1985*						
Januar	2.997	958	7	1.596	199	237
Februar	2.725	846	7	1.480	181	211
Mars	3.111	920	7	1.782	154	248
April	3.033	886	7	1.764	137	240
Mai	3.079	901	6	1.816	102	254
Juni	2.617	818	4	1.462	89	243
Juli	3.403	894	3	2.179	98	230
August	3.278	854	2	2.160	101	161
September	3.318	835	3	2.243	92	144
Oktober	3.622	861	5	2.504	100	152
November	3.571	813	4	2.496	93	165
Desember	3.656	831	5	2.554	99	167
1986*						
Januar	3.621	816	5	2.513	101	186
Februar	3.343	733	6	2.333	89	182

1) Uoverenstemmelser i tabellen skyldes maskinell avrunding.

INDIKATORER FOR OLJEVIKRSOMHET

TABELL C2: PRODUKSJON AV NATURGASS PÅ NORSK SØKKEL. MILLIONER SM . 1)

	Total	Ekofisk	Frigg	Statfjord	Murchison	Vaihall
1980	25.973	15.938	9.991	44		
1981	26.162	14.760	11.312	86		4
1982	25.534	14.583	10.810	109		31
1983	25.831	13.690	11.797	234	22	88
1984*	27.482	12.985	13.679	246	83	488
1985*	26.668	11.653	13.691	827	61	435
Januar-februar						
1985	5.389	2.338	2.907	46	12	86
1986	5.065	1.528	2.834	638	5	60
1985*						
Januar	2.874	1.256	1.542	23	6	47
Februar	2.515	1.082	1.365	23	6	39
Mars	2.732	1.174	1.480	26	4	48
April	2.525	1.061	1.386	27	6	46
Mai	2.334	1.068	1.188	26	5	46
Juni	1.823	965	789	20	5	44
Juli	1.765	977	712	30	5	41
August	1.685	908	712	35	6	24
September	1.615	778	778	31	5	22
Oktober	1.854	772	917	136	5	24
November	2.295	774	1.358	131	5	27
Desember	2.651	838	1.464	319	3	27
1986*						
Januar	2.660	800	1.487	340	3	30
Februar	2.405	728	1.347	298	2	30

1) Uoverensstemmelser i tabellen skyldes maskinell avrunding.

INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C3: LETEAKTIVITET PÅ NORSK SOKKEL. 1)

	Antall hull påbegynt			Boremeter	Borefartøydøgn			Gjennomsnitt vanndyp (m)	Gjennomsnitt totaldyp (m)
	Totalt	Undersøks- elseshull	Avgrens- ningshull		Totalt	Norske	Uten- landske		
1980	36	26	10	136683	3877			176	3115
1981	39	26	13	135054	4131			181	3235
1982	49	35	14	155299	4376			162	3314
1983	40	33	7	135801	3900			201	3155
1984	47	35	12	149034	4235	3803	432	213	3116
1985	50	29	21	140778	4037	3544	493	235	3208
Januar-mars									
1985	12	9	3	34493	906	748	158		
1986	12	4	8	31339	1130	1052	78		
1985									
Januar	2	2	-	9977	310	248	62		
Februar	5	4	1	9550	272	213	59		
Mars	5	3	2	14966	324	287	37		
April	3	1	2	11449	358	328	30		
Mai	5	3	2	14284	396	365	31		
Juni	4	2	2	9532	265	235	30		
Juli	4	1	3	10911	387	352	35		
August	6	5	1	18493	407	351	56		
September ...	2	-	2	10359	334	304	30		
Oktober	5	3	2	7861	321	268	53		
November	4	3	1	8554	314	274	40		
Desember	5	2	3	14842	349	319	30		
1986									
Januar	4		4	10014	400	369	31		
Februar	3	2	1	9944	364	336	28		
Mars	5	2	3	11381	366	374	19		

1) Kilde: Oljedirektoratet.

TABELL C4: PALØPTE KOSTNADER TIL LETING ETTER OLJE OG GASS PÅ NORSK SOKKEL. 1)
MILLIONER KRONER.

	1984				1985			
	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Letekostnader i alt	1231	2002	1906	2352	1481	1955	2140	2497
Undersøkelsesboringer ..	985	1453	1443	1729	1176	1448	1520	1721
Borefartøyer	431	594	564	733	540	617	783	800
Transportkostnader ..	123	163	164	221	127	161	145	196
Varer	168	272	240	308	190	210	198	264
Tekniske tjenester ..	262	423	475	467	319	460	397	461
Generelle undersøkelser	36	147	147	168	63	103	176	176
Feltevaluering og feltutvikling	144	219	174	284	89	201	201	324
Administrasjon og andre kostnader	66	183	142	171	153	202	236	276

1) Tabellen dekker letefasen, dvs. kostnader som påløper etter at letetillatelse er gitt og fram til en eventuell utbygging er godkjent av myndighetene.

INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C5: PÅLØPTE INVESTERINGSKOSTNADER TIL FELTUTBYGGING PÅ NORSK SØKKEL. 1)
MILLIONER KRONER.

	-----1984-----				-----1985-----			
	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Feltutbygging i alt	2361	3961	3926	4249	3531	5176	4473	5978
Varer	1401	2699	1865	2241	1826	2859	2171	3473
Bærestruktur inkl. utrustning av skaft ...	390	589	599	690	524	794	540	646
Dekk/dekkramme	422	1214	449	575	486	714	586	898
Moduler	533	789	766	834	715	1006	773	1226
Andre varer	56	107	51	92	99	345	272	703
Tjenester	960	1195	2020	1838	1515	2136	2159	2301
Prosjektering og prosjekttjenester	486	481	517	765	555	726	841	988
Maritime tjenester	103	263	801	247	215	541	398	370
Andre tjenester 2)	25	132	216	307	206	289	205	180
Egne arbeider 2)	346	319	486	519	540	580	715	763
Produksjonsberøring	-	67	41	170	190	181	143	204

1) Omfatter Heimdal, Ekofisk vanninjeksjon, Ula , Gullfaks A og B, Oseberg A og B.

2) Driftsforberedelseskostnader er inkludert.

INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL CG: RÅOLJEPRISER PR. FAT. 1)

	Normpriser i US\$			Offisielle salgspriser i US\$			Spotpriser i US\$			Eksportpris for verden 2)		Spotpris i Nkr	
	Ekofisk fjord	Stat- fjord	Brent- blend	Arabian light	Arabian heavy	Bonny light	Arabian light	Arabian heavy	Bonny light	Ekofisk	US\$	Nkr	Ekofisk
1984													
Januar				29.00	26.00	30.00	28.64	26.35	29.73	29.64	28.61	225.16	233.27
Februar	30.10	29.66	30.10	29.00	26.00	30.00	28.61	26.66	30.25	30.05	28.61	220.30	231.39
Mars				29.00	26.00	30.00	28.57	26.87	30.23	30.18	28.62	214.65	226.35
April				29.00	26.00	30.00	28.45	26.99	30.20	30.25	28.62	217.23	229.60
Mai	30.05	29.60	30.05	29.00	26.00	30.00	28.43	27.08	30.06	29.91	28.65	223.76	233.60
Juni				29.00	26.00	30.00	28.12	27.12	29.57	29.43	28.65	224.04	230.14
Juli				29.00	26.00	30.00	27.72	26.70	28.67	28.78	28.65	235.22	236.28
August	29.10	28.75	29.15	29.00	26.00	30.00	27.79	26.75	28.47	28.57	28.58	237.21	237.13
September				29.00	26.00	30.00	27.94	27.06	28.63	28.56	28.73	247.37	245.90
Oktober				29.00	26.00	30.00	27.85	26.80	28.63	27.88	28.59	253.59	247.30
November	28.00	27.70	28.10	29.00	26.00	30.00	27.96	26.59	28.04	27.80	28.43	247.34	241.86
Desember				29.00	26.00	30.00	27.78	26.29	27.84	27.05	28.43	255.30	242.91
1985													
Januar	26.80	26.60	26.90	29.00	26.00	30.00	28.08	26.70	27.53	27.05	28.38	260.24	248.05
Februar	27.35	27.15	27.45	28.00	26.50	28.65	27.91	26.65	28.55	28.73	28.13	265.83	271.50
Mars	28.05	27.85	28.15	28.00	26.50	28.65	27.81	26.63	28.44	28.28	27.96	265.06	268.09
April				28.00	26.50	28.65	27.66	26.53	28.29	28.23	27.77	247.15	243.86
Mai	27.40	27.10	27.40	28.00	26.50	28.65	27.01	25.59	27.02	26.89	27.67	247.92	241.92
Juni				28.00	26.50	28.65	26.79	25.05	26.53	26.58	27.37	241.40	236.82
Juli				28.00	26.00	28.65	27.05	25.19	27.21	27.01	27.21	229.92	230.69
August	27.05	26.80	27.00	28.00	26.00	28.65	27.50	25.39	27.88	27.44	27.11	223.12	227.97
September				28.00	26.00	28.65	27.79	25.66	28.55	28.15	27.29	227.60	233.52
Oktober				28.00	26.00	28.65	27.80	25.78	29.07	28.88	27.41	216.81	230.58
November	28.55	28.30	28.55	28.00	26.00	28.65	27.86	25.81	30.38	30.08	27.61	215.36	234.00
Desember				28.00	26.00	28.65	26.92	25.17	27.78	26.78	27.29	208.77	201.96
1986													
Januar				28.00	26.00	28.65	23.50	22.60	26.36	199.02	170.63
Februar				28.00	26.00	28.65	17.80	17.50	24.44	178.17	127.58
Mars				28.00	26.00	28.65	14.20	14.00	15.19	108.30	99.82

1) Kilder: Normpriser: Olje- og energidepartementet. (Faktaheftet).

Offisielle salgspriser: Petroleum Economist til 1984. IEA Oil Market Report fra 1985

Spotpriser: OPEC Bulletin til og med 1985. Petroleum Intelligence Weekly fra og med 1986.

Eksportpris for verden: Oil and Gas Journal.

Valutakurser: Statistisk Månedshefte.

2) Offisielle salgspriser void sammen med eksportvolum.

NASJONALREGNSKAPSTALL FOR UTILANDET

TABELL D1: BRUTTONASJONALPRODUKT

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1981	1982	1983	1984	1985 anslag	1986 prognose	1987 prognose
Danmark	-0,9	3,0	2,0	3,5	2 1/2	3 1/2	..
Frankrike	0,2	1,8	0,7	1,6	1	2	1 1/2
Italia	0,1	-0,5	-0,4	2,6	2 1/4	2 1/2	2 1/4
Japan	4,0	3,3	3,4	5,8	5	3 1/2	3 1/4
USA	2,5	-2,1	3,7	6,8	2 1/2	2 3/4	2 1/2
Storbritannia	-1,5	1,9	3,2	2,6	3 1/4	2 1/4	1 3/4
Sverige	-0,3	0,8	2,5	3,4	2 3/4	1 1/2	..
Forbundsrepublikken Tyskland	-0,2	-1,0	1,5	2,7	2 1/4	3 1/4	2 1/4
Norge	0,9	0,3	3,9	3,8	4,4	2 1/4	..

Kilde: OECD.

TABELL D2: PRIVAT KONSUM

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1981	1982	1983	1984	1985 anslag	1986 prognose	1987 prognose
Danmark	-2,3	1,5	1,7	2,7	2 1/4	2 1/4	..
Frankrike	2,0	3,4	1,0	0,7	2	1 3/4	1 1/2
Italia	0,8	-0,7	-0,5	1,9	2 1/4	1 3/4	1 1/2
Japan	0,8	4,3	3,4	2,8	2 3/4	3 3/4	3 1/2
USA	2,0	1,3	4,8	5,3	4	2 1/4	2 1/2
Storbritannia	-0,1	0,7	4,0	1,7	2 1/4	3 3/4	2 3/4
Sverige	-0,5	1,4	-1,7	1,3	2 1/4	3/4	..
Forbundsrepublikken Tyskland	-0,6	-1,3	1,1	0,6	1 1/4	3	2 1/2
Norge	1,1	1,8	1,2	1,5	7,5	3 1/4	..

Kilde: OECD.

TABELL D3: OFFENTLIG KONSUM

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1981	1982	1983	1984	1985 anslag	1986 prognose	1987 prognose
Danmark	2,6	2,8	0	0,6	0	1/4	..
Frankrike	2,2	2,5	1,4	0,2	0	1/2	1/4
Italia	3,0	2,6	2,4	2,7	2	1 1/2	1
Japan	5,2	1,8	2,9	2,3	2 3/4	2 1/4	2 1/4
USA	0,9	2,0	-0,3	3,5	5 1/4	2 3/4	2 1/4
Storbritannia	0	0,9	1,9	1,0	1	3/4	1/2
Sverige	2,0	0,8	0,9	1,9	1	1	..
Forbundsrepublikken Tyskland	1,5	-0,9	0,3	2,4	1 1/4	1 1/2	2
Norge	6,1	3,9	3,7	2,0	3,2	1 3/4	..

Kilde: OECD.

27*
NASJONALREGNSKAPSTALL FOR UTLANDET

TABELL 04: BRUTTOINVESTERINGER I FAST REALKAPITAL

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1981	1982	1983	1984	1985 anslag	1986 prognose	1987 prognose
Danmark	-19,2	5,4	3,3	12,5	8 3/4	9	..
Frankrike	-1,6	0,7	-2,3	-2,2	0	2 1/2	3
Italia	0,6	-5,2	-3,8	4,1	5 1/4	4 1/4	5
Japan	3,6	1,9	0,7	5,7	5 1/4	6 3/4	3 1/4
USA	3,1 1)	-6,8 1)	9,7 1)	18,0 1)	5 1/4 1)	1 1/2 1)	2 1/4
Storbritannia	-8,5	6,4	4,6	8,2	2 3/6	2	2 1/4
Sverige	-5,3	-1,1	1,1	4,0	6 1/2	-2 3/4	..
Forbundsrepublikken Tyskland	-4,2	-5,3	3,2	0,8	-1	4 3/4	3 3/4
Norge	17,9	-11,0	1,5	11,1	-13,8	15 1/2	..

Kilde: OECD. 1) Private bruttoinvesteringer.

TABELL 05: EKSPORT AV VARER OG TJENESTER

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1981	1982	1983	1984	1985 anslag	1986 prognose	1987 prognose
Danmark	8,2	2,6	3,4	3,8	4 3/4	5 1/4	..
Frankrike	5,3	-2,6	4,4	6,8	2 1/2	2 3/4	3
Italia	4,1	1,2	3,5	6,2	5	3 3/4	3 1/2
Japan	15,9	3,5	4,7	18,1	7 3/4	3 1/4	5
USA	0,7	-7,8	-5,6	4,7	-4 1/4	3 1/4	5 3/4
Storbritannia	-1,8	1,2	2,2	6,9	7 1/2	2	3 1/2
Sverige	1,1	4,4	10,5	6,5	2 1/4	3 1/4	..
Forbundsrepublikken Tyskland	8,4	3,2	-0,2	8,0	7 1/2	5	3
Norge	1,4	-0,1	7,3	5,1	4,9	3/4	..

Kilde: OECD.

TABELL 06: IMPORT AV VARER OG TJENESTER

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1981	1982	1983	1984	1985 anslag	1986 prognose	1987 prognose
Danmark	-1,7	2,9	0,7	6,2	6 1/4	5	..
Frankrike	1,6	6,8	-0,6	2,3	2 3/4	3 1/2	3 1/2
Italia	-5,1	1,7	0,2	9,7	8 3/4	3 1/2	3 1/4
Japan	5,5	2,6	-4,5	12,5	1 3/4	5 1/4	5
USA	7,0	1,3	7,6	27,0	7	3 1/2	4 1/2
Storbritannia	-3,5	4,8	6,1	9,4	4 1/4	4	5
Sverige	-7,1	4,3	0	4,7	7 3/4	3	..
Forbundsrepublikken Tyskland	0,7	-0,1	0,8	5,5	5	5	4 1/4
Norge	1,5	3,7	0,1	6,2	7,0	3 1/4	..

Kilde: OECD.

28*
KONJUNKTURINDIKATORER FOR UTLANDET

TABELL E1: S V E R I F E

	1983	1984	1985	1985/1986						
				Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	
Sesongjusterte tall:										
Industriproduksjon	1980=100	101.0	109.6	111.8	113.7	111.5	112.5	110.2	113.6	..
Arbeidsløshet	1000 personer	151	136	125	130	110	117	123	115	119
Ujusterte tall:										
Ordretilgang 1)	1980=100	144.7	164.9	174.5	182.0	194.0	176.0	187.0	185.0	..
Konsumpriser	1980=100	132.7	143.2	153.7	154.5	155.5	156.5	157.1	158.9	159.0

1) Verdi av tilgang på nye ordrer til industrien.

TABELL E2: S T O R B R I T A N N I A

	1983	1984	1985	1985/1986						
				Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	
Sesongjusterte tall:										
Industriproduksjon	1980=100	96.9	100.7	103.8	104.1	103.7	104.5	104.4	102.6	103.3
Ordretilgang 1)	1980=100	103.3	110.9	110.1	105.4	95.6	108.7	118.5
Detaljomsætningsvolum	1980=100	107.1	110.6	115.3	115.6	115.0	117.4	117.3	117.0	117.1
Arbeidsløshet	1000 personer	2912	3047	3167	3179	3173	3167	3184	3205	3210
Ujusterte tall:										
Konsumpriser	1980=100	127.1	133.4	141.5	142.8	143.0	143.5	143.7	144.0	144.5

1) Volumet av tilgangen på nye ordrer til verkstedindustrien fra innenlandske kunder.

TABELL E3: F O R B U N D S R E P U B L I K K E N T Y S K L A N D

	1983	1984	1985	1985/1986						
				Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	
Sesongjusterte tall:										
Industriproduksjon	1980=100	96.1	99.5	105.1	105.7	108.9	108.7	102.8	106.1	106.4
Ordretilgang 1)	1980=100	91.6	96.2	103.9	105.0	108.0	106.0	107.0	100.0	105.0
Detaljomsætningsvolum	1980=100	95.9	96.2	96.9	97.0	99.0	98.0	95.0	100.0	98.0
Arbeidsløshet	1000 personer	2266	2266	2305	2295	2286	2293	2289	2282	2291
Konsumpriser	1980=100	115.6	118.4	121.0	121.0	121.3	121.5	121.6	121.4	121.1

1) Volumet av tilgangen på nye ordrer til investeringsvareindustrien fra innenlandske kunder.

TABELL E4: F R A N K R I K E

	1983	1984	1985	1985/1986						
				Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	
Sesongjusterte tall:										
Total industriproduksjon	1980=100	97.2	99.9	100.1	99.8	100.9	103.2	99.1	98.3	100.0
Arbeidsløshet	1000 personer	2040	2309	2395	2390	2372	2361	2325	2378	2368
Ujusterte tall:										
Konsumpriser	1980=100	138.6	149.2	157.9	159.3	159.8	160.1	160.3	160.4	160.0

29*
KONJUNKTURINDIKATORER FOR UTLANDET

TABELL E5: U S A

	1983	1984	1985	-----1985/1986-----						
				Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	

Sesongjusterte tall:										
Total industriproduksjon	1980=100	100.4	112.1	114.7	115.2	114.6	115.5	116.3	116.5	115.8
Ordretilgang 1)	1980=100	110.7	126.7	131.4	134.4	131.7	130.8	135.5	136.7	135.1
Detaljomsetningsvolum 2)		47.8	51.8	54.3	56.5	54.2	54.2	55.0
Arbeidsløshet	1000 personer	10690	8533	8310	8271	8301	8161	8023	7831	8527
Konsumpriser	1980=100	120.9	126.1	130.5	131.2	131.6	132.4	132.9	133.3	132.8

1) Verdi av tilgang på nye ordrer på varige varer.

2) Mrd. dollar i 1972-priser

TABELL E6: J A P A N

	1983	1984	1985	-----1985/1986-----						
				Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	

Sesongjusterte tall:										
Industriproduksjon 1)	1980=100	104.8	116.5	121.9	121.4	122.6	121.3	122.0	121.3	121.2
Ordretilgang 2)	Mrd. yen	741	874	883	748	905	852	905	891	..
Arbeidsløshet	1000 personer	1562	1610	1568	1630	1650	1710	1700
Konsumpriser	1980=100	109.7	112.1	114.4	114.3	115.1	115.1	115.4	115.7	115.6

1) Industriproduksjon og gruvedrift.

2) Verdien av tilgangen på nye ordrer til maskinindustrien fra innenlandske kunder.

UTKOMMET I SERIEN REPRINT

- 1 Bjerkholt, Olav and Øystein Olsen: Uncertainty in Hydro electric Power Supply
- 2 Biørn, Erik: Inflation, Depreciation and the Neutrality of the Corporate Income Tax
- 3 Biørn, Erik: Sammenhengen mellom forbruksutgift og beskattet inntekt - noen prinsipielle betraktninger supplert med norske data
- 4 Biørn, Erik: Kan den senere tids konsumutvikling forklares ved hjelp av økonomisk teori?
- 5 Biørn, Erik: Nyere utviklingslinjer i økonometri
- 6 Aslaksen, Iulie and Olav Bjerkholt: A Framework for Evaluating Planning Strategies for an Oil Exporting Country under Uncertainty of Future Oil Prices and Rates of Return
- 7 Gleditsch, Nils Petter, Olav Bjerkholt and Adne Cappelen: Conversion: Global, National and Local Effects. A Case Study of Norway
- 8 Brunborg, Helge: Myter om befolkningsutviklingen
- 9 Heldal, Johan and Torbjørn Østdahl: Synoptic Monitoring of Water Quality and Water Resources. A Suggestion on Population and Sampling Approaches
- 10 Noack, Turid og Lars Østby: Færre barn - Årsaker og konsekvenser
- 11 Biørn, Erik, Morten Jensen og Vidar Knudsen: Korttidsdynamikk i norsk økonomi belyst ved kvartalsmodellen KVARTS.
- 12 Cappelen, Adne, Nils Petter Gleditsch and Olav Bjerkholt: Military Spending and Economic Growth in the OECD Countries
- 13 Dagsvik, John, Boyan Jovanovic and Andrea Shepard: A Foundation for three popular Assumptions in Job-Matching Models

UTKOMMET I SERIEN DISCUSSION PAPER

- 1 Aslaksen, Iulie and Olav Bjerkholt: Certainty Equivalence Procedure in the Macroeconomic Planning of an Oil Economy
- 3 Biørn, Erik: On the Prediction of Population Totals from Sample Surveys Based on Rotating Panels
- 4 Frenger, Petter: A short Run Dynamic Equilibrium Model of the Norwegian Production Sectors
- 5 Aslaksen, Iulie and Olav Bjerkholt: Certainty Equivalence Procedures in Decision-Making under Uncertainty: an Empirical Application
- 6 Biørn, Erik: Depreciation Profiles and the User Cost of Capital
- 7 Frenger, Petter: A Directional Shadow Elasticity of Substitution
- 8 Longva, Svein, Lorents Lorentsen and Øystein Olsen: The Multi-Sectoral Model MSG-4, Formal Structure and Empirical Characteristics
- 9 Fagerberg, Jan and Gunnar Sollie: The Method of Constant Market Shares Revisited
- 10 Biørn, Erik: Specification of Consumer Demand Models with Stochastic Elements in the Utility Function and the First Order Conditions
- 11 Biørn, Erik, Erling Holmøy and Øystein Olsen: Gross and Net Capital, Productivity, and the Form of the Survival Function - Some Norwegian Evidence
- 12 Dagsvik, John K.: Markov Chains Generated by Maximizing Components of Multidimensional Extremal Processes
- 13 Biørn, Erik, Morten Jensen and Morten Reymert: KVARTS - A Quarterly Model of the Norwegian Economy

Økonomiske analyser

Utkommer med omlag 10 nummer pr. år.
Prisen for et årsabonnement er kr 80,-,
løssalgpris kr 10,-. Forespørsler om
abonnement eller løssalg kan rettes til
opplysningskontoret i Statistisk Sentralbyrå.

Statistisk Sentralbyrå

Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo 1
Tlf. (02) 41 38 20